

**Ўзбекистон
Республикаси
Президентининг
ФАРМОНИ**

**Халқ бадий
хунармандчилиги ва
амалий санъатини
ривожлантиришни
янада қўллаб-
қувватлаш тўғрисида**

Халқ бадий хунармандчилиги ва амалий санъатини ривожлантиришни янада қўллаб-қувватлаш, халқ ижодиёти соҳасига аҳолининг кенг қатлами, шу жумладан ёшларни жалб этиш учун қулай шарт-шароитларни таъминлаш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Халқ бадий хунармандчилиги ва амалий санъатини ривожлантиришни рағбатлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2008 йил 1 апрелдаги ПФ-3983-сонли Фармонининг 1-бандида назарда тутилган, уй шароитида халқ бадий хунармандчилиги ва амалий санъати буюмларини ишлаб чиқариш бўйича яқка тартибдаги меҳнат фаолияти билан банд бўлган шахслар томонидан қатъий белгиланган солиқни тўлаш юзасидан солиқ имтиёзининг амал қилиш муддати «Хунарманд» уюшмаси аъзолари — яқка тартибдаги тадбиркорлар учун 2012 йилнинг 1 апрелигача узайтирилсин.

2. «Хунарманд» уюшмаси Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси билан биргаликда бир ой муддатда мазкур Фармонда назарда тутилган солиқ имтиёзи татбиқ этиладиган «Хунарманд» уюшмаси аъзолари — бадий хунармандчилик ва амалий санъат буюмларини уй шароитида ишлаб чиқариш бўйича яқка тартибдаги меҳнат фаолияти билан банд бўлган шахслар рўйхатини аниқласин.

3. Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси юқорида кўрсатилган солиқ имтиёзининг тўғри қўлланилиши устидан қаттиқ назоратни таъминласин.

4. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Р.С.Азимов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти И.КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2010 йил 30 март

Ташаббускорлик ва фаоллик рағбати

**«Туркистон» саройида Ўзбекистон Республикаси
Президенти соврини учун «Ташаббус — 2010»
кўрик-танловининг якуний босқичи бўлиб ўтди**

30 март куни пойтахтимиздаги «Туркистон» саройида «Ташаббус — 2010» кўрик-танловининг якуний босқичи бўлиб ўтди. Унда мазкур беллашувнинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар босқичи ғолиблари иштирок этди.

Ўтган йиллардаги каби «Ташаббус — 2010» кўрик-танлови уч асосий — «Энг яхши тадбиркор», «Энг яхши фермер» ва «Энг яхши хунарманд» йўналиши, шунингдек, «Энг яхши тадбиркор аёл», «Энг ёш тадбиркор», «Энг яхши инновацион лойиҳа» каби қатор номинациялар бўйича ўтказилди.

Танлов доирасида иштирокчилар ишлаб чиқарилган маҳсулотлар кўргазмаси бўлиб ўтди. Кўргазмага қўйилган товар ва буюмлар ўзининг сифати, рақобатбардорлиги, хорижикидан қолишмаслиги билан кўпчилиكنинг эътиборини тортди. Тадбиркорларимиз томонидан қишлоқ жойларда ишга туширилган қулай, ихчам ва тежамкор мини технологиялар асосида тайёрланган товар ва буюмлар, озиқ-овқат маҳсулотлари халқаро андозаларга, жаҳон стандартларига тўла мос келади. Кўргазмада қатнашган истеъмолчилар, хорижлик меҳмонлар ҳамда танлов ҳайъати нафақат ички бозорда, балки экспортда ҳам юқори салоҳиятга эга бўлиб бораётган тадбиркорларимизнинг фаолиятига юксак баҳо бердилар.

«Ташаббус — 2010» танлови ғолибларининг номлари эълон қилинди. Уларга Ўзбекистон Республикаси

Президентининг совринлари — «Матиз» автомобиллари тантанали равишда топширилди.

«Энг яхши тадбиркор» йўналишида ғолибликни қўлга киритган Қашқадарё вилояти Яқкабоғ туманидаги «Турон-Бунёдкор-Қурилиш» инжиниринг компанияси раҳбари Эркин Тўхтаев мамлакатимизда тадбиркорлар учун яратилган қулай шароит ва имтиёزلардан унумли фойдаланмоқда. Корхонада бозор талабига мос, харидоргир қурилиш материаллари ишлаб чиқарилаётир. Давлатимиз раҳбарининг 2009 йил 19 июнда қабул қилинган «Деворбоп материаллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришни рағбатлантириш ва сифатини яхшилаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори асосида яратилган қўшимча имтиёз ва кафолатлар мазкур корхона учун ҳам айна муддао бўлди.

— Берилган имтиёзлар ҳисобида корхонамиз ихтиёрида қолган маблағлардан унумли фойдаланиб, ғишт ва деворга ишлатиладиган бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик, — дейди Э.Тўхтаев. — Натижада, корхонамизда қўшимча яна қирқта янги иш ўрни яратилди.

Президентимиз таъкидлаганидек, бугунги фермер етиштирган маҳсулотини ўзи қайта ишлашни йўлга қўйиши, шу орқали қишлоққа саноатни олиб кириши ва пировардида аҳоли фаровонлигини оширишга хиз-

мат қилиши керак. «Ташаббус — 2010» танловининг «Энг яхши фермер» йўналишида бош совринни қўлга киритган Наманган вилояти Косонсой туманидаги «Чашмаи Сафед» фермер хўжалиги раҳбари Ҳамидхон Мўйдинхўжаев ўз фаолиятини шу асосда ташкил этган. Айни пайтда хўжалиқда сутни қайта ишлаш йўлга қўйилиб, 12 турдаги сут маҳсулотлари чиқарилмоқда.

«Энг яхши хунарманд» йўналишида ёғоч ўймакорлиги устаси пойтахтлик Камолиддин Раҳимов биринчи ўринни эгаллади. Хунарманд томонидан тайёрланган курси, лавҳ, қути каби маҳсулотлар нафислиги, пухталиги ва бежиримлиги, миллий ўймакорлик анъаналарини ўзида мужассам этгани билан юқори баҳоланди.

«Ташаббус — 2010» танлови ғолиб ва совриндорларига диплом ҳамда мукофотлар топширилди. Қўлга киритилган ғалаба уларга халқаро танловлар, ярмаркалар, семинарларда иштирок этиш ҳуқуқини, ўз йўналишлари бўйича чет элда малака ошириш имкониятини беради.

«Ташаббус — 2010» кўрик-танлови ғолиб ва совриндорларини тақдирлаш маросими санъат усталари ва ёш ижрочиларнинг концерти билан якунланди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Орипов сўзга чиқди.

**ЎЗА материаллари асосида
тайёрланди**

Касаба уюшма ҳаёти

Танловда танланганлар

Бундан беш йил аввал Ўзбекистон темирйўлчилар ва транспорт қурувчилари касаба уюшмаси Марказий кенгаши томонидан йилнинг якуний кўрсаткичлари бўйича танлов эълон қилиниб, голиб корхона, ташкилот ва муассаса жамоаларини тақдирлаб бориш учун махсус «Диплом» ташкил этилган эди.

Ушбу диплом иш фаолиятини юқори савияда уюштириб, янги технологияларни жалб этган, ишчи-хизматчилар орасида технологик ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаган, халқ хўжалиги талаблари ва эҳтиёжларини тўла қондириш, иқтисодий ва сифат кўрсаткичларни яхшилаш ҳамда ходимлар фаровонлигини оширишда ибрат кўрсатган жамоаларга берилади. Шунингдек, соҳанинг тиббиёт, соғломлаштириш, маданият ва спорт муассасалари, оромгоҳлар ва транспорт қурувчилари ташкилотлари ҳам тақдирланиши кўзда тутилган.

Яқинда бўлиб ўтган тармоқ касаба уюшмаси Марказий кенгаши раёсат йиғилишида 2009 йилги голиблар эълон қилинди. Бундай шарафга молиявий хўжалик кўрсаткичларини бажарган ва янада яхшилаган, касаба уюшма ташкилоти салоҳиятини юксалтириш ҳамда меҳнат муҳофазаси борасида ибратли ишларни амалга оширган Қўқон локомотив депоси, Бухоро алоқа ва сигналлаштириш, Қарши темир йўл таъмирлаш корхоналари жамоалари мушарраф бўлди.

Шунингдек, темирйўлчилар, уларнинг оила аъзолари ҳамда фарзандларини соғломлаштириш ва дам олдираришда эришган ютуқлари учун «Қўнғирот» санаторий-профилакторийси билан «Бурчмулла» болалар оромгоҳи ҳам Марказий кенгаш дипломига сазовор бўлди.

Қўрик-танлов талабларини бажаришдаги фаоллиги ва ташаббускорлиги учун голиб жамоаларнинг касаба уюшма кўмитаси раислари қимматбаҳо совғалар билан тақдирланишди.

Адҳам ДАМИНОВ

Истиқлол шарофати

Паноб қишлоғининг бир қисми ўтган йили бўм-бўш майдондан иборат эди. Бугун ушбу ҳудуд таниб бўлмас даражада ўзгача манзара касб этган. Кенг ва раvon асфалт йўл, хаш-паш дегунча қад ростлаган замонавий уй-жойлар киши эътиборини ўзига тортади. Ташқи кўринишининг мафтункорлиги, шинам хоналарнинг бежиримлиги, улардаги қулайликлар, меҳмонхона, дам олиш ва болалар хоналари, ётоқхона, айвон, ошхона, хаммом, алоҳида иситиш қозонхоналари кўзни қувнатади.

Қишлоқда замонавий уй-жойлар

20 та оиланинг янги уйларга кўчиб ўтиши юртимиз бўйлаб давом этаётган Наврўз шодиёналарига уйғунлашиб кетди. Ҳовли тўйлари бошлаб юборилди.

Бош пудратчи — «Вобкентбунёдкортаъмир» иктисослаштирилган пудрат корхонаси масъулияти чекланган жамияти атрофига кўплаб ёрдамчи пудрат ташкилотлари бирлашиб иш кўрганлиги, материаллар таъминотида муаммо ва узилишлар бўлмагани боис бунга эришилди.

— Янги уйга эга бўлганимиздан ниҳоятда хурсандмиз, — дейди «Холмурод Алишер» фермер хўжалиги аъзоси Отажон Восиев. — Бу ердаги қулайликлар шаҳардагидан сира қолишмайди. Уйнинг нархи ҳам биз учун маъқул.

Шукроналик билан айтилган дил сўзларини Назир Рустамов, Файрат

Восиев, Баҳром Холов, Гуллола Тўлаева ва бошқалардан ҳам эшитдик.

— Ҳадемай қадимий Паноб қишлоғи янги қиёфа касб этиб, замонавий шаҳарчага айланиши шубҳасиз, — дейди агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Вобкент туман кенгаши раиси Ражаб Тўраев. — Айни пайтда ушбу ҳудудда яна 55 та, жумладан, 18 та икки қаватли уй-жойлар қурилиши давом эттирилмоқда. Насиб этса, Мустақиллик байрамигача мазкур иншоотлар ҳам фойдаланишга топширилади. Аҳолига қулайлик яратиш мақсадида бу ерда маиший ва савдо хизмати кўрсатиш шохобчалари, интернет кафе, спорт майдончалари ҳам бунёд этилаётгани эътиборга сазовордир.

Иzzатулла ХОЖИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Фаоллар йиғилиши

Фарғона вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши фаоллари йиғилиши бўлиб ўтди. У мамлакатимиз Президенти Ислам Каримовнинг 2009 йилнинг асосий якунлари ва 2010 йилда Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузасидан келиб чиқадиган вазифаларга бағишланди. Унда вилоят касаба уюшма фаоллари, талабалар, йирик корхона раҳбарлари, тадбиркорликнинг хусусий сектори ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари қатнашдилар.

Қатъият бўлса

муаммолар ечимини топади

Йиғилишда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши раисининг биринчи ўринбосари Мирзохид Содиқов сўзга чиқиб, юртимизда олиб борилаётган бунёдкорлик ишлари, мамлакатни 2010 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий ҳаётда амалга оширилиши кутилаётган вазифаларнинг бажарилишида касаба уюшмалари ўрни тўғрисида гапирди.

Фарғона вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгашининг раиси Анвар Юнусов 2009 йилда амалга оширилган ишлар, ютуқ ва камчиликлар ҳақида атрофлича тўхталди. Жумладан, муддатли ўтган иш ҳақидан қарздорликни бар тараф қилиш, меҳнат муҳофазасини кучайтириш, бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш, янги иш ўринларини яратишда ташаббускорликка чақирди.

Улуғбек ИБОДИНОВ,
«Ishonch» мухбири

Етакчи минбари

Кўмакдош, сафдош

Баркамол авлод йилида аҳил педагогик жамоамиз таълим-тарбия самарадорлигини янада оширишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Ҳар бир ўқитувчи фаоллиги билан бошқаларга намуна бўлишга интилаяпти. Жумладан, математика муаллими Д. Гойиббоева «Касбим-фаҳрим», «Билмасвой нима дейди?» каби тадбирларга бош-қош бўлди. У яқинда «Йилнинг энг яхши ўқитувчиси» кўрик-танловида ҳам муваффақиятли қатнашди. Кўплаб электрон дасрликлар яратди.

Бошланғич синф ўқитувчиларидан Ш.Аҳмадалиева билан И. Отахановлар «Менинг баркамол ўқувчим» мавзусида адабий-муסיқий кеча тайёрлашди. У болалардагина эмас, ҳамкасбларда ҳам катта қизиқиш уйғотди.

Мактабимиз бошланғич касаба уюшма ташкилоти ўқувчи ва ўқитувчиларга ҳамиша кўмакдош, сафдош. Уларни қўллаб-қувватлайди. Тадбирларга ҳомийлик қилади. Баркамол авлод тарбиясига баҳоли қудрат ҳисса қўшаётганимиз бизни янги марраларга чорламоқда.

Лобар РУСТАМОВА,
Тўрақўрғон туманидаги 1-умумтаълим мактаби
бошланғич касаба уюшма кўмитаси раиси

Ўқув-семинар

Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Тошкент шаҳар кенгашида тизимдаги корхона ва ташкилотлар раҳбарлари, мутахассислари ва касаба уюшма кўмиталари раислари иштирокида ўқув-семинарлари ўтказилди. Тадбирни тармоқ касаба уюшмаси Тошкент шаҳар кенгашининг раиси Ноила Умарова очди.

Фойдали мулоқот

«Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг 2009 йилнинг асосий якунлари ва 2010 йилда Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузасидан келиб чиқадиган вазифалар тўғрисида» Тошкент ирригация ва мелiorация институти кафедра мудири, тарих фанлари доктори, профессор Равшан Сангиров маъруза қилди.

У ўз сўзида юз бераётган бунёдкорлик ишлари ҳеч кимни бекфарқ қолдирмаслигини, кучли давлатдан кучли жамиятга ўтиш даврида мамлакатимизда олиб борилаётган ислохотларнинг марказида инсон омили турганлиги, ислохотлар инсон манфаатлари учун хизмат қилиши билан жозибали эканлигини таъкидлади.

Эркин мулоқот, савол-жавобларга бой тарзда ўтган ўқув-семинар иштирокчиларда яхши таассурот қолдирди.

Улуғбек ПЎЛАТОВ

Тадбир

Қонун ижодкорлиги

Тошкент шаҳар адлия бошқармаси Чилонзор туман ҳокимиятида «Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиниши, уларнинг ҳуқуқий экспертизаси: амалиёт ва муаммолар» мавзусида семинар ўтказди.

Семинарда мустақиллик йилларида миллий ҳуқуқ тизимини яратиш, қонунчилик техникасини такомиллаштириш юзасидан катта ишлар қилингани қайд этилди. Жумладан, «Қонун лойиҳаларининг умумхалқ муҳокамаси тўғрисида», «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида», «Қонун лойиҳаларини тайёрлаш ва Ўзбекистон

Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига киритиш тартиби тўғрисида»ги қонунлар қабул қилинди. Шунингдек, давлат бошқаруви ва маҳаллий ҳокимият органларида қонун ҳужжатларининг туркумлаштирилган ҳисобини юритишнинг ҳуқуқий асослари ҳамда маҳаллий ҳокимият органлари норматив-ҳуқуқий ҳужжатларининг ҳисобини юритиш тартиби ҳақида сўз юритилди.

Тадбирда Тошкент шаҳар адлия бошқармаси масъул ходимлари, Тошкент шаҳар, Юнусобод ва Чилонзор туман ҳокимликлари, суд, прокуратура вакиллари, ФХДЕ ва нотариал идоралар раҳбарлари, журналистлар иштирок этди.

Акмал ТОШЕВ

Давр талаби

Сайхунобод туман машина-трактор парк раҳбарияти ва бошланғич касаба уюшмаси томонидан амалга оширилаётган ишлар таҳсинга лойик. Жами 205 нафар ишчи-ҳодим учун қулай шарт-шароит яратилган. Корхона қошида ташкил этилган ёрдамчи хўжаликда чорвачилик ва паррандачиликка эътибор қаратилмоқда.

Дастурхонга қут кирди

Айни пайтда мингдан зиёд товук боқилаётир. Мавжуд 70 бош қорамолнинг 16 боши соғин сигирлардир. Шунинг учун ҳам дастурхондан сут, қатик, қаймоқ, сарийғ аримайди. Бепул тушлик ташкил қилинган.

— Ёрдамчи хўжалик кони фойда экан, — дейди корхона раҳбари Баҳром Бозоров. — Ўтган давр давомида ишчи-хизматчиларга арзон нархда 3700 литр серқаймоқ сут, 1600 килограмм гўшт ва эҳтиёжга яраша тухум тарқатдик. Истеъмолдан ортганини эса сотиб, фойдани иш шароитларини яхшилашга сарфляпмиз.

«Гулистоннефтбоза» унитар корхонаси ҳам ўз ёрдамчи хўжалигида паррандачиликни ривожлантиришга киришди. Натижада иш ўринлари кўпайди.

Анорбой НОРҚУЛОВ

«Охангароншифер» очик хиссдорлик жамиятида 2005-2008 йилларда икки маротаба жамоа шартномаси қабул қилинди. Мазкур ҳужжатларга Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодекси, «Ўзқурилиш» материаллари хиссдорлик компанияси ҳамда Ўзбекистон қурилиш ва қурилиш ашёлари ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши ўртасида тузилган тармок келишуви асос қилиб олинди.

Муваффақият калити ҳаракатда

Корхонада амал қилаётган жамоа шартномаси ҳар икки томонга манфаат келтираётгани аниқ. Чунки айнан шу ҳужжатдаги бандлар ҳаётда ўз аксини топанлиги учун ҳам ишлаб чиқариш самарадорлиги ошиб, меҳнаткашларнинг яшаш ва иш шароитлари яхшиланди. Меҳнат қонунчилигига риоя этиш, иш шароитларини яхшилаш, меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги қоидаларига амал қилиниши таъминланди. Ишчи-хизматчиларнинг меҳнат ва ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий манфаатлари таъминланиши билан бир қаторда, маъмурият ва ходимларнинг вакиллик органи томонидан мажбуриятларнинг бажарилиши устидан назорат йўлга қўйилди.

Умуман олганда, 2005-2009 йиллар мобайнида мазкур ҳужжат орқали корхонадагилар 4 млрд. 970 млн. сўм наф кўрди. Бу маблағ корхонада меҳнат қилаётган меҳнаткашлар манфаатига йўналтирилди.

Касаба уюшма ташкилотининг Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислон Каримовнинг 2006 йил 25 августдаги «Миллий ғоя тарғиботи ва маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш тўғрисида»ги қарори асосида, бир қатор ишлар амалга оширилди, уларни таъкидлаб ўтмасликнинг иложи йўқ.

Ушбу қарорга асосан корхонада шоирлар, олимлар, ёзувчи ва санъаткорлар билан учрашув йўлга қўйилди. Хусусан, Ўзбекистон Қаҳрамони, шоир Эркин Воҳидов, Сирожиддин Саййид,

Мирпўлат Мирзо каби шоирлар билан учрашувларни тилга олиш мумкин. Ўзбек Миллий академик театри билан ўзаро ҳамкорлик ҳам яхши самара берди. Ўтган вақт мобайнида Эркин Комилов, Теша Мўминов, Дилбар Икромов, Маҳмуд Исмоилов, Шохид Исмоилова, Мадина Мухторова каби эл ардоғидаги санъаткорлар иштирокида «Андишали келинчақ», «Уч кунлик дунё», «Қирмизи олма» каби спектакллар бевосита корхонанинг ўзида қўйилди. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, Президентимиз Ислон Каримовнинг «Юксак маънавий — енгилмас куч» китоби асосида 12 маротаба давра суҳбати ўтказилди.

Касаба уюшма ташкилоти ишчи-хизматчилар ўртасида касб бўйича танловлар, ижодий беллашувлар ўтказилишига ҳам алоҳида аҳамият қаратапти. «Энг яхши электрчи», «Энг яхши оператор», «Энг яхши цех ташкилоти», «Қишлоқдаги намунали хонадон», «Баҳор маликаси», «Балли, йигитлар», «Қувноқлар ва зукколар» каби тадбирлар шулар жумласидандир.

Касаба уюшма ташкилотининг асосий вазифаларидан яна бири, меҳнат муҳофазасини яхшилашдир. Шу ўринда рақамларга мурожаат этайлик. 2005 йилда бу соҳага 403 миллион сўм сарфланган бўлса, 2009 йилга келиб бу рақам 730 миллион сўмга етди. Ишчи-хизматчиларни шахсий ҳимоя воситалари билан таъминлашнинг сифати ҳам ошди. Меҳнат муҳо-

фазаси бўйича вакилларнинг малакасини оширишга алоҳида эътибор қаратилди. Корхонадаги 47 нафар вакил расмий гувоҳномага эга. Энг муҳими эса, бу ўтган йил давомида корхонада бирорта ҳам бахтсиз ҳодиса содир бўлмаганлигидир.

Лекин ҳали ишимизда айрим камчиликлар ҳам йўқ эмас, — дейди ўз маърузасида касаба уюшма етакчиси Озод Хушназаров. — Спортни меҳнаткашлар ўртасида янада кенг оммалаштириш, меҳнат муҳофазаси бўйича вакилларнинг фаолиятини бундан яхшилаш имкониятларидан омилкорлик билан фойдаланишимиз зарур.

Маъруза юзасидан сўзга чиққан корхона техника хавфсизлиги бўлими бошлиғи Ф.Турсунова, касабақўм аъзоси А.Холдоров, хотин-қизлар кўмитаси раиси М.Қурбонқулова, Республика тармок касаба уюшмаси Марказий кенгаши раиси Ў.Турғунов, Марказий кенгашнинг Тошкент вилоятидаги вакили Т.Одилхўжаев, «Охангароншифер» очик турдаги хиссдорлик жамияти бошқаруви раиси И.Исмаилов ва бошқалар ҳам касаба уюшма фаолиятини янада яхшилаш юзасидан фикр-мулоҳазаларини баён этди.

Ҳисобот-сайлов конференцияси делегатлари О.Хушназаровга катта ишонч билдириб, уни яна касаба уюшма ташкилотига етакчи қилиб сайлашди.

Неъмат РАФИҚОВ,
«Ishonch» мухбири

«Термиз» халқаро аэропорти касаба уюшма ташкилотининг ҳисобот-сайлов конференцияси ўтган беш йиллик фаолиятга якун ясади. Аэропорт касаба уюшмаси ўз сафига 325 нафар ишчи-ҳодим ҳамда 65 нафар ишламаётган пенсионер-фахрийларни бирлаштирган бўлиб, кўмита уларнинг яқин кўмакчиси ва маслаҳатгўйига айланган.

Фоиизсиз кредитлар ажратилмоқда

Буни рақамлар тилига айлантирганда, ўтган ҳисобот даврида 44 нафар аъзо республикамиздаги санаторий ва сихатгоҳларда ўз саломатликларини тиклаган бўлса, 100 нафардан ортиқ ишчи-ҳодим фарзандлари ёзги болалар оромгоҳларида соғломлаштирилди. 23 нафар ишчиларнинг олий ўқув юртларида контракт асосида таҳсил олаётган фарзандларининг ўқишларига фоиизсиз кредитлар ажратилди. Биринчи маротаба никоҳдан ўтаётган 5 нафар ишчи-ёшларга энг кам ойлик маошнинг 10 баробари миқдориди моддий ёрдам ажратилди. 6 нафар ишчининг пуллик тиббий ёрдам олишлари учун маблағ ўтказиб берилди.

Маъмурият ва касаба уюшмаси кўмитаси томонидан Меҳрибонлик уйлари, Ногиронлар ва кўзи ожизлар жамиятига, ҳарбий қисм ва маҳалла кўмитасига оталиқ ёрдами кўрсатилди. Иқтисодий ёрдамга муҳтож ходимларга фақат 2009 йилнинг ўзида кўмита томонидан 1350000 сўм моддий ёрдам ажратилди.

Термиз туманидаги тарихий ёдгорликлар — Ал-Ҳаким ат-Термизий, Кокилдор Ота ва Султон Саодат мақбараларига, Қирқ Қиз қўргони ва Археология музейига бир неча марта экскурсия ва Самарқанд, Бухоро шаҳарларига саёҳатлар ташкил этилди.

Теннис корти, волейбол ва мини-футбол майдончалари, тренажёр зали ёшлар ихтиёрида. Режа асосида спорт мусобақалари ўтказилиб, голиблар касаба кўмитаси томонидан тақдирланмоқда. Булар ҳақида касаба уюшма кўмитаси раиси Зиёвуддин Нажмиддинов ахборот берди.

Конференцияда кўмитанинг янги таркиби сайланди. Ўзбекистон авиаходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши Раёсат аъзоси Зиёвуддин Нажмиддинов яна касаба уюшма кўмитаси раиси этиб сайланди.

Конференцияда Ўзбекистон авиация ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши раисининг ўринбосари А.Абдувалиев қатнашди.

Зокир БЕКНАЗАРОВ

Ишда—илғор, спортда—пешқадам

«Муборакнефтьгаз» унитар шўъба корхонаси мамлакатимизда ўз ўрни ва салоҳиятига эга. Корхонанинг касаба уюшма кўмитаси фаолияти ҳам тахсинга лойиқ. 2008 йилда «Энг намунали бошланғич касаба уюшма ташкилоти» кўрик-танловининг вилоят босқичида «Маънавий-маърифий ишлар» номинациясида голиб чиққан бўлса, ўтган йили тўртта йўналишда биринчи ўрин насиб этди.

«Умуми меҳнат ва баракали маош — ижтимоий ҳимоянинг энг яхши воситасидир». Ишнинг ушбу шиор остида ташкил қилиниши натижасида, ходимларнинг ўртача иш ҳақи 279 минг сўмдан 544 минг 300 сўмга ўсганлиги ҳам кўп нарсани аңлатади.

Корхона касаба уюшма кўмитаси аъзолари сони йилдан-йилга ўсиб бораётгани ҳам ғоят қувонарлидир. Масалан, 2005 йилда улар сони 3700 нафар бўлган бўлса, ҳозирда 4233 нафарни ташкил этади.

Ижтимоий шерикчилик тамойилларига кўра, жамоа шартномалари орқали маъму-

рият билан ҳамкорликда талайгина ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, 2009 йилда 1200 нафар киши, умуман, ҳисобот даврида 4450 нафар ходимнинг ўз саломатликларини тиклагани диққатга сазовордир.

Беш йил давомида 10537 нафар ўғил-қиз ёзги таътилни оромгоҳда мазмунли ўтказди. Шунингдек, ҳар йили Китоь туманидаги 5-сонли Меҳрибонлик уйи тарбияланувчиларидан 100 нафардан ортиғи «Муборакнефтьгаз» унитар шўъба корхонаси маблағлари ҳисобидан дам олдирилаяпти.

Маълумки, корхона бош

ҳомийлик қилаётган «Машъал» ва «Машъал-Академия» футбол жамоалари мамлакат чемпионати олий ва биринчи лигасида муваффақиятли тўп сурмоқда. Спортдаги етакчилик хусусияти нафақат профессионал спортчилар, балки ишчиларга ҳам хос. Ҳар йили тармок касаба уюшмаси спартакиадасида мубораклик ишчилар вилоят терма жамоаси галабасига катта ҳисса қўшишади. Мини футболчилар тўрт йилдан буён Ўзбекистон ёқилғи-энергетика комплекси, геология ва кимё саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши спартакиадасида биринчи, стол теннисчилар эса иккинчи ўринни эгаллаб келаяпти. 2009 йилда тармок ходимлари ўртасида ўтган «Соғлом она — соғлом бола» мусобақаларининг республика босқичида корхона ходими Комилжон Яғмиров оиласи фахрли биринчи ўринни эгаллади. Бундай

мисолларни истаганча келтириш мумкин.

Ҳар бир конда спорт майдончалари мавжуд. «Машъал» спорт-соғломлаштириш клуби зарур спорт анжомлари билан жиҳозланган. Ишчилар бўш вақтларида волейбол, стол тенниси, шахмат, шашка, мини футбол билан яқиндан шуғулланиш имкониятига эгалар. Хотин-қизлар учун аэробика тўғраги ишлаб турибди.

Куни кеча «Муборакнефтьгаз» унитар шўъба корхонаси касаба уюшма кўмитасининг V ҳисобот-сайлов конференцияси бўлиб ўтди. Унда касаба уюшма кўмитаси раисининг ҳисобот маърузаси тингланди. Шунингдек, тафтиш комиссияси раиси Авазмурод Бикеевнинг ҳисобот даврида қилинган ишлар, сарфланган маблағлар юзасидан маърузаси эшитилди.

— Касаба уюшма ёрдами туфайли қизимни Покистонга

олиб бориб, давлатдим, — деди кон бошлиғи Исмаилов. — Бундан жуда миннатдорман ва кўмитанинг кейинги фаолиятига ҳам муваффақият тилайман.

— Касаба уюшма кўмитаси билан қатор маънавий-маърифий ва спорт тадбирларини биргаликда ўтказишни йўлга қўйганмиз, — деди корхонанинг «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати бошланғич ташкилоти етакчиси Нуриддин Бегимов. — Баркамол авлод йилида ёшлар манфаатларини ҳимоя қилиш, уларни уй-жой билан таъминлашга кўмаклашиш борасида режаларни белгилаб олганмиз.

Касаба уюшма кўмитасининг янги аъзолари сайланди. Кўмита раислигига Шароф Раҳматовнинг номзоди тасдиқланди.

Акмал АБДИЕВ,
«Ishonch» мухбири

«Инсонга наф келтириш — олий бахт» танловига

Қалбда

эзгулик байроғи

— Бу соҳада ишлаган одам аввало меҳрибон, билимдон бўлиши шарт. Шунда кўпчиликка фойдадангиз тегаётганидан қувониб, яна берилиб ишлагингиз келаверади, — дейди Республика қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг Фарғона вилояти бўйича вакили Ҳосилжон Қосимов.

Аслида Ҳосилжон мутахассислиги бўйича Тошлоқ пахта тозалаш заводида қурилиш бўлими бошлиғи эди. 1986 йили шу корхона касаба уюшма аъзоларининг ҳисобот-сайлов йиғилиши иштирокчилари кўмита раислигига бир овоздан унинг номзодини қўллаб-қувватлашди.

Шу пайт кўнглига келган биринчи гап ҳам, бошқаларга билдирган фикри ҳам шундай бўлди: «Ҳали ёшман, бу масъулиятли вазифани бажара олармиканман?».

— Ушанда ўттиз ёшда эдим, — деб эслайди Ҳосилжон Қосимов.

— Ўзим ўйлаганчалик кичкина ҳам эмас эканман-у... Лекин у йиллари раҳбарлик ишларига ёшлар унча яқинлаштирилмасди-да. Менинг гапимни раҳбарлар яхшиликка йўйишди: «Демак, сен масъулиятни ҳис этаяпсан, ишни уддалаб кетасан», — деб хулоса чиқаришди.

Янги лавозимда Ҳосилжон маъмурият билан ишчилар ўртасида кўприк вазифасини ўташи керак эди. Бир томондан ишчиларнинг манфаатини ҳимоя қилиш — бурчи, иккинчи томондан маъмурият ўз йўлига солмоқчи бўлади... Бу вазият дастлаб уни чўчитгандай бўлди.

Худди ўша пайтда завод ишчилари учун йигирма тўрт хонали уй ажратилиб, уни тақсимлаш касаба уюшма кўмитаси зиммасида эди.

— Бизнинг туман вилоятдаги аҳоли энг зич жойлашган ҳудудлар қаторига киради. Пахта якка-ҳокимлиги даврида, кўп хонадонларнинг бир парча томорқаси ҳам бўлмаган ўша йилларда уй олиш масаласи қандай қийин бўлганини яхши биласиз. Уйни тақсимлаш жараёнида жанжалдан бошимиз чиқмай қолди. Ҳар битта талабгорнинг яшаш шароитини олдиндан пухта ўрганиб чиқганимиз тўғри ечим топишимизга асос бўлди. Ҳатто бир ишчи хонамга «Нима учун менга уй бермайсан?» деб болта кўтариб кирганди. Аслида у уй олиш учун навбатда ҳам турмаган. Қолаверса, иморат курса бўлагидан ери бор экан. Ота-онаси билан баракда ўтирган ишчиларнинг аҳолини тушунишнинг истамасди. Қонун бузилишига йўл қўймадик. Тўғриси, ўша кунларда

шу ишга ўтганимдан пушаймон ҳам бўлганман, лекин эҳтиёжманд одамларнинг манфаатини ҳимоя қилишга ҳиссам қўшилганидан хурсанд эдим.

Касаба уюшма кўмитаси аъзолари яна бир муаммо ечимини топдилар: ишчилар соғлигини тиклаш мақсадида моддий ёрдам сўрарди-да, кейин маълум бўлишича, берилган пулни бошқа мақсад учун сарфларди. Бундай бўлмаслиги учун, яъни

ҳимоя бўлимига мудирликка, вилоят кенгаши раисининг ўринбосари лавозимига муносиб деб топилди.

— Ўша пайтдаги энг катта ишимиз шу бўлдики, вилоят ҳокимлиги, тадбиркорлар палатаси ва касаба уюшмаларининг меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳимояси юзасидан ҳамкорликдаги шартномасини ишлаб чиқдик.

— Бу шартнома кучга киргач, қандай самаралар берди?

— Айрим ташкилотлар вақтинча иш йўқлигини баҳона қилиб, иш-

ходимлар ҳақиқатан ҳам соғлигини тиклаши учун касаба уюшма туман стоматология поликлиникаси ҳисобига пул ўтказиб қўядиган бўлди. Беморнинг қўлига йўлланма берилар, у эса даволаниб бўлгандан кейин қанча маблағ сарфланганлиги ҳақида ҳужжат олиб келиб берарди.

— Гарчи пахта тозалаш саноати республика иқтисодиётида етакчи ўрин тутса-да, ишчиларга яратилган шароит яхши эмасди, — дея эслади суҳбатдошим. — 1988 йили ишчилар учун кийимхона етишмаганлиги боис, вилоят техник назорати томонидан завод иши тўхтатиб қўйилган, шунда Андижон мебел комбинатига бориб, бир кунда кийимхона учун мебеллар олиб келиб ўрнатганмиз.

Яна... қурилиш материаллари, гилам, музлатгич, телевизор, машина, ҳатто ўзимизда ишлаб чиқариладиган атлас ҳам етишмасди. Савдо ташкилотларидан ундирилган бу нарсаларни тарқатиш ҳам анча муаммо келтириб чиқарарди. Холбуки, уларни ҳамма ўз пулига сотиб оларди. Яна бир гап: заводимизнинг боғчаси тумандаги шароити энг яхшилардан бири санилиб, беш фоиз ўринни у жойлашган ҳудудда яшовчи аҳоли фарзандлари ҳисобига тўлдиришимиз низомда белгилаб қўйилганди. Аммо бу тартибга ҳар доим ҳам амал қилинмаганидан норозиликлар келиб чиқаркан. Аввало, ўз ишчиларимизнинг фарзандларини боғчага жойлаб, қолган ўринларга фақатгина бизнинг йўлланмамиз билан болалар олинишини назорат қилардик.

Тўрт йил бир қарашда қисқа, аммо жиддий ўйлаб кўрилса, масъулиятни ҳис этиб ишлаган одам яхшигина тажриба тўплаб, кўпчиликнинг ишончини қозониши учун етарли муддат. Ҳосилжон Қосимов 1990 йили вилоят агро-саноат ходимлари касаба уюшмасида ижтимоий-иқтисодий масалалар бўйича йўриқчи бўлиб ишлай бошлади. Шу йиллари Андижон иқтисодиёт ва бошқарув институтида сиртдан таҳсил олди. Кейин вилоят касаба уюшмалари кенгашининг ижтимоий-иқтисодий

чиларга ўз ҳисобидан таътил бериб юборарди, — деди Ҳосилжон. — Лекин бу пайтда улар оиласини боқиши керак-ку! Юқорида айтилган шартнома кучга киргач, ишчиларга ўз ҳисобидан таътил бериб юборишлар кескин қисқарди. Имконияти катта бўлган ташкилотларда маъмурият меҳнаткашнинг айби билан боғлиқ бўлмаган ҳолда, иш топиб беролмаган пайтларда, Меҳнат кодексининг 59-моддасига биноан ўртача ойлик иш ҳақи сақлансин деган талаб шартномага киритилди. Жуда бўлмаса, ишчиларнинг республикада ўрнатилган энг кам ойлик иш ҳақи билан таъминланишига эришдик. Агар ташкилот бу шартни бажармаса, ҳокимият ҳам ўртага тушади. Бу ташаббус дастлаб бизнинг вилоятда бошланиб, кейинчалик бошқа жойларда ҳам тарқалди.

Ҳосилжон Қосимов 2000 йилдан Қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаларининг вилоят кўмитасига раислик қилмоқда. 2003 йилдан бу кўмита Марказий кенгашининг вакилликка айлантирилди.

— Мана, қарийб йигирма йилдан буён ишчиларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳимояси бўйича масъулман. Устозларим Саидахмад Аҳмадулов, Павел Борисов, Солижон Розиков, Маҳмуд Ҳожиёвлар билан бирга ишладик. Раёсатга маълумотнома, маърузалар тайёрлаш учун туманларда ҳафтада юрардик. Аризаларни текширгани кўп борардик. Айниқса, иш ҳақи нотўғри ҳисоблангани, таътил нотўғри берилгани, ишдан ноҳақ бўшатишгани ҳақида шикоятлар кўп бўларди. Чунки ўшанда янги қонунларни айрим касаба уюшма ходимлари ҳам яхши билишмасди. Биз шикоятларни ўрганиш ва ҳал қилиш билан бирга масъул шахсларга, ишчиларга ана шу ҳужжатларни ҳам тушунтириб берардик.

Сира эсимдан чиқмайди: 1992-1993 йиллар эди. Тошлоқ туманида яшовчи Мақсудахон исмли ташаббускор аёл «Москвич» маркали машинасини сотиб, пулига қорамол олган экан. Уни тадбир-

корлик ҳаракатини бошлаб берганлардан бири деса бўлади. Аёл қорамолига ем-хашак етиштириш учун ер сўраганда, ўша пайтдаги «Коммуна» колхоз раҳбарлари «Пахта майдонидан еримиз ортмайди» деб, рад этишган. Мақсудахоннинг аризаси бўйича шуғулланиб, колхоз раҳбарлари билан анча-мунча зиддиятга борганман. Чунки ўшанда Юртбошимизнинг қишлоқ аҳолисига ер бериш ҳақидаги фармони чиққан бўлса-да, эски тузум қолипидан чиқолмаётганлар уни бажаришга сира шошилмаётганди. Биз шу аёлга ўн гектар ер олиб берганмиз. Ҳозир унинг фермер хўжалиги жуда кенгайиб, кичик заводлари ишга тушган. Дўконларга бир неча турда сут маҳсулотлари чиқармоқда.

Ҳосилжоннинг қалин бир дафтари бор. Қайд этилишича, у 1991 йилнинг 1 апрелидан бошлаб тутилган, ҳалигача иш столининг устида туради, деярли ҳар куни

унга нималарнидир қайд этади.

Мана шу дафтардан айрим кўчирмалар:

«1994 йил 11 май. Умарова Каримахон 190-МСПМКда қоровул бўлиб ишлаган, ишдан бўшаганига ярим йил бўлса-да, ишдан бўшаш нафақасини ва меҳнат дафтарчасини ололмаётир. Масала ижобий ҳал этилди».

«Отахўжаев Дилшод 1997 йил 5 июлда мурожаат қилган, меҳнат таътилида бўлган пайти ишдан нотўғри бўшатишган. Қонун бўйича ишига тикланди».

«1998 йил 23 январда «Ўзэлектромонтаж» ишчиси Анатолий Логин ойлик иш ҳақи ва дивидентлари нотўғри ҳисобланганлиги юзасидан мурожаат қилди. Бошқатдан ҳисоблатиб, пули ундириб берилди».

— Устозим Мўйдинхон Ҳошимов бундан йигирма йиллар олдин: «Ўғлим, ёш бўла туриб шу соҳага ўтдингиз, табриклайман. Бундан кейин мамлакатимиз ҳаётига оид воқеалардан доим бохабар бўлинг, газета-журналларни мунтазам ўқинг», — дер эди. Ҳуқуқшунос Қахрамон Мелиқўзиев: «Агар қонунни билмасангиз, қонун бузилган жойда ҳақлингизни исботлаб беролмайсиз. Раҳбарнинг олдида китобни қўйиб, «Фалон бобни очинг, ўша ерда ёзиб қўйилган» дейдиган даражада қонунларни мукамал билишингиз шарт», — деб таъкидларди. Маҳмуд Ҳожиёвдан ишлаб чиқариш билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш йўлларини ўргандим. Уларнинг ўғитлари ишимда ҳануз асқотади. Касаба уюшмалари вилоят бирлашмасининг ҳозирги раиси Анвархон Юнусовнинг ташаббускорлиги, ғайрати ва талабчанлигидан ибрат оламиз.

Дарвоқе, Ҳосилжон Қосимовнинг юқорида тилга олинган дафтари тўлай деб қолибди. Унда қайд этилган хайрли ишларга ҳиссаси қўшилганидан қувонишини яширмайди.

Муҳтарама УЛУФОВА,
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган маданият ходими

Гулистон туманида истиқомат қилувчи бир оилани биламан. Эр-хотин турмуш қурганига 12 йил бўлса-да, фарзандлари йўқ эди. Келин оқила, серғайрат, унинг сариштаси-ю фариштаси бўлганлиги учун ҳам ҳамма уни яхши кўрар, ҳурмат қиларди. Шундай келинни яна топаманми-йўқми, дея қайнона бўлмиш ўғлини хотинидан ажратишни хоҳламасди...

Яқинда хизмат юзасидан Тошкент шаҳар болалар уйида бўлишимга тўғри келди. Ҳамма шароитга эга 100 ўринли муассасада 3 ёшдан 4 ёшгача бўлган 40 нафар соғлом ва яна шунча нафар руҳий анамал болалар тарбияланаяпти. Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли мазкур Болалар уйи тарбияланувчилари ота-онаси воз кечган, қаровсиз қолган, соғлом яшаш тарзига эга бўлмаган оила фарзандлари...

Ота-она меҳридан бебаҳ-

ра ўсаётган бу норасидаларга давлатимиз томонидан катта ғамхўрлик кўрсатилмоқда. Улар учун 2 нафар олий тоифали врач, 11 нафар ҳамшира, 38 нафар тарбиячи, 14 нафар энага, жами 90 киши кеча-ю кундуз соябон.

Муассасада тарбияланаётган болалар ҳар чорақда тумандаги марказий маслаҳат ташхис поликлиникасида тор мутахассислар иштирокида чуқурлаштирилган кўрикдан ўтказилади. Хусусан, ўтган йили тарбияланувчилар ўртасида юқумли касалликларнинг олдини олиш чоралари кўрилди. 100 фоиз болаларга саланализ фағи схема бўйича, 50 нафар болага VIT A ичирилиб, режа асосида эмланди. Диспансер ҳисобида турган 15 нафар бола грип кассаллигига қарши 2-турда флюарикс вакцинаси, 10 нафар бола 1-тур билан эмланди. 2008-2009 йилларда болаларда юқумли касалликлар қайд қилинмагани ҳам ана шундай тадбирлар натижасидир. Бунда шифокор Салима Алибоева, ҳамширалар Умида Файзуллаева, Наргиза Собирова каби жонқуяр ходимларнинг хизмати катта бўлди.

Шунингдек, шаҳар болалар онкология шифохонасида 1 нафар бола «гемангиома» ташхиси асосида жарроҳлик йўли билан даволанди. ТошПМИ клиникасида эса 4 нафар болага «юқори лаб ва

қаттиқ танглай кемтиклиги» ташхиси билан пластик операция ўтказилди. Шунингдек, 1 нафар бола «туғма сон суюги чиқиши билан» босқичли гипс, 1 нафар болага «туғма маймоқлик» ташхиси билан гипсли боғлам қўйиб даволанди. Республика болалар ортопедия марказида 1 нафар болага «Оёқ синдактилия» ташхиси билан жарроҳлик операцияси ўтказилди.

Ўтган йили Глобал фонд томонидан ходимлар учун тренинг ўтказилди. Унда 30 нафар тарбиячи қатнашиб, билим ва маҳоратини оширишди.

— Ишга келганимнинг иккинчи куниди, бу ерда ишлай олмайман, деб ўйлагандим, — дейди Болалар уйи раҳбари Гули Аббосхорова. — Шунда дадамнинг «Қизим, мен саккиз фарзандни бир ўзим катта қилганман, сенга шу иш буюрилган экан, ундан бош тортма», деган сўзлари далда бўлди. Мана, фаолиятимга ҳам 14 йил тўлди.

Кўриб турганингиздек, муассасамиз жойлашган ҳудуд ўта сокин, болалар учун ҳамма шароит етарли. Бу ер болаларга ўз уйидек, улар ҳам бизга фарзандимиздек бўлиб қолган. Ҳар гал муддати тугаган тарбияланувчилар бошқа жойга кўчирилаётгандаги таъсирланишимизни кўрсангиз! Уларга қараб, қанийди, шундай тақдирли болалар ҳаётда бўлмаса, деб орзу қиламан.

Одамлар ҳар хил: биров болани дунёга келтириб, ташлаб кетади, кимгадир фарзанд керак. Ҳозир фарзандликка олувчилар рўйхатида 60 киши навбатда турибди. Тарбияла-

нувчиларга нима керак бўлса, яратиб бераёلمиз. Аммо бу она меҳрининг ўрнини боса олмайди. Жон фидолик, она меҳри, оила муҳити уларнинг тарбияси учун жуда муҳимдир.

Миннатдорчилик китобини варақлаймиз. Кўплаб она бўлган аёлларнинг мактубларини, чексиз хурсандчилиларга тўла изҳорини кўз ёшлар билан ўқиш мумкин. Чин дилдан меҳр берилса, албатта, меҳр олинади.

Майли, ҳамма хатоликлар парда ортида тура турсин.

Томчида қуёш акс этади. Ҳатто томчи қуёшга интилади. Қуёш аксини оламга томчида кўрсатади. Оламдаги қанчадан-қанча томчидан неча баробар катта нарсалар, жонзотларга Қуёш, Меҳр керак. Усиз жуда катта кемтиклар юзага келади. Она меҳри — тенгсиз неъмат! Унинг таърифига сўз ожиз. Усиз жуда катта фожиялар, ҳеч қутилмаган ҳодисалар рўй беради. Кичкина кўринган томчи меҳрга интилади.

Хоналарни айланар экансиз, гўдакларнинг беғуборликларидан таъсирланасиз, ҳаммасини бағрингизга босгингиз келади. Олти ойлик Дилшода исмли қизча беихтиёр эътиборимни тортди. Ҳамширалар, у одамлар билан суҳбатлашишни яхши кўради, дейишди. Шундай ёқимтой қизчани ташлаб кетишга қайси ота-онанинг кўзи қийди экан, дея ўйлайсан. Болаларнинг мурғакликданок

кўзига ғам кўнишидан юрагинг эзилади.

Инсонни дард юксалтиради. Мана шу туйғу туфайлигина эзгу ишлар рўёбга чиқшини неча бор китоблардан ўқиганмиз. Ер юзидаги қанчадан-қанча таниқли кишилар бир вақтлар Болалар уйининг боласи бўлганлигидан хабардормиз.

Дардни енгишга ҳаракат қилиб, болаларга ёрдам кўрсатиб, майли, йиллар давомида кўрилган қийинчиликлардан сўнг жуда катта эзгу ишларнинг мевасини кўрсатса, бунинг нимаси ёмон?!

Кўнгил кенглиги, поклиги бўлса кифоя. Озгина қийинчиликни енгиш учун инсондан шижоатлилик, меҳнат ва ақл талаб қилинади. Ахир, умр шундоқ ҳам ўтиб кетиши мумкин-ку...

Шоир айтганидек:

Болага ўхшайди, дейдилар халқни,
Бу гапни айтганлар, эҳтимом ҳақдир.
Лекин такрорлайман мен ҳам бир ҳақни:
Ахир, болаларнинг ўзи ҳам халқдир.

Дарвоқе, юқоридаги оила.

Ўша пайтлар оиланинг ҳамма аъзолари келишиб, Болалар уйининг икки қизалоғи фарзандликка олинганини эслайман, қизчаларни ёшлигида кўрганм бор. Яқинда уларнинг каттаси 19 ёшга кирибди. Тиббиёт коллежини битириб, ҳамшира бўлиб ишлаётган экан. Она эса қиз узатиш тараддудиди.

Комила

БОЙМУРОДОВА,
«Ishonch» мухбири

Райхонни жуда яхши кўраман, десам, дугоналарим: «Қайси Райхонни, қўшиқчиними?» деб сўрашади. Ҳазилкашликлари ҳеч қолмади-қолмади-да!

Эсимни танибманки, ҳовлимизда атиргул, намозшомгул, гулсафсар, келингул каби турфа хил гуллар ўсса-да, лекин биронтаси райхонга тенг келмайди. Болалигимда майда баргли қора райхонни хидлашни, уни онамга ўхшаб чаккамга қистириб юришни хуш кўрардим. Тошкентга келгач эса, сеvimли райхонларимдан анча узоқлашиб кетганимни сездим. Ўтган куни бозорга тушиб япроқлари ёш боланинг шапалоғидай шапалоғидай келадиган райхонларни харид қилдим. Кун бўйи қўлимдан қўймаганим етмаганидек, кечаси ётишдан олдин ҳам тўйиб-тўйиб хидлаб, ёстиғимнинг ёнига қўйдим. Чунки қайсидир газетада райхоннинг хотирани тиклаш, мияни тинчлантирувчилик хусусияти борлиги тўғрисида ўқигандим.

Райхон — лабгулдошларга мансуб хидли, эфир мойли кўпйиллик бута ва чала бута ўсимликлар туркумига киради. Тропик ва субтропик маконларда 150 га яқин (кўпроқ ёввойи ҳолда ўсувчи) тури қайд этилган. Ўрта иқлимли минтақаларда эса баъзи турлари бир йиллик маданий ўсимлик сифатида экилади.

Юртимизда ошрайхон, ҳожирайхон, садарайхон, лимон исли райхон каби бир қанча навлари бўлиб, улардан эфир мойи олиш, озик-овқатни хушбўй қилиш, консерва ва бошқа маҳсулотларни тайёрлашда фойдаланилади.

Райхондан халқ табобатида бир

неча хасталиклар давоси сифатида фойдаланиб келинган. Унинг хосиятлари борасида юнон табиби Диоскорид ҳам маълумотлар қолдирган.

«Райхон» сўзи араб тилида «вуҷуди хушбўй ўсимлик» маъносини билдиради. Форсчада эса, «исфаран» дейилиб, у «доимий қувонч» маъносини англатаркан. Абу Али ибн Сино райхон хусусида тўхталиб: «Уни янчиб ёки ёғини олиб, малҳам сифа-

Онамнинг райхонлари

тида бавосилга суртилса, даво қилади» дейди. У яна қора райхоннинг суртмаси кўзнинг лўқиллашига фойда бериб, юрак қувватини ошириши, она сутини кўпайтириши, ич кетишини тўхтатиши ва сийдик ажралишини кучайтириши ҳақида қимматли маълумотлар қолдирган.

Ошрайхон ҳам шифобахшлик бобида беқиёс хосиятга эга. Бу ўсимлик киши иштаҳасини очиб, таомнинг яхши ҳазм бўлишига ёрдам беради. Райхон таркибидаги эфир мойлари сурункали меъда катариди яллиғланишга қаршилик кўрсатувчи омилдир. Бундан ташқари, райхон йўтал, қизамиқ асоратини кетказишда беморларга енгиллик келтиради. Халқ табобатида райхон солиб тайёрланган қайноқ дамлама билан буй-

рак, қовуқ, сийдик йўллари шомоллашида, тумов, ангина, безгак хуружидан фориг этувчи ва даволовчи омил сифатида фойдаланилади.

Райхон сирка ва озроқ микдорда туз билан қайнатма ҳолида қўллansa, тиш оғриғини қолдиради. Райхон барглариининг шарбати кулоқ йиринглашини даволашда ишлатилади. Ўзбек ошхонасида райхон ошқўк ва зиравор сифатида жуда қадрли. Жумладан, райхондан гўшти,

ёғли масаллиқларга таъм бериш, сабзавот ва зираворларни консервалашда фойдаланилади. Райхоннинг ажойиб хусусиятларидан бири шундаки, у мева қоқиларини ҳашаротлардан асрайди.

Бу маълумотларни билгач, сизнинг ҳам райхонга меҳрингиз тушиб қолса, ажабмас.

— Райхоннинг хидини яхши кўраман, — дейди курсдошим Соҳиба. — Лекин ҳеч қачон таомга қўшмаганман. Хоразмда райхонни «нозугул» дейишади. Бизда райхонни ўсимлик сифатида экилади-ю, камдан-кам ҳолларда истеъмол қилишади.

— Болалигим Булунғур туманидаги Фозил Йўлдош ўғли номидаги жамоа хўжалигида ўтган, — дейди ик-

кинчи суҳбатдошим Зебо. — Онам ҳар йили ҳовлимизга райхон, бошқа хилдаги гулларни экади. Пойтахтда ўқиган пайтларим ҳар сафар телефон орқали онам билан суҳбатлашганимда «Райхонларингиз ўса-яптими?», деб сўрардим. Чунки обҳаво ёмон келган пайтлари райхонлар жуда сийрак чиқарди. Онамнинг райхонларисиз уйимизни тасаввур қилолмайман. Бу гул ҳаммаша ҳовлимизга фойз бағишлаб туради. Айниқса, ҳовлига сув сепганда унинг хиди атрофга шу қадар хуш бўй таратадики, эсласам, ҳалигача энтикиб кетаман. Ҳозирда кўпқаватли уйларда яшаганимиз учун, ҳовлини тўлдириб райхон экишнинг иложи йўқ. Лекин бу ўсимликни уй шароитида ўстирса ҳам бўларкан!

— Бизда Қутби опа, деган ажойиб аёл ишлайди, — дейди ҳамкасбларимдан бири. — Улар келиши билан атрофни райхон хиди тутиб кетади. Қутби опа: «Бу сизга, мана буниси эса, сизга» дея, барча ходимларга райхон улашиб чиқади. Гоҳида ишга кечикиб келганларида, «Қутби опа, бугун райхонларингизнинг хиди кеч чикдими» дея, ҳазиллашиб қўямиз...

Райхоннинг «жаннат гули» деган таърифга эгалигининг ўзиёқ бу ўсимликнинг ҳаётимизда қанчалик муҳим аҳамиятга эга эканлиги далолат. Ўзбек оилаларида Райхон исмли қизлар кўплаб учраши бежиз эмас. Ота-оналар қизларининг ҳам мана шундай иффор таратиб туришини хоҳлашади.

Айтганча, сизнинг ҳам онангиз райхон экадими?

Назира БОЙМУРОДОВА

Бир мақолага икки хил жавоб

«Аризангни ёз!»

«Ishonch», 2010 йил 20 феврал, 22-23-сонлар

Вилоят прокуратураси томонидан мақолада қайд этилган ҳолатлар ўрганиб чиқилди.

Аниқланишича, меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш марказий аппарати ва унинг қўйи тизимидаги ҳудудий бошқармаларнинг пенсия таъминоти, пенсия ва ижтимоий нафақаларни молиялаштириш ва тўлаш учун жавобгар ҳамда ногиронларни тиббий-ижтимоий экспертиза ва реабилитация қилиш Республика инспекциясининг раҳбар ва ходимлари фаолиятини ҳолис баҳолаш мақсадида Республика комиссиясининг 2009 йил 6 декабр кундаги йиғилиш баёни билан намунавий Низом тасдиқланган.

Ўрганиш давомида вилоят меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармасининг 2009 йил 4 декабрдаги 239-а-сонли буйруғида аттестация(суҳбат)дан ўтувчи ходимлар 2009 йил 5 декабр кунига қадар ёзма равишда огоҳлантирилиши белгиланган бўлса-да, ушбу талаб бажарилмаганлиги аниқланган.

Чунинчи, Денов туман ижтимоий таъминот бўлими пенсия ва нафақалар тўлаш устидан мониторинг гуруҳи нозир Т.Бобоназаров аттестацияга бир ҳафта қолганда, яъни 2009 йил 23 декабр кунини ёзма равишда огоҳлантирилган.

Шунингдек, Т.Бобоназаров аттестация комиссиясининг 2009 йил 30 декабр кундаги 120-сонли баённомасига кўра, эгаллаб турган лавозимига нолойиқ деб топилган.

Натижада, иш берувчи томонидан Т.Бобоназаровга у билан тузилган меҳнат шартномасини 2010 йил 25 январ кунидан бекор қилиниши ҳақида 2010 йил 21 январ кунини огоҳлантириш хати берилган.

Бироқ Меҳнат кодексининг 92-моддаси 2-қисмида ходим бажараётган ишига ёки эгаллаб турган лавозимига номувофиқ бўлса, иш берувчи томонидан ходимга мутахассислиги ва малакасига мувофиқ келадиган ишни таклиф этиши шартлиги белгилаб қўйилган бўлса-да, бошқарма бошлиғининг (туман ижтимоий таъминот бўлими касаба уюшма кўмитасининг розилиги билан) 2010 йил 5 феврал кундаги 83-ш-сонли буйруғи билан қонунга зид равишда Т.Бобоназаров билан тузилган меҳнат шартномаси Меҳнат кодексининг 100-моддаси 2-қисми 2-бандига асосан бекор қилиниб, қонунда белгиланган тар-

тибда мадад пуллари берилган.

Шунингдек, Меҳнат кодексининг 108-моддаси талаблари бузилган ҳолда Т.Бобоназаровга уни ишдан бўшатиш ҳақидаги буйруқ нусхаси меҳнат шартномаси бекор қилинган куннинг ўзидан эмас, балки 18 кундан кейин, яъни 22 феврал кунини берилган.

Бундан ташқари, Жаркўрғон туман ижтимоий таъминот бўлими пенсия ва нафақалар тўлаш устидан мониторинг гуруҳи нозир М.Жабборов ҳам аттестация комиссиясининг 2009 йил 28 декабр кундаги 22-сонли баённомасига асосан эгаллаб турган лавозимига нолойиқ деб топилди, Меҳнат кодексининг 92-моддаси 2-қисми талабларига зид равишда у билан тузилган меҳнат шартномаси бекор қилинган.

Меҳнат кодексининг 102-моддасида ходимнинг малакаси етарли бўлмаганлиги муносабати билан меҳнат шартномаси бекор қилинганда камида икки ҳафта олдин огоҳлантирилиши белгиланган бўлса-да, иш берувчи томонидан 2010 йил 21 январ кунини М.Жабборовага огоҳлантириш хати берилиб, 2010 йил 25 январ кунини орадан атиги 4 кун ўтгандан сўнг у билан тузилган меҳнат шартномаси иш берувчининг ташаббуси билан бекор қилинган.

Бундан ташқари, Меҳнат кодексининг 109-моддаси талаблари бузилган ҳолда, иш берувчи томонидан М.Жабборовага бир ойлик ўртача иш ҳақи миқдорида ишдан бўшатиш нафақасини тўлаш чоралари кўрилмаган ҳамда Меҳнат кодексининг 67-моддасида кўрсатилган моддий мадад бериш учун белгиланган қўшимча кафолатлардан фойдаланиш ҳуқуқи тушунтирилмаган.

Шунингдек, фуқаролар Ш.Шукуров, Ш.Бобокалонов, У.Ризаев, А.Пирматов, Д.Боллиевлар билан ҳам юқорида қайд этилган қонунбузилиш содир этилган ҳолда меҳнат шартномалари бекор қилинган.

Ўрганиш натижасида, қонун бузилиши, унинг келиб чиқиш сабаблари ва бунга имконият яратиб бераётган шарт-шароитларни бартараф этиш тўғрисида бошқарма бошлиғи номига тақдимнома киритилган.

Р.ЭШМИРЗОЕВ,
Сурхондарё вилоят
прокурорининг биринчи
ўринбосари, адлия
маслаҳатчиси

Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги ушбу мақола бўйича қуйидагиларни маълум қилади:
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 3 декабрдаги 662-Ф сонли фармойиши ижросини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг 2009 йил 3 декабрда 187-сонли буйруғи қабул қилинган.

Мазкур буйруқ асосида Сурхондарё вилоят Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармасининг 2009 йил 4 декабр кунини 239-а сонли буйруғи қабул қилинган.

Ушбу буйруқ асосида Денов туман Ижтимоий таъминот бўлимининг ходими Т.Бобоназаров 2009 йил 30 декабр кунини аттестациядан ўтказилган бўлиб, аттестация натижасига кўра, у лавозимига нолойиқ деб топилган ва аттестация комиссиясининг ҳулосаси билан таништирилган.

Сурхондарё вилоят Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси Денов туман Ижтимоий таъминот бўлими касаба уюшмаси кўмитасига Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 101-моддасига асосан 2010 йил 22 январ кунини 36-сонли тақдимнома билан ушбу Ижтимоий таъминот бўлими ходими Т.Бобоназаров билан тузилган меҳнат шартномасини Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 100-моддаси 2-қисми 2-бандига мувофиқ, аттестация комиссиясининг ҳулосасига асосан эгаллаб турган вазифасига нолойиқ деб топилганлиги сабабли бекор қилишга розилик беришни сўраб мурожаат қилган.

Ушбу мурожаат бўйича 2010 йил 5 февралда 1-сонли баённомасига кўра, Касаба уюшмаси Денов туман ижтимоий таъминот бўлимининг пенсия ва нафақаларни тўлаш устидан мониторинг гуруҳи инспектори Т.Бобоназаров билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилиш бўйича ўз розилигини билдирган.

Шундан сўнг, Сурхондарё вилоят меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармасининг 2010 йил 5 феврал кунини 83-ш-сонли буйруғи асосида Т.Бобоназаров билан тузилган меҳнат шартномаси Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 100-моддаси 2-қисмининг 2-бандига мувофиқ ходимнинг малакаси етарли бўлмаганлиги сабабли бекор қилинган.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, аттестация ўтказиш тартиби меҳнат қонунчилиги талабларига риъ қилинган ҳолда амалга оширилган ва Денов туман ижтимоий таъминот бўлими ходими Т.Бобоназаров билан тузилган меҳнат шартномаси қонунда белгиланган тартибда бекор қилинган деб ҳисобланади.

Ш.САИДОВ,

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги ўринбосари

Тахририятдан:

Вазир ўринбосарининг жавобидан маълум бўладики, 2010 йил 5 февралдаги 1-сонли баённомасига кўра, касаба уюшмаси Денов туман ижтимоий таъминот бўлимининг пенсия ва нафақаларни тўлаш устидан мониторинг гуруҳи инспектори Т.Бобоназаров билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилиш бўйича ўз розилигини билдирган. Бироқ туман ижтимоий таъминот бўлими касаба уюшма кўмитаси раиси Н.Абдуллаевнинг бизга 5 феврал кунини берган тушунтириш хатида Т.Бобоназаров билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилиш бўйича ўз розилигини бермаганлиги баён этилган (!).

Қонунбузилишлар
бартараф
этилмоқда

Ўзбекистон Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютаси оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаменти томонидан муайян ишлар амалга ошириб келинмоқда. Хусусан, Чирчиқ шаҳрида ўтказилган тадбирлардан бирида фуқаро Б.Абдиев Алишер Навоий кўчаси 238-уйнинг олдида автомашинасига жойлаштирилган 165 литр «Real» номли спиртли ичимликнинг 66 литрини Кукче лақабли шахсга ноқонуний равишда сотаётганда ушланган. Тадбир давомида Б.Абдиевнинг яшаш жойи кўздан кечирилганда у ерда 1,5 литрлик елим идишларда бўлган яна 366 литр спиртли ичимлик борлиги аниқланди. Тадбир якунида Б.Абдиевга тегишли, Қозғистонда ишлаб чиқарилган, юртимизга яширинча олиб келинган 2 млн. 872 минг сўмлик маҳсулот далилий ашё сифатида олинди. Мазкур ҳолат юзасидан жиноят иши кўзгатилиб, суриштирув олиб борилмоқда.

Шунингдек, департаментнинг Бекобод туман бўлими ходимлари «Фурқат Бойзоқов» фермер хўжалиги фаолияти юзасидан таҳлил ўтказилди. Таҳлилда хўжаликнинг собиқ раҳбари Ф.Бойзоқов 2006-2007 йиллари давлат бюджетига тўлашиши лозим бўлган 35 млн. 350 минг сўмлик мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товлаганлиги аниқланган. Бундан ташқари, «Қишлоқ-хўжаликкимё» ДАЖ Бекобод туман филиали мансабдорлари «Фурқат Бойзоқов» 2008 йил 9 апрел кунини Тошкент вилоят хўжалик судининг ҳал қилув қарорига асосан банкрот деб топилди, тугатилган бўлишига қарамайдан, мазкур хўжалик ерига 16150 кг. суперфосфат сепилганлиги тўғрисида сохта ҳужжат расмийлаштириб, «Қишлоқ-хўжаликкимё»нинг Бекобод туман филиалига 4 млн. 102 минг сўм миқдорида зарар етказганлиги маълум бўлди. Мазкур ҳолат юзасидан департаментнинг Зангиота туман бўлими томонидан жиноят иши кўзгатирилган.

Бурхон ЯЛҲАШОВ,
Аваз ХОЛМАТОВ,
департаментнинг Тошкент
вилоят бошқармаси бўлим
катта инспекторлари

Моҳият

Виждон

олижаноб

инсоннинг

одил

ҳақамидир.

АРАСТУ

Тадбиркорлар учун қулайлик

Тадбиркорларнинг эркин фаолият юритиши, улар фаолиятига ноқонуний аралашувларга чек қўйиш мақсадида ҳукумат қарорлари чиқарилган. Бундай норматив ҳужжатлар қаторига Ўзбекистон Президентининг 2005 йил 15 июндаги «Тадбиркорлик субъектлари томонидан тақдим этиладиган ҳисобот тизимини такомиллаштириш ва уни ноқонуний талаб этганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги қарорини киритишимиз мумкин.

2010 йил 1 февралда Шайхонтохур тумани ДСИдан рўйхатдан ўтган юридик шахслар сони 5059 та бўлиб, шундан микрофирма ва кичик корхоналар 3263

тани ташкил этади. Юқорида қайд этилган қарор талабларига кўра, энди улар учун солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашнинг амалдаги муддатлари сақланиб қолган ҳолда, барча ҳисоботларни ҳар чоракда тақдим этиши йўлга қўйилган. Қарорда белгиланганидек, солиқ тўловчилар учун қулай шароит яратиш мақсадида ҳисоботларни почта ёки электрон ҳужжат айланиши орқали қабул қилиш йўлга қўйилиб, тегишли тадбирлар режаси ишлаб чиқилди. Солиқ тўловчилар билан учрашувлар ташкил қилиниб, тушунтириш ишлари олиб борилаёпти. Қарор моҳиятини

ҳамда солиқ тўловчилар учун интерактив хизматлардан фойдаланиш қулайликларини тарғиб қилиш мақсадида туман ва шаҳар миқёсида кенгайтирилган семинарлар ўтказилди. Натижа эса ёмон эмас. Масалан, 2009 йил учун ҳисобот топшириши лозим бўлган 3595 та корхонадан 136 таси ҳисоботини почта орқали топширган. Корхоналардан 446 тасига электрон рақамли имзо берилган бўлиб, улардан 357 таси ҳисоботини электрон шаклда жўнатди.

Фарҳод ЗОКИРОВ,
Шайхонтохур тумани
ДСИ инспектори

Таъкидлаш лозимки, жаҳон молиявий инқирози таҳдид солиб турган бир шароитда ўз вақтида қўрилган чоратadbирлар натижасида Хоразмда ҳам иқтисодиётнинг барча соҳалари барқарор ўсишига эришилмоқда. Жумладан, 2009 йилда ялпи ички маҳсулот ишлаб чиқариш 6 фоизга ошди. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 3,2 фоизга, қишлоқ хўжалиги 6,1 фоизга, чакана савдо айланмаси 15,5 фоизга ўсишига эришилди.

Бизнинг ўрнимиз ва вазифамиз

Аҳолининг реал даромадлари сезиларли даражада ошди, харид қобилияти ўсиб бормоқда. Корхоналарни қўллаб-қувватлаш, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, кооператив алоқаларни кенгайтириш, вилоятда ишлаб чиқарилган маҳсулотларга ички талабни рағбатлантириш қўтилган самарани бермоқда.

Маҳсулот таннархини арзонлаштириш бўйича қўрилган комплекс чоралар туфайли «Урганч ёғ», «Урганч шароб», «Хоразмпахтасаноат» акциядорлик жамиятлари ва бирлашмаларида 7,5 млрд. сўмдан зиёдроқ маблағ тежаб қолинди.

Тўлов қобилиятини йўқотган корхоналарни соғломлаштириш ва модернизация қилиш бўйича кенг кўламли ишлар амалга оширилаёпти. 2 млрд. сўм ва 200 минг АҚШ доллари миқдорида инвестиция киритилди. Шу боис қўшимча равишда 7,6 млрд. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, 940 дан зиёд иш ўрни яратилди.

Ўтган йили 8 та асосий енгил саноат корхонаси 20,5 млрд. сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарди.

Маҳсулот экспорт қилувчи корхоналарни қўллаб-қувватлаш учун 7 млн. АҚШ доллари яқин ва қарийб 350 млн. сўмлик имтиёзли кредит йўналтирилди.

Вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришда касаба уюшмаларининг сафарбарлигини таъминлаш, нодавлат сектори корхоналарида фаолият юритаётган ходимларнинг ижтимоий ҳимоясини яхшилаш бўйича муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Ижтимоий ҳимоя негизини ташкил этувчи тармоқ келишувлари ва жамоа шартномаларининг сифатини оширишга эътибор берилди. Вилоятда 34 та тармоқ келишуви, 11 мингга яқин жамоа шартномаси имзоланди.

Жамоа шартномаларида кўрсатилган имтиёзлар учун ўтган йили 66 млрд. сўм сарфланди, бу 2008 йилдагига нисбатан 5,5 млрд. сўм кўпдир. Хар бир ходимга сарфланган маблағ ўртача 175 минг сўмни ташкил қилди.

Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили дастури доирасида қиритилган қўшимча имтиёзлар натижасида 4690 та кам таъминланган оилага 190 млн. сўмга яқин маблағ моддий ёрдам сифатида берилди.

Айни пайтда олий ўқув юртларида тахсил олаётган 76 нафар талабанинг контракт пулини тўлашга қўмаклашилди. Касаба уюшмаларининг маблағлари ҳисобидан 20 та оилага қорамол олиб берилди.

ЎзКУФК раёсатининг «Янги иш ўринларини яратиш давлат дастури ижроси мониторинги амалга оширилишига қўмаклашиш тўғрисида»ги қарори асосида корхона ва ташкилотлар билан ҳамкорликда барча йўналишлар бўйича 59129 та иш ўрни яратилди. Бўш иш ўринлари учун ўтказилган 59 та ярмаркада касаба уюшма органлари вакиллари ҳам фаол иштирок этди.

Ўтган йили 50 дан зиёд корхона ва муассасада меҳнатга оид қонунларга қандай риоя қилинаётганлиги ўрганилди. Бу борада касаба уюшмаларининг адлия ва прокуратура органлари билан алоқалари янада мустаҳкамланди.

2009 йили бевосита вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси томонидан 31 та ёзма мурожаат кўриб чиқилди. 22 фуқаро ноқонуний бўшатирилганлиги сабабли ишига тикланди.

Шунингдек, ходимларга қулай иш ва дам олиш шароитини яратиш, меҳнатни муҳофаза қилиш масалалари ҳам касаба уюшмаларининг эътиборида бўлди. Корхона ва ташкилотларда меҳнат муҳофазаси тадбирларига 1 млрд. 281 млн. сўм сарфланди.

Шунингдек, давлатимиз раҳбари Ислон Каримовнинг «Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари» китобини ўрганиш бўйича давра суҳбатлари, семинар ва учрашувлар ташкил этилди.

Бугунги ёшлар эртамеъназ эгалари эканлигини ҳар доим ёдда тутишимиз шарт. Маънан етук инсон тарбияси, аҳолининг меҳнат қобилиятини яхшилаш, узок умр кўришини таъминлаш каби муҳим вазифалар ҳам олдимизда кўндаланг бўлиб турибди.

Бугун ҳар ким ўзининг конституцион бурчини, профессионал вазифасини сидқидилдан адо қилса, ҳаммамиз бир бўлиб ўзаро талабчанлик асосида фаолият кўрсатсаккина Ўзбекистонимиз янада буюк бўлиши аниқ.

Раҳимберган МАТРАСУЛОВ,
Хоразм вилоят касаба уюшма ташкилотлари
бирлашмаси раиси

Барқарор ўсиш суръати

2009 йил якунларига кўра, мамлакатимизда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиши 8,1, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг ўсиши 9, қишлоқ хўжалигида ўсиш 5,7 фоизни ташкил этди. Экспорт қилувчи корхоналарни қўллаб-қувватлаш натижасида экспорт ҳажмининг 2,4 фоиз ошиши таъминланди. Инқирозга қарши чоралар дастурини амалга оширишда инвестицияларни жалб этиш, аввало, ички манбаларни сафарбар этиш ҳисобидан иқтисодиётимизнинг муҳим тармоқларини жадал модернизация қилиш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш, транспорт коммуникацияларини янада ривожлантириш ва ижтимоий инфратузилма объектларини барпо этиш устувор йўналишларга айланди. Бунинг 2009 йил мобайнида амалга оширилган 690 та инвестиция лойиҳасидан 303 таси муваффақиятли якунлангани ва 22 та йирик ишлаб чиқариш объекти фойдаланишга топширилганида ҳам кўриш мумкин.

Ўтган йил инқироз янада чуқурлашиб, давлатларнинг миллий иқтисодиётини, жумладан, мамлакатимиз танлаган ри-

ция алоқаларини кенгайтириш, мамлакатимиз ишлаб чиқарувчилари маҳсулотларига ички талабни рағбатлантиришни таъминлашга қаратилган комплекс чоратadbирлар амалга оширилди. Натижада ўтган йилнинг ўзида маҳаллийлаштирилаётган маҳсулотлар ҳажми 2,3 баробар кўпайиб, уларнинг 120 дан ортиқ янги турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Инқироз дунё меҳнат бозорига жиддий таъсир кўрсатди. Жаҳон бозорида истеъмол жараёнининг кескин сустлашгани оқибатида компаниялар ўз харажатларини қисқартиришга мажбур бўлмоқда. Бу ишчилар сонини камайтириш, уларни ҳақ тўланмайдиган таътилга чиқаришга олиб келди. Гарчи ўтган йилнинг тўртинчи чорагида инқироз чекинаётгани ҳақида турли фикрлар билдирилган бўлса-да, ишсизлик билан боғлиқ вазият ўн йилликдаги энг юқори чўққига чиқди. Иқтисодий ҳамкорлик ва ривожланиш ташкилоти ҳулосаларига қараганда, бугунгача молиявий бўҳрон сабабли дунё микёсида 25 млн. киши ишидан ажраган. Хусусан, ишсизлик даражаси АҚШ ва евроҳудудда 10 фоизга етган. «Экономист» журналининг қайд этишича, Европада ишсизлар сони бир йилда 2 фоизга кўпайган. Айниқса, Испания (19,4), Туркия (13,4), Бельгия (12,1)да вазият оғир. Таҳлилчиларнинг фикрича, бу жараён янада кескинлашиб мумкин. Чунки инқироз чекина бошлаган бўлса-да, янги иш ўринларини яратишга корхоналарнинг ҳали-бери чоғи келмайди.

Мамлакатимизда инқироз таъсирини юмшатишга қаратилган чоралар қўриляпти. Президентимиз таъкидлаганидек, ушбу дастурлар самараси ҳақида гап кетганда, аввало, улар янги иш ўринларини яратиш ва аҳолининг турмуш даражасини оширишга йўналтирилганини алоҳида қайд этиш зарур. Натижада ўтган йили мамлакатимизда 940 мингдан зиёд иш ўрни яратилди, уларнинг 500 мингга яқини қишлоқларда ташкил этилди. Бунга дастур доирасида солиқ юқини енгиллаштириш, солиққа тортиш тизимини соддалаштириш ва унификация қилиш бўйича хўжалик тузилмаларини қўллаб-қувватлаш мақсадида қўшимча чоралар қўрилгани туфайли эришилди. Гап шундаки, мамлакатимиз хўжалик субъектларига кенг кўламли қўшимча солиқ ва божхона имтиёзи берилди. Ўтган йили кичик саноат корхоналари ягона солиқ тўлови 8 фоиздан 7 фоизга пасайтирилди, яқка тартибдаги тадбиркорлар учун эса қайд этилган солиқ миқдори ўртача 1,3 баробар камайтирилиши натижасида мазкур соҳа субъектлари томонидан ялпи ички маҳсулотнинг қарийб 50 фоизи ишлаб чиқарила бошланди.

Умуман олганда, инқирозга қарши чоралар дастурини амалга ошириш доирасида солиқ имтиёзлари ва преференциялар бериш ҳисобидан 500 млрд. сўмдан ортиқ маблағ хўжалик юритувчи субъектлар тасарруфида қолдирилди. Бу маблағ уларнинг айланма маблағларини тўлдириш, ишлаб чиқаришни техник қайта жиҳозлаш, янги турдаги маҳсулотларни ўзлаштириш, ишчиларни моддий рағбатлантириш учун йўналтирилди. Бу эса ўз навбатида мамлакатимиз аҳолисини ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, ишсизликдан ҳимоялаш ва шу тариқа эртанги кунга ишонч уйғотиш, иқтисодиётни бир маромда ривожлантириш демакдир.

Бекзод РАЖАБОВ

вожланиш йўлини том маънода синовдан ўтказди дейиш мумкин. Инқироз шароитида иқтисодий ўсишнинг барқарор суръати иқтисодий ислохотларни амалга оширишнинг ўзбек модели сифатида эътироф этилган бешта асосий тамойилнинг тўғрилигини яна бир бор исботлади.

Инқироз натижасида 2009 йили бир қатор давлатларнинг бюджет кўрсаткичлари (Арманистонда 15,6, Россияда 4,5, Қозғистонда 2,5 фоиз) пасайиб, бюджет тақчиллиги юзага келган бир пайтда юртимиздаги иқтисодий ўсиш суръатини хорижий экспертлар ҳам алоҳида таъкидлашди. Хусусан, «Логан Докфеллер Глобал Партнерс» компаниясининг ижрочи директори Доналд Ла Гвардининг фикрича, кейинги 5-7 йилда Ўзбекистон хайратомуз ўсиш суръатларини намойиш этмоқда. Бутун дунёни қамраб олган инқирозга қарамай, мамлакатнинг олтин-валюта захираси ошиб бормоқда ва айни пайтда ташқи қарзи ялпи ички маҳсулотга нисбатан 14 фоизни ташкил этаёпти. Бундай кўрсаткичга эга бўлган давлатлар эса бармоқ билан санарлидир.

«Эй-Эйч-Си энд Партнерс» консалтинг компанияси вакили Алан Агде Ўзбекистондаги қулай сармоявий муҳит, юқори малакали мутахассисларнинг мавжудлиги хорижий компанияларга тадбиркорлик ишларини муваффақиятли олиб бориш учун имкон яратётганини таъкидлади. «Экзекютив Экшн» компанияси президенти, доктор Нил Ливингстон эса мамлакат халқаро андозалар бўйича яшаётганини, янги брендлар ривожланиётганини ҳамда қишлоқларда фаровонлик даражаси Россия ва Украинаникидан анча юқорилигини эътироф этди.

Бундай муваффақиятларга эришишнинг ўзи бўлмаётганини, бунга биринчи навбатда давлатимиз раҳбари томонидан пухта ва узокни ўйлаб ишлаб чиқилган дастурлар сабаб бўлаётганини барчамиз яхши англаймиз. Ушбу дастурлар доирасида иқтисодиётнинг реал сектори корхоналарининг молиявий барқарорлигини, биринчи навбатда, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, маҳсулот таннархини пасайтириш, коопера-

Душанба

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».
7.50 «Тонгги наволар».
8.00 «Тахлилнома».
8.40, 11.10, 14.15, 15.55, 17.10, 18.45, 20.05, 21.35, 22.45 ТВ - анонс.
8.45 - 9.45 «Маънавият» дастури.
«Болалар сайёраси»:
9.45 «Болалар дунёси».
10.15 «Мехрибон тулки». М/ф.
10.55 «Сизнинг адвокатингиз».
11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот».
11.15 «Бойчечак». В/ф.
11.50 «Кўклам шукуҳи».
12.50 «Аёл бахти».
13.10 «Ватан манзиллари».
«Болалар сайёраси»:
13.35 «Флиппер ва Лопак». М/ф.
14.20 «Ватанпарвар».
15.00, 18.00, 22.35 «Иқлим».
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Замин гаройиботлари».
16.00 «Ташаббус - 2010».
17.15 «Тарих кўзгуси».
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 «Сизнинг адвокатингиз».
18.05 «Олтин мерос».
18.15 Серил: «Тақдир йўллари».
18.50 «Менинг оилам».
19.15 «Ифтихор».
19.20 «ТВ - шифокор».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.10 Серил: «Умидингни сўндирма».
20.45 «Ватанимни қўлайман».
21.40 2010 йил - Баркамол авлод йили. «Мен ёшликман».
21.55 «Мухаббат фасли». Т/с.
22.45 «Моби Дик». Т/с.
23.45 - 23.55 «Очун».

Сепанба

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».
7.50 «Тонгги наволар».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот».
8.35, 11.10, 14.15, 15.55, 17.10, 20.05, 21.35 ТВ - анонс.
8.40 - 9.40 «Маънавият» дастури.
«Болалар сайёраси»:
9.40 «Бизнинг кутубхона».
10.00 Сурхондарё вилояти телерадиокомпанияси намоиш этади: «Замонавий технология - тараққиёт омили».
10.20 «Мухаббат фасли. Т/с».

Душанба

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30, 17.55, 18.20, 21.00, 22.05, 23.35 «Анонс».
8.35 «Ўт ўчирувчилар». Б/ф.
10.25 Мумтоз наволар.
10.30, 15.10 «Эсмeрaльда». Т/с
11.00, 17.20 «Карвонсарой».
11.10 «Саргузаштлар ороли».
11.30 «Осмондаги болалар». Б/ф.
14.00 «Дунё» теледастури.
14.55, 17.50 «Ўйларим».
15.00, 18.00, 20.00 «Пойтахт».
15.40 «23, 5 даражали бурчак остида». Х/ф.
16.30 «Хуқуқшунос маслаҳати».
16.35 «Тошкентда латифа».
16.40 «Афсонавий мамлакат». М/ф.
17.30 «Болаликка қайтиб».
18.25 Серил: «Ўзи уйланмаган сови».
18.50 «Тошкентнинг илм масканлари».
19.00 «Чин муҳаббат». Т/с 22-қисм.
20.20 Бизнес-Пойтахт».
20.25 «Телекуръер-маркет».
20.30 «Аччиқ ёлгон». Т/с.
21.05 «Аёл қалби».
21.25 Мумтоз наволар.
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.50 «Будьте здоровы».
22.00 «Телекуръер-маркет».
22.10 «Кино SMS со звездами».
22.15 «Розовая пантера». Х/ф.

Сепанба

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30, 9.25, 11.20, 15.10, 17.20, 17.55, 18.20, 21.00 «Анонс».
8.35, 17.25 «Карвонсарой».
8.45 Мумтоз наволар.
8.55, 15.15 «Эсмeрaльда». Т/с
9.30, 15.00, 18.00, 20.00 «Пойтахт».
9.40 Бизнес-Пойтахт».
9.45, 18.25 Серил: «Ўзи уйланмаган сови».
10.10 «Аёл қалби».
10.30 «Пойтахт». /рус/.
10.40 «Без семьи». Т/с 1-қисм.
11.10 «Будьте здоровы».
11.25 «Тошкентнинг илм масканлари».
11.35 «Осмондаги болалар-2». Б/ф.
14.00 «Дунё» теледастури.

11.15, 17.55 Серил: «Тақдир йўллари».
11.50 «Ахборот». /инглиз/.
12.50, 14.55, 22.40 «Иқлим».
12.55 «Ифтихор».
13.00, 20.10 Серил: «Умидингни сўндирма».
«Болалар сайёраси»:
13.35 «Флиппер ва Лопак». М/с.
14.20 «Радиога ташриф».
14.35 «Эркин иқтисодиёт».
15.00 «Олам ва одам» дастури: «Замин гаройиботлари».
16.00 «Тезкор хабарлар».
16.10 «Маҳалла».
16.30 «Кўклам шукуҳи».
16.40 «Икки дарё оралигида».
17.15 «Худудлар ҳаёти».
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.50 «Олтин мерос».
17.55 Серил: «Тақдир йўллари».
18.25 «Саёҳатга марҳабо!»
18.50 «Кун мавзуси».
19.00 «Навоийни англаш».
19.20 «ТВ - шифокор».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.45 «Ватанимни қўлайман».
21.40 «Одамлардан бири».
22.00 «Мухаббат фасли». Т/с.
22.45 «Моби Дик». Т/с.
23.45 - 23.55 «Очун».

Чоршанба

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».
7.50 «Тонгги наволар».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот».
8.35, 11.55, 12.55, 14.15, 17.10, 20.05, 21.35 ТВ - анонс.
8.40 - 9.40 «Маънавият» дастури.
9.40 «Ажойиб кўнғирокча». М/ф.
10.00 «Чорраҳа».
10.15 «Мухаббат фасли. Т/с».
10.55 «Сизнинг адвокатингиз».
11.10, 19.20 «ТВ - шифокор».
11.15 «Кун мавзуси».
11.25, 18.05 Серил: «Тақдир йўллари».
12.50, 15.05, 22.35 «Иқлим».
13.00, 20.10 Серил: «Умидингни сўндирма».
«Болалар сайёраси»:
13.35 «Флиппер ва Лопак». М/с.
14.20 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
15.10 «Олам ва одам» дастури: «Замин гаройиботлари».
16.00 «Ўйла, Изла, Топ!»
16.40 «Икки дарё оралигида».
17.15 2010 йил - Баркамол авлод йили. «Таълимга эътибор - келажакка эътибор».
«Болалар сайёраси»:

14.55, 21.20 «Ўйларим».
15.45 «23, 5 даражали бурчак остида». Х/ф.
16.35 «Афсонавий мамлакат». М/ф.
2-қисм.
17.35 «Истеъдод».
18.50 «Химоя».
19.00 «Чин муҳаббат». Т/с 23-қисм.
20.20 Бизнес-Пойтахт».
20.25 «Телекуръер-маркет».
20.30 «Аччиқ ёлгон». Т/с.
21.05 «Менинг маҳаллам».
21.25 Мумтоз наволар.
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.50 «Репортаж». /рус/.
22.05 «Кино SMS со звездами».
22.10 «Радио». Х/ф.

Чоршанба

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30, 9.25, 10.25, 11.25, 15.10, 17.20, 18.20, 21.00 «Анонс».
8.35, 16.50 «Карвонсарой».
8.45 Мумтоз наволар.
8.55, 15.15 «Эсмeрaльда». Т/с
9.30, 15.00, 18.00, 20.00 «Пойтахт».
9.40.20 Бизнес-Пойтахт».
9.45, 18.25 Серил: «Ўзи уйланмаган сови».
10.10 «Химоя».
10.30 «Пойтахт». /рус/.
10.40 «Без семьи». Т/с 2-қисм.
11.10 «Репортаж». /рус/.
11.20 «Мысли вслух».
11.30 «Ғаройиб энага». Б/ф.
14.00 «Дунё» теледастури.
14.55, 17.55 «Ўйларим».
15.45 «23, 5 даражали бурчак остида». Х/ф.
16.35 «Тошкентда латифа».
16.40 «Сеними, шошмай тур!» М/ф.
17.00 «Мафтун».
17.25 «Қонун доирасида».
17.40 «Ислохот одимлари».
18.50 «Саломат бўлинг!»
19.00 «Чин муҳаббат». Т/с 24-қисм.
/Якуновчи. /.
20.25, 22.00 «Телекуръер-маркет».
20.30 «Аччиқ ёлгон». Т/с.
21.05 Эко-Пойтахт».
21.15 «Дурдона».
21.25 Мумтоз наволар.
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.50 «Интервью». /рус/.
22.05 «Кино SMS со звездами».
22.10 «Младенец на прогулке». Х/ф.

O'zbekiston

17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 «Сизнинг адвокатингиз».
18.00 «Олтин мерос».
18.35 «Саломат бўлинг!»
18.55 2010 йил - Баркамол авлод йили. «Камолот оstonasi».
19.15 «Ифтихор».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.45 «Ватанимни қўлайман».
21.40 2010 йил - Баркамол авлод йили. «Мен ёшликман».
21.55 «Мухаббат фасли». Т/с.
22.40 «Моби Дик». Т/с.
23.40 - 23.50 «Очун».

Пайшанба

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».
7.50 «Тонгги наволар».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот».
8.35, 11.45, 14.15, 15.00, 17.10, 20.05, 21.35 ТВ - анонс.
8.40 - 9.40 «Маънавият» дастури.
«Болалар сайёраси»:
9.40 «Цирк, цирк, цирк».
9.55 «Айёр қарға». М/ф.
10.15 «Мухаббат фасли». Т/с.
10.55 «Сизнинг адвокатингиз».
11.10, 18.50 «ТВ - шифокор».
11.15, 18.05 Серил: «Тақдир йўллари».
11.50 «Ахборот». /инглиз/.
12.50, 15.05, 22.45 «Иқлим».
12.55 «Ифтихор».
13.00, 20.05 Серил: «Умидингни сўндирма».
«Болалар сайёраси»:
13.35 «Флиппер ва Лопак». М/с.
14.20 «Буюк аждодларимиз».
14.40 «Тараққиёт ва фаровонлик сари».
15.10 «Олам ва одам» дастури: «Замин гаройиботлари».
16.00 «Тезкор хабарлар».
16.10 «Кўклам шукуҳи».
16.20 «Қорақалпоқ урқанлари».
16.40 «Икки дарё оралигида».
17.15 «Диёр».
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 «Олтин мерос».
18.35 «Кун мавзуси».
18.55 «Бизнес ва мен».
19.05 «Бир жиноят изидан».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.45 «Ватанимни қўлайман».
21.40 «Хонадон».

TOSHKENT

Пайшанба

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30 Эко-Пойтахт».
8.40, 16.55 «Карвонсарой».
8.50 Мумтоз наволар.
8.55, 15.15 «Эсмeрaльда». Т/с
9.25, 10.25, 11.10, 15.10, 19.55, 21.00, 21.50, 23.50 «Анонс».
9.30, 15.00, 18.00, 20.00 «Пойтахт».
9.40, 20.20 Бизнес-Пойтахт».
9.45, 18.25 Серил: «Ўзи уйланмаган сови».
10.10 «Дурдона».
10.30 «Пойтахт». /рус/.
10.40 «Без семьи». Т/с 3-қисм.
11.15 «Жадвалдан ташқари поезд» Б/ф.
12.30 «Ислохот одимлари».
12.45 «Афсонавий қоялар». Т/ф.
14.00 «Дунё» теледастури.
14.55, 17.55 «Ўйларим».
15.45 «23, 5 даражали бурчак остида». Х/ф.
16.35 Жаҳон мусикаси дурдоналари. И. Штраус.
16.40 «Хуқуқшунос маслаҳати».
16.45 «Сеними, шошмай тур!» М/ф.
17.05 «Мулоҳаза учун мавзу».
17.35 «Менинг маҳаллам».
17.50 «Тошкентда латифа».
18.20, 20.25, 22.05 «Телекуръер-маркет».
18.50 «Репортаж».
19.00 «Адолат тарозиси». Т/с 1-қисм.
20.30 «Аччиқ ёлгон». Т/с.
21.05 «Бизнинг футбол».
21.20 «Мумтоз наволар».
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.55 «Экономическое ревю».
22.10 «Кино SMS со звездами».
22.15 «Гараж». Х/ф.

Жума

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30, 9.25, 10.25, 10.40, 12.55, 15.10, 18.20, 19.55, 21.00 «Анонс».
8.35, 16.50 «Карвонсарой».
8.45 Мумтоз наволар.
8.55, 15.15 «Эсмeрaльда». Т/с
9.30, 15.00, 18.00, 20.00 «Пойтахт».

22.05 «Мухаббат фасли». Т/с.
22.50 «Тиник дарё мавжлари». Т/с.
23.50 - 24.00 «Очун».

Жума

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».
7.50 «Тонгги наволар».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 21.00 «Ахборот».
8.35, 11.10, 14.15, 15.05, 17.10, 20.05, 21.35 ТВ - анонс.
8.40 - 9.35 «Маънавият» дастури.
«Болалар сайёраси»:
9.35 «Зарғалдок». М/ф.
9.55 2010 йил - Баркамол авлод йили. «Таълимга эътибор - келажакка эътибор».
10.15 «Мухаббат фасли». Т/с.
10.55, 19.20 «ТВ - шифокор».
11.15 «Кун мавзуси».
11.30 Серил: «Тақдир йўллари».
12.50, 15.00, 23.05 «Иқлим».
12.55, 20.10 Серил: «Умидингни сўндирма».
13.25 «Бизнес ва мен».
«Болалар сайёраси»:
13.35 «Флиппер ва Лопак». М/с.
14.20 «Ҳаёт манзаралари».
14.30 «Бир жиноят изидан».
14.50 «Очун».
15.10 «Олам ва одам» дастури: «Замин гаройиботлари».
16.00 «Ўзбекистон - умумий уйимиз».
16.30 «Кўклам шукуҳи».
16.40 «Икки дарё оралигида».
17.15 «Саломатлик дастури».
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 «Сизнинг адвокатингиз».
18.00 «Олтин мерос».
18.10 «Очиқ дарс». Ток-шоу.
18.50 «Минг бир ривоят».
18.55 «Хидоят сари».
19.15 «Ифтихор».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.45 «Ватанимни қўлайман».
21.40 «Буюк аждодларимиз».
22.05 «Мухаббат фасли». Т/с.
23.10 «Тиник дарё мавжлари». Т/с.
00.10-00.20 «Очун».

Шанба

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00, 13.00, 15.00 «Иқлим».
7.05 Миллий кино: «Мехрибонгинам». 1-қисм.
7.55 «Тонгги наволар».
8.00, 14.00, 21.00 «Ахборот».
«Болалар сайёраси»:
8.35 «Бизнинг кутубхона».
8.55 «Ўрмон эртақлари». М/ф.

9.40, 20.20 Бизнес-Пойтахт».
9.45, 18.25 Серил: «Ўзи уйланмаган сови».
10.10 «Репортаж».
10.20 Жаҳон мусикаси дурдоналари. И. Штраус.
10.30 «Пойтахт». /рус/.
10.45 «Без семьи». Т/с 4-қисм.
11.15 «Мушкетёр». Б/ф.
14.00 «Дунё» теледастури.
14.55, 17.55 «Ўйларим».
15.45 «23, 5 даражали бурчак остида». Х/ф. /Якуновчи/.
16.35 «Тошкентда латифа».
16.40 «Сеними, шошмай тур!» М/ф.
17.00 «Нима учун?»
17.40 2010 йил-Баркамол авлод йили: «Эртамиз эгалари».
18.50 «Саломат бўлинг!»
19.00 «Адолат тарозиси». Т/с 2-қисм.
20.25, 22.00 «Телекуръер-маркет».
20.30 «Аччиқ ёлгон». Т/с.
21.05 «Маърифат фидойилари».
21.20 Мумтоз наволар.
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.50 «Афиша». /рус/.
22.05 «Кино SMS со звездами».
22.10 «Шаг вперед». Х/ф.

Шанба

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30, 9.25, 10.25, 11.25, 12.55, 15.45, 17.10, 18.20, 19.55, 20.30 «Анонс».
8.35, 17.00 «Карвонсарой».
8.45 Мумтоз наволар.
8.55, 15.00 «Эсмeрaльда». Т/с
9.30, 20.00 «Пойтахт».
9.45, 18.25 Серил: «Ўзи уйланмаган сови».
10.10 2010 йил-Баркамол авлод йили: «Эртамиз эгалари».
10.30 «Пойтахт». /рус/.
10.40 «Мысли вслух».
10.45 «Афиша». /рус/.
10.55 «Открытая дверь».
11.30 «Қонун доирасида».
11.45 «Шахризоданинг янги эртақлари». Б/ф. 1-қисм.
14.00 «Дунё» теледастури.
14.55 «Ўйларим».
15.30 «Чашмалар» Т/ф.
15.50 «Саломат бўлинг!»
16.00 «Бу ҳам кино». Х/ф.
16.50 «Сеними, шошмай тур!» М/ф.

9.35 «Мусиқа дунёси».
9.55 «Минг бир ривоят».
10.00 «Хидоят сари».
10.20 «Чинсен».
10.40 «Оналар мактаби».
11.00, 22.05 «Мухаббат фасли». Т/с.
13.05 «Ифтихор».
13.10 Серил: «Умидингни сўндирма».
13.40 «Бир ўлка-ки. »
14.15, 18.50, 20.05, 21.35 ТВ - анонс.
14.20 «Оҳанрабо».
15.05 «Ўйла». Б/ф.
16.35 «Минг бир маслаҳат».
«Болалар сайёраси»:
16.55 «Ўйла, Изла, Топ!»
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 «Қорақалпоқ наволари».
18.05 «Дўст». В/ф.
18.30 «Саломатлик сирлари».
18.55 «Бахшиёна».
19.00 «ТВ - шифокор».
19.05 «Аъна».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.10 Серил: «Денгиздан томчи».
20.45 «Баҳор қўшиқлари».
21.40 «КиноТеатр».
23.05 - 23.15 «Очун».

Якшанба

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00, 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00, 13.00, 16.35 «Иқлим».
7.05 Миллий кино: «Мехрибонгинам». 2-қисм.
7.55 «Тонгги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.35, 9.55, 17.55, 19.00, 20.05, 21.35
«Болалар сайёраси»:
8.40 «Нега шунақа?» М/ф.
9.35 «Қўшиғим - жон қўшиғим».
10.00 «Минг бир хунар».
10.15 «Саломатлик сирлари».
10.35 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
11.20 «Дўст». В/ф.
11.45 «Юртим бўйлаб» дастури: «Чашмалар».
13.05 «Бахшиёна».
13.10 «Аъна».
13.30 Ҳинд киноси: «Ҳаётда ҳамма нарса бўлади».
«Болалар сайёраси»:
16.40 «Болалар дунёси».
17.10 «Олтин оху». М/ф.
18.00 «Заковат».
19.05 «Рангин дунё».
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Тахлилнома». /рус/.
20.10 Серил: «Денгиздан томчи».
20.40 «Қўнғил қўшиқ истаиди».
21.00 «Тахлилнома».
21.40 «Азизим».
22.10 «Жули ва Жулия». Б/ф.
23.40 - 23.50 «Очун».

17.15 «Хуқуқшунос маслаҳати».
17.20 «Мулоҳаза учун мавзу».
17.50 «Афиша».
18.00 «Санъатимиз ҳазинасидан».
18.50 «Интервью».
19.00 «Адолат тарозиси». Т/с 3-қисм.
20.25, 21.50 «Телекуръер-маркет».
20.35 «Ўйларим».
20.40 «Самимият ила».
21.00 «Истеъдод».
21.20 Мумтоз наволар.
21.30 «Пойтахт». /рус/.
21.55 Эко-Пойтахт»./рус/.
22.05 «Кино SMS со звездами».
22.10 «10.000 лет до нашей эры».
Х/ф.

Якшанба

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30, 13.00 «Салом, Тошкент!»
8.30, 9.25, 14.00, 16.20, 18.30, 19.50, 21.00, 23.40 «Анонс».
8.35, 15.50 «Карвонсарой».
8.45 Мумтоз наволар.
8.55 «Эсмeрaльда». Т/с
9.30 «Пойтахт».
9.40 Бизнес-Пойтахт».
9.45 Серил: «Ўзи уйланмаган сови».
10.10 «Саргузаштлар ороли».
10.30 «Пойтахт». /рус/.
10.40 «Мысли вслух».
10.45 Эко-Пойтахт»./рус/.
10.55 «Дунё ўзбек оператори нигоҳида. Токио» Т/ф.
11.10 «Интервью».
11.20 «Тошкентда латифа».
11.30 «Сени севдим». Б/ф.
14.05 «Истеъдод».
14.25 «Самимият ила».
14.45 «Ўйларим».
14.50 «Шахризоданинг янги эртақлари». Б/ф.
16.00 «Болаликка қайтиб».
16.25, 19.55 «Телекуръер-маркет».
16.30 «Қўларинг маънос». Б/ф.
18.35 «Нима учун?»
19.15 Мумтоз наволар.
19.25 «Менинг шахрим».
20.00 «Кинотакт оқшомлари».
20.30 «Тошкент оқшомлари».
21.05 «Мысли вслух».
21.10 «Все о туризме».
21.40 «Кино SMS со звездами»: «Четыре пера», «Храброе сердце», «Далеко-далеко».

Душанба

7.00, 14.00 «Салом, ёшлар!»
7.30, 13.00, 16.10 «Даврнинг бо-
ласи».
7.40 «Миллий мультфильм».
8.00 «Ғолиб». Т/с.
8.40 «13-студия».
9.00, 21.00 «Гўзаллик ортида». Т/
с.
9.50 «Баркамоллик сари».
10.00 «Давр». Ҳафта якуни.
10.30 «Баркамоллик йўлидан».
10.50 «Бугундан эсдалик».
11.10 «Мўъжизавий дунё».
12.00, 19.30 Сериал: «Туташ тақ-
дирлар».
12.50 «Келажак эгалари».
13.10 «Болалар табассуми».
13.20 «Қора ўрдак». М/с.
13.40 «Томоша».
14.30 «Бугун».
15.00 «Ҳаётбахш наволар».
15.50 «Огоҳ бўлинг!»
16.00, 19.00, 22.00 «Давр».
16.20 «Мультипанорама».
16.30 «Катта танаффус».
17.00 «Парилар салтанати». Б/ф.
1-қисм.
18.10 «Қишлоқ тараққиёти».
18.30 «Кўклам наволари».
18.50 «UzEX».
20.20 «Автопатруль».
20.40 «Умр баҳори».
21.55 «Иқлим».
22.30 Жаҳон киноси: «Ер остига
саёҳат».

Сешанба

7.00, 14.00 «Салом, ёшлар!»
7.30, 13.10, 16.10 «Даврнинг бо-
ласи».
7.40 «Миллий мультфильм».
8.00 «Ғолиб». Т/с.
8.40 «Яшаси сирлари».
9.00, 21.00 «Гўзаллик ортида». Т/
с.
9.50, 12.50, 18.50 «UzEX».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00
«Давр».
10.10 «Қишлоқ тараққиёти».
10.30 «Мехр ва меҳнат».
11.10 «Мўъжизавий дунё».

Душанба

7.00 «Хайрли тонг!»
7.05, 7.05, 8.25, 11.00, 13.25,
15.10, 17.55, 18.20, 19.05, 21.40
Анонс.
7.15, 8.15, 18.45, 21.45, 23.55 Ха-
барлар.
7.25, 18.00 Болалар майдончаси:
Тонгги гимнастика. «Спортландия».
Мультфильм. «Дастхат».
8.00 «Тренируемся вместе».
8.30 «Малахов +».
9.20 Футбол. Ўзбекистон чемпио-
нати «Олмалик» - «Машъал».
11.05 Баскетбол.
12.05 «Ринг қироллари».
13.00 Рақамлар, натижалар, рейтинг-
лар.
13.05 Болалар майдончаси:
Спортландия. Мультфильм.
13.30 Футбол. Ўзбекистон чемпио-
нати. «Андижон» - «Хоразм Футбол».
15.15 Баскетбол.
16.15 Футбол. Чемпионат Италияи.
18.25 «Мураббий».
19.10 ФИФА тарихидан. Хужжатли
сериал.
19.30, 22.00 Саломатлик хазинаси.
19.35 Формула - 1. Малайзия Гран
- при.
21.10 Футбол шарҳи.
22.05 ИнтерФутбол
00.05 «Хайрли тун!»

Сешанба

7.00 «Хайрли тонг!»
7.05, 8.25, 11.00, 12.35, 13.25,
15.10, 17.55, 18.20, 19.05, 20.55
Анонс.
7.15, 8.15, 18.45, 21.00, 1.40 Ха-
барлар.
7.25, 13.05, 18.00 Болалар майдон-
часи:
Тонгги гимнастика. «Спортландия».
Мультфильм. «Дастхат».
7.55 «Мураббий».
8.30 «Малахов +».
9.20 Футбол Ўзбекистон Чемпиона-
ти. «Навбахор» - «Пахтакор».
11.05 Футбол шарҳи.

Душанба

07.00, 08.30, 13.50, 17.00, 18.05,
19.00 Ўзбек наволари
08.00, 15.00, 18.30 Сериал «Жас-
сига ухшаши йук»
11.30 «Шерлок Холмс» худ.фильм
14.20 Prime time (рус)
14.30 «Премьера» (рус)
15.30 Мультфильм
17.30 «Топ-10»
21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 Комедия по понедельникам:
БАР «ГАДКИЙ КОЙОТ» худ.фильм
00.00 Миксер

Сешанба

07.00, 07.40, 08.30, 10.30, 13.30,
17.00, 18.10, 19.00, 20.30 Ўзбек
наволари
07.30 Prime time (рус)
08.00, 15.00, 18.30 Сериал «Жас-
сига ухшаши йук»
09.30 Сериал «Лас-Вегас»

12.00, 19.30 Сериал: «Туташ тақ-
дирлар».
13.20 «Қора ўрдак». М/с.
13.40 «Муттолаа».
14.30 «KINOMANIYA».
15.00 «Инсон психологияси».
15.30 «Ош бўлсин».
15.50 «Огоҳ бўлинг!»
16.20 «Мультипанорама».
16.30 «Тошкент илҳомлари».
16.40 «Чашма».
16.50 «Ёшлар ва таълим».
17.00 «Парилар салтанати». Б/ф.
2-қисм.
18.10 «Зулфия издошлари».
18.20 «Ватан меҳри».
18.40 «Келажак эгалари».
20.20 «Сеҳрли қўллар».
21.55 «Иқлим».
22.30 Жаҳон киноси: «Ер остига
саёҳат-2».
00.10 «Сайёрамиз қудрати».

Чоршанба

7.00, 14.00 «Салом, ёшлар!»
7.30, 13.10, 16.10 «Даврнинг бо-
ласи».
7.40 «Миллий мультфильм».
8.00 «Ғолиб». Т/с.
8.40 «Соғлик - бойлик».
9.00, 21.00 «Гўзаллик ортида». Т/
с.
9.50, 12.50, 18.50 «UzEX».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00
«Давр».
10.10 «Автопатруль».
10.30 «Ватанпарвар».
11.10 «Мўъжизавий дунё».
12.00, 19.30 Сериал: «Туташ тақ-
дирлар».
13.20 «Қора ўрдак». М/с.
13.40 «Сирли ўрмонча».
14.30 «Рўзгор мактаби».
15.10 «Сеҳрли қўллар».
15.50 «Огоҳ бўлинг!»
16.20 «Мультипанорама».
16.30 «Кичкинтойлар боғи».
16.40 «Нафс балоси».
17.00 «Жаноб Бин». Б/ф.
18.20 «Кўклам наволари».
18.30 «Чемпион».
20.20 «Ватан меҳри».
20.30 «Yoshlar-FM».

11.35 Баскетбол.
12.40 ФИФА тарихидан. Хужжатли
сериал.
13.00 Рақамлар, натижалар, рейтинг-
лар.
13.30 Футбол. чемпионат франции.
15.15 Баскетбол.
16.15, 19.10 ИнтерФутбол.
18.25 «Баркамол авлод».
21.15 Саломатлик хазинаси.
21.25 Футбол. УЕФА чемпионлар
Лигаси. ЦСКА - «Интер».
23.20 ФИФА тарихидан Хужжатли
сериал.
23.40 Футбол. Лига чемпионов
УЕФА. «Барселона» - «Арсенал»

Чоршанба

7.00 «Хайрли тонг!»
7.05, 8.25, 11.00, 13.25, 15.10,
17.55, 18.20, 19.05, 21.15, 23.35
Анонс.
7.15, 8.15, 18.45, 21.45, 1.40 Ха-
барлар.
7.25, 13.05, 18.00 Болалар майдон-
часи:
Тонгги гимнастика. «Спортландия».
Мультфильм. «Дастхат».
7.55 «Баркамол авлод».
8.30 «Малахов +».
9.20 ИнтерФутбол.
11.05 Формула - 1. Малайзия Гран
- при.
12.40 ФИФА тарихидан. Хужжатли
сериал.
13.00 Рақамлар, натижалар, рейтинг-
лар.
13.30 Футбол. УЕФА чемпионлар
Лигаси. ЦСКА - «Интер».
15.15 Велоспорт.
16.15 Футбол. Лига чемпионов
УЕФА. «Барселона» - «Арсенал».
18.25 «Универсиада - 2010».
19.10 Футбол. УЕФА чемпионлар
Лигаси. ЦСКА - «Интер».
20.50, 22.00 Саломатлик хазинаси.
20.55 ФИФА тарихидан. Хужжатли
сериал.
21.20 «Иқтидор».
22.05 Футбол. Англия чемпионати
шарҳи.
22.50 Кёрлинг. Чемпионат мира.

11.30 Бар «Гадкий койот» худ.-
фильм
15.30 Мультфильм
17.30 Премьера (узб)
18.00 Prime time (рус)
20.00 «Кулинарный гид»
21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 «ПРЫЖОК» худ.фильм
00.10 Миксер

Чоршанба

07.00, 08.30, 10.30, 13.40, 17.00,
19.00, 20.30 Ўзбек наволари
08.00, 15.00, 18.30 Сериал «Жас-
сига ухшаши йук»
09.30 Сериал «Лас-Вегас»
11.30 «Прыжок» худ. фильм
14.20 Prime time (рус)
14.30 «Кинокурьер»
15.30 Мультфильм
20.00 M-files
21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 Киноколлекция: «ПУРПУРНАЯ
РОЗА КАИРА» худ.фильм

YOSHLAR

21.55 «Иқлим».
22.30 Жаҳон киноси: «Фантастик
тўртлик».
00.10 «Сайёрамиз қудрати».

Пайшанба

7.00, 14.00 «Салом, ёшлар!»
7.30, 13.10, 16.10 «Даврнинг бо-
ласи».
7.40 «Миллий мультфильм».
8.00 «Ғолиб». Т/с.
8.40 «Умр баҳори».
9.00 «Гўзаллик ортида». Т/с.
9.50, 12.50, 18.50 «UzEX».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00
«Давр».
10.10 Бухоро вилоят телерадио-
компанияси тақдим этади: «Ғи-
здувон кулочилиги».
10.30 «Мехр ва оташ».
11.10 «Мўъжизавий дунё».
12.00 Сериал: «Туташ тақдирлар».
13.20 «Қора ўрдак». М/с.
13.40 «Муттолаа».
14.30 «Yoshlar-FM».
15.00 «Зулфия издошлари».
15.10 «Илҳом қанотлари».
15.50 «Огоҳ бўлинг!»
16.20 «Мультипанорама».
16.30 «Китоб - офтоб».
16.40 «Қишлоқдаги тенгдошим».
17.00 «Прайд». Б/ф.
18.30 «Ватан меҳри».
19.30 Сериал: «Туташ тақдирлар».
20.20 «Кўклам наволари».
20.40 «Ҳикоя».
21.00 «Гўзаллик ортида». Т/с.
21.55 «Иқлим».
22.30 Жаҳон киноси: «Фантастик
тўртлик-2».
00.10 «Сайёрамиз қудрати».

Жума

7.00, 14.00 «Салом, ёшлар!»
7.30, 13.10, 16.10 «Даврнинг бо-
ласи».
7.40 «Миллий мультфильм».
8.00 «Ғолиб». Т/с.

SPORT

23.40 Футбол. УЕФА чемпионлари
Лигаси. «Манчестер Юнайтед» - «Ба-
вария».

Пайшанба

7.00 «Хайрли тонг!»
7.05, 8.25, 11.00, 13.25, 15.10,
16.55, 17.25, 17.50, 19.55, 21.40
Анонс.
7.15, 8.15, 17.30, 21.45, 1.40 Ха-
барлар.
7.25, 13.05, 17.00 Болалар майдон-
часи:
Тонгги гимнастика. «Спортландия».
Мультфильм. «Дастхат».
7.55 «Универсиада - 2010».
8.30 «Малахов +».
9.20 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
«Барселона» - «Арсенал».
11.05 Футбол. УЕФА чемпионлари
Лигаси. «Манчестер Юнайтед» - «Ба-
вария».
12.40 ФИФА тарихидан. Хужжатли
сериал.
13.00 Рақамлар, натижалар, рейтинг-
лар.
15.15 Футбол. Испания чемпиона-
ти шарҳи.
16.05 Кёрлинг. Чемпионат мира.
17.55 Футбол. Ўзбекистон чемпио-
нати. «Пахтакор» - «Андижон».
20.00 «Олимпийский метроном».
20.25, 23.50 Саломатлик хазинаси.
20.30 ФИФА тарихидан. Хужжатли
сериал.
20.50 «ПроФИНГ».
22.00 Футбол. УЕФА чемпионлар
Лигаси. «Бордо» - «Лион»
23.55 Футбол. Лига Европы. «Ли-
верпуль» - «Бенфика». Прямая
трансляция.

Жума

7.00 «Хайрли тонг!»
7.05, 8.25, 11.00, 13.25, 18.20,
19.05, 21.30 Анонс.

TV-MARKAZ

23.35 Миксер

Пайшанба

07.00, 07.40, 08.30, 10.30, 13.10,
17.00, 18.10, 19.00 Ўзбек навола-
ри
07.30 Prime time (рус)
08.00, 15.00, 18.30 Сериал «Жас-
сига ухшаши йук»
09.30 Сериал «Лас-Вегас»
11.30 «Пурпурная роза Каира» худ.
фильм
14.30 Премьера (узб)
15.30 Мультфильм
16.30 «Baby Terra Landiya»
18.00 Prime time (рус)
21.00 Сериал «ЛАС-ВЕГАС»
22.00 «ТРЕТЬЕ ЖЕЛАНИЕ» худ.-
фильм
23.40 Миксер

8.40 «Автопатруль».
9.00, 21.00 «Гўзаллик ортида». Т/
с.
9.50, 12.50 «UzEX».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00
«Давр».
10.10 «Чемпион».
10.30 «Катта ўйин».
11.10 «Мўъжизавий дунё».
12.00, 19.30 Сериал: «Туташ тақ-
дирлар».
13.20 «Қора ўрдак». М/с.
13.40 «Тасвир ва таассурот».
14.30 «13-студия».
15.00 «Тараннум».
15.50 «Баркамоллик сари».
16.20 «Мультипанорама».
16.30 «Келажак эгалари».
16.40 «Ёшлар ва таълим».
16.50 «Зулфия издошлари».
17.00 «Лесси». Б/ф.
18.30 «Кўклам наволари».
20.20 «Ватан меҳри».
20.30 «Бугун».
21.55 «Иқлим».
22.30 Жаҳон киноси: «Кутубхона-
чи».
00.10 «Сайёрамиз қудрати».

Шанба

7.00, 14.00 «Салом, ёшлар!»
7.30, 13.10, 16.10 «Даврнинг бо-
ласи».
7.40 «Миллий мультфильм».
8.00 «Ғолиб». Т/с.
8.40 «Уйимдаги фариштам».
9.00, 21.00 «Гўзаллик ортида». Т/
с.
9.50, 12.50 «UzEX».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00
«Давр».
10.10 «Катта танаффус».
10.40 «Олтин қалитча». Б/ф.
11.55 «Баркамол авлод».
12.00, 19.30 Сериал: «Туташ тақ-
дирлар».
13.20 «Қора ўрдак». М/с.
13.40 «Сирли ўрмонча».
14.30 «Пишлоқ ёмғири». М/ф.
15.50 «Чашма».
16.20 «Мультипанорама».
16.30 «33 бахтсизлик». Б/ф.

7.15, 8.15, 18.45, 21.45, 3.00 Ха-
барлар.
7.25, 13.05, 18.00 Болалар майдон-
часи:
Тонгги гимнастика. «Спортландия».
Мультфильм. «Дастхат».
7.50 «Иқтидор».
8.30 «Малахов +».
9.20 Футбол. Ўзбекистон чемпио-
нати. «Андижон».
11.05 «ПроФИНГ».
11.55 Кёрлинг. Чемпионат мира.
12.40 ФИФА тарихидан. Хужжатли
сериал.
13.00 Рақамлар, натижалар, рейтинг-
лар.
13.30 Футбол. УЕФА чемпионлар
Лигаси. «Бордо» - «Лион».
15.10 Оғир атлетика. Ўсмирлар ва
ёшлар ўртасида осий чемпионати.
16.20 Футбол. Лига Европы. 1/4 фи-
нала. «Ливерпуль» - «Бенфика».
18.25 «Шижоат».
19.10 «БРЕЙН - РИНГ». Интеллекту-
ал ўйин.
19.50 Футбол. Ўзбекистон чемпио-
нати. «Локомотив» - «Бунёдкор».
22.00 Саломатлик хазинаси.
23.05 ФИФА тарихидан. Хужжатли
сериал.
23.25 Футбол. чемпионат Германияи.
«Боруссия» (Менхенгладбах) - «Айн-
трахт».
1.20 ИнтерФутбол.

Шанба

7.30 «Хайрли тонг!»
7.35, 8.25, 8.55, 18.40, 19.05 Анонс.
7.45, 8.45, 18.45, 21.00 ХАБАРЛАР.
7.55, 13.35 Болалар майдончаси:
Тонгги гимнастика. «Спортландия».
Мультфильм.
8.25 «Шижоат».
9.00 Футбол. чемпионат Германияи.
«Боруссия» (Менхенгладбах) - «Айн-
трахт».
10.40 «БРЕЙН - РИНГ». Интеллекту-
ал ўйин.
11.20 Ушу. Ўзбекистон чемпиона-
ти.

Жума

07.00, 08.30, 10.30, 13.10, 14.30,
17.00, 18.00, 19.00 Ўзбек наволари
08.00, 15.00, 18.30 Сериал «Жас-
сига ухшаши йук»
09.30 Сериал «Лас-Вегас»
11.30 «Третье желание» бадий
фильм
14.20 Prime time (рус)
15.30 Мультфильм
17.30 Премьера (рус)
21.00 «Bollywood Markazida»
22.00-01.00 «MEN NEGA SEVIB
QOLDIM?» хинд бадий фильми
Шанба

Шанба

07.00, 07.40, 14.30, 16.40, 18.10,
19.35 Ўзбек наволари
07.30, 18.00 Prime time (рус)
09.00 Мультфильм
10.30 «Bollywood Markazida»
11.30 «Men nega sevib qoldim?» хинд
бадий фильми

18.00 «Болалар табассуми».
18.10 «Ватан меҳри».
18.30 «Айланай».
18.50 «Баркамоллик сари».
20.20 «13-студия».
20.40 «Ош бўлсин».
21.55 «Иқлим».
22.30 Жаҳон киноси: «Ҳаммаси
кўнгилдагидек».
00.10 «Тунги парвоз».
00.40 «Ёлғончининг жазоси».

Якшанба

7.00 «Тонгги парвоз».
7.30 «Кўклам наволари».
7.40 «Ош бўлсин».
8.00 Миллий кино: «Масхарабоз».
9.20 «Якшанба нонуштаси».
9.40 «Соғлик - бойлик».
10.00 «Ватанпарвар».
10.40 «Антика пойга». М/ф.
12.40 «Айланай».
13.00 «Барон Мюнхаузенн саргу-
заштлари». Б/ф.
15.10 «Сайқал».
15.30 «Ёлғончининг жазоси».
15.50 «Огоҳ бўлинг!»
16.00 «Ватан меҳри».
16.20 «Болалар табассуми».
16.30 «Катта танаффус».
17.00 «Сичкон ови». Б/ф.
18.30 «Кўклам наволари».
18.50 «Баркамоллик сари».
19.00 «Давр». Ҳафта якуни.
19.30 «Тараннум».
20.20 «Рўзгор мактаби».
21.00 «KINOMANIYA».
21.30 Жаҳон киноси: «Марле ва
мен».
23.20 «Ҳаётбахш наволар».
23.30 Жаҳон киноси: «Сиам жан-
гчилари».
1.10 «Дуторчи қизлар».
2.00 «Давр». Ҳафта якуни.
2.30 «Ҳаёт-мамот». Т/с.
4.10 «Шарқ оҳанглари».
5.00 «Юрт тинчилиги».
5.05 Киноклассика: «Кўчатлар».
6.30 «Yoshlar-FM».
6.55 «Баркамол авлод».

12.00 Оғир атлетика. Ўсмирлар ва
ёшлар ўртасида осий чемпионати.
13.30 Рақамлар, натижалар, рейтинг-
лар.
13.55 «Олимпийский метроном».
14.20 Спортное кино: «Команда».
Художественный фильм.
16.40 Футбол. чемпионат Англии.
«Тоттенхэм» - «арсенал».
19.10 Оғир атлетика. Ўсмирлар ва
ёшлар ўртасида осий чемпионати
20.00 «Стать ближе». Ток - шоу.
20.40 Ўзбек жанг санати
21.15 Саломатлик хазинаси.
21.25 Футбол. чемпионат Германияи.
«Байер» - «Бавария».
23.20 «RING».
23.40 Футбол. чемпионат Италияи.
«Фиорентина» - «Интер».

Якшанба

7.30 «Хайрли тонг!»
7.35, 10.25, 11.15, 13.45, 17.55,
19.00, 23.50 Анонс.
7.45 «Тренируемся вместе».
8.00 «Кувноқ стартлар».
8.45, 23.55 ИнтерФутбол.
10.30 «Аптека слушает».
11.20 Футбол. Ўзбекистон чемпио-
нати. «Нефтчи» - «Машъал».
13.00 Рақамлар, натижалар, рейтинг-
лар.
13.05 «Стать ближе». Ток - шоу.
13.50 Ушу. Ўзбекистон чемпиона-
ти.
14.30 Оғир атлетика. Ўсмирлар ва
ёшлар ўртасида осий чемпионати.
15.55 «RING».
16.15 Футбол. Ўзбекистон чемпио-
нати. «ШУРТАН» - «ДИНАМО».
18.00 «Жасур болалар».
18.30, 21.15 ХАБАРЛАР.
19.05 «Спорт - менинг ҳаётим».
19.25, 21.45 Саломатлик хазинаси.
19.30 Оғир атлетика. Ўсмирлар ва
ёшлар ўртасида осий чемпионати.
20.25 «Ринг қироллари».
21.55 Футбол. чемпионат Испанияи.
Прямая трансляция.

15.00 «ДРАКОНИЙ ЖЕМЧУГ» худ.-
фильм
17.30 «Кулинарный гид»
19.00 «Топ-10»
20.30 «Бизнинг мусика»
21.30 «Премьера» (узб)
22.00 «ПАТРУЛЬ ВРЕМЕНИ» худ.-
фильм
23.50-01.40 «Другая музыка»

Якшанба

07.00, 11.00, 13.20, 17.00, 18.10,
21.00 Ўзбек наволари
09.00 Мультфильм
10.30 «Baby Terra Landiya»
11.30 «Патруль времени» худ.фильм
15.00 Сериал «Жассига ухшаши йук»
17.30 M-files
18.00 Prime time (рус)
20.30 «Кинокурьер»
21.30 «Премьера» (рус)
22.00 «ЖЕЛЕЗНЫЙ ЧЕЛОВЕК» худ.
фильм
00.20 Миксер

Агар ҳозир гап бугунги ёшларнинг руҳий ҳолати ҳақида эканлиги айтилса, бундан буюғига нима дейилмасин, ҳаммаси одатий ёндашишлардан бири бўлиб қолаверади, менимча. Чунки ёшлар маънавиятининг саёзлашиб кетаётгани-ю кўшиқларнинг сийқаланиб қолгани, чет эл сериалларининг қахрамонлари руҳиятимизга тобора чуқур сингиб бораётгани тўғрисида гап-сўзлар бўлиб ўтгани, ўтмоқда. Оммавий ахборот воситаларини муайян даражада кузатиб бораётган муштарий бу мавзуга оид яна бирор гапни эшитишга ҳақли равишда тоқат қилолмаган бўларди. «Маънавияти саёз ёшлар?! Биз албатта бунга қаршимиз!...».

Шу тарзда асосий воқелик-ка таъсир этмайдиган бошқа жараён ҳам ҳосил бўлди. Аслида ўзаро боғлиқ бўлиб, бир-бирига қовушмади бу жараёнлар. Муносабат билдирувчи жараён, айтилиқ, кўпроқ ўзига тегишли бўлган тушунчалардан гапиргани каби реал жараён ҳам ўз йўлида давом этаётгандек. Эстрада кўшиқларининг маъноси саёз эканлиги ёки замонавий клип маданиятининг ҳаддан ортиқ қашшоқлиги ҳақидаги гапларни эшитишни бугун сиз қанчалик хоҳлайсиз?.. Ёки шундай мақола билан ҳалиги клипларни томоша қилаётган муҳлис-лар қай даражада ҳисоблашадиган деб ўйлайсиз?.. Ёки...

Ўтган йили «Киночилар уйи»да намойиш этилган бир филм қизиқ туялган эди. Россияликлар тақдим этган бу филм ҳозирги эстрада санъати, хусусан рок, поп, реп йўналишидаги кўшиқлар ҳамда улкан овоз узатгичларнинг ёшлар руҳиятига таъсири ҳақида эди. Томошабинларнинг аксарияти ўрта ва ундан юқори ёшли кишилар бўлгани учун намойиш мобайнида мийиғида қулиб қўйишлар кўп бўлди. Гарчи мавзу кўламини ва йўналишига кўра жиддий бўлса-да, нимадир етишмаётгандек эди.

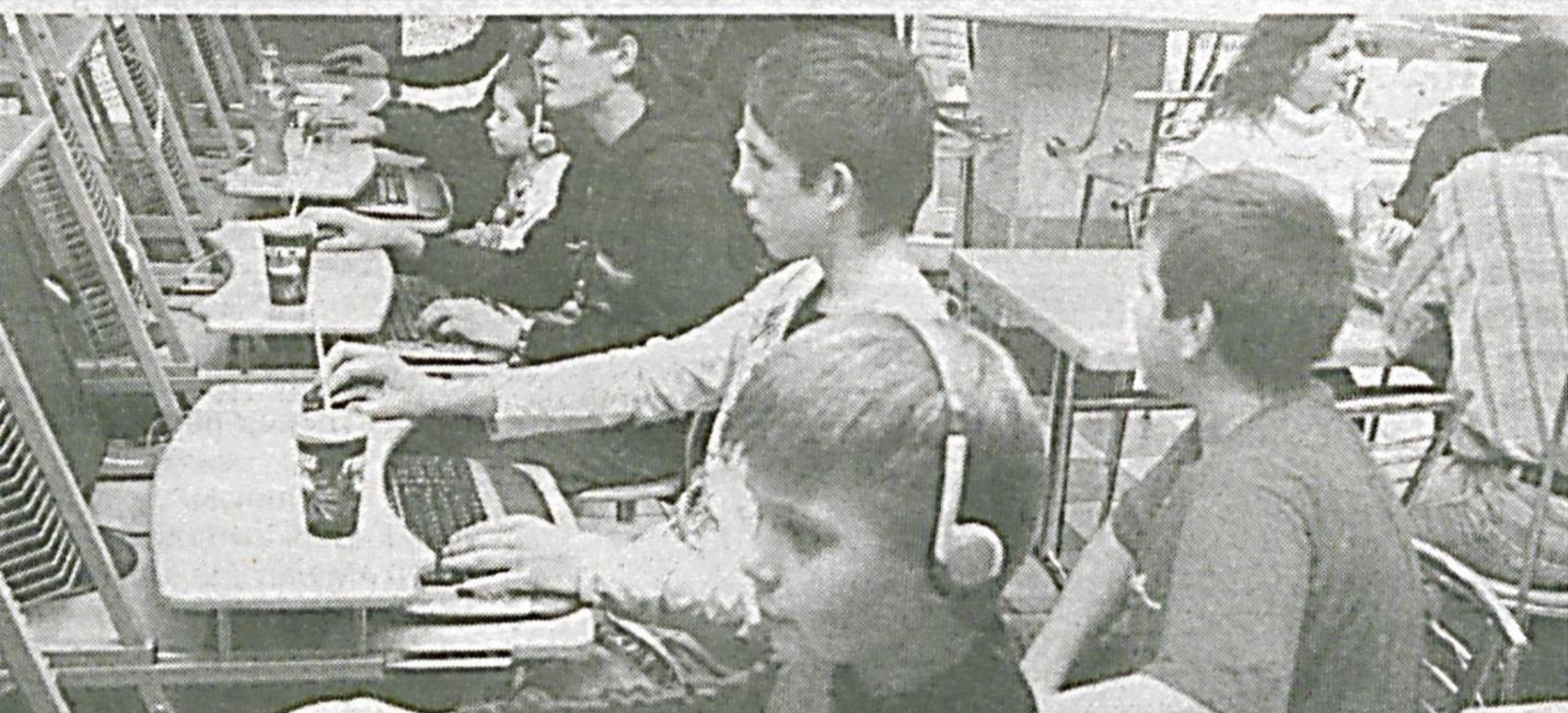
Биринчидан, услуб муносабат оҳангида ва содда: оз-моз киноя, танбехга йўғрилган.

Иккинчидан, ахборот узатиш завқи устунлик қилгандек. Аслида ҳужжатли филмнинг негизи тўғри ахборотни характерли узатишга асосланса-да, айнан шу филмда таҳлил мақсади аниқроқ бўлиши керакдек туялганди. Филм мазмуни гўё шу гап асосига қурилган эди: «Биз уларни улкан овоз узатгичлар атрофида жазавали ўйинга тушаётганида қўлга туширишга муваффақ бўлдик». Бу албатта мавзунинг чуқурроқ нуқтаси эмасди. Шунда ўзимга савол бердим: «Нима эди бу филм — муносабатми, мулоҳазами, танбехми?.. Ёки яна нимадирми?..».

Ишқилиб, қандайдир узилишми, етишмовчиликми бор. Шу ҳақда жиддийроқ ўйлаш истаги бўлса, мана филмнинг номи: «Громкое дело».

II

Маълумотларга кўра, одатда лаёқатли ҳисобланадиган одамлардан бор-йўғи 6 фоизи фикрини тўғри ва тушунарли етказиб бера олар экан. Ер юзининг 96 мамлакатидан бир соат ичида

Хемингуэй УЧУН йигирма дақиқа

40.000.000 киши интернетдан фойдаланар экан. Муносабат ва мулоҳаза билдириш нуқтаи назаридан бу етарли жиддий жараён. Бир пайтнинг ўзида шунча одамни боғлаб турган эҳтиёжнинг оти нима?..

Интернет клубларидан бири. Кетма-кет жойлашган олтига компьютер. Ҳаммасида интернет ишлаётганини билдирувчи ҳалқачалар айланиб турибди. Кузатув натижалари қуйидагича:

1-компьютер. Тахминан лицей ўқувчиси. Баҳраин рамзлари ҳақидаги маълумотларни Word дастурига кўчириб олиш ва шу асосда мустақил иш тайёрлаш учун 20 дақиқа вақт сарфлади.

2-компьютер. Талабага Оскар Де Ла Хойа ва Паккиао иштирок этган жангнинг тўлиғича томоша қилиш учун 1 соат 10 дақиқа керак бўлди.

3-компьютер. Ўрта ёшда. Хоразмшоҳлар ҳақидаги маълумотларни йиғишда давом этаяпти.

4-компьютер. Ўрта ёшда. Эрнест Хемингуэй тўғрисида қисқа маълумотлар берилган учта сайтни кўздан кечириб, кўчириб, принтердан чиқариб олгунча йигирма дақиқа ҳам вақт ўтмади.

5 ва 6-компьютерлар. 18-20 ёшларда. Танишув сайтларида 10-15 дақиқа ишлагач, уларга юборилган рақамларни қўл телефонида терган кўйи ташқарига чиқиб кетди...

Шундай қилиб, интернетнинг афзалликлари ёки камчиликларини белгилашда юқоридаги ҳолатларни бир-биридан алоҳида баҳолаш керак бўлади. Айтилиқ, Баҳраин рамзларини мустақил ишга тезроқ ва сифатлироқ тушириш учун ин-

тернетдан бошқа қулайроқ восита йўқ. Ёки бўлмаса, том маънодаги Хемингуэйни ўрганиш учун турли сайтлардан йиғиб олинган қисқа маълумотлар ва йигирма дақиқа етарли бўлмаслиги мумкин.

III

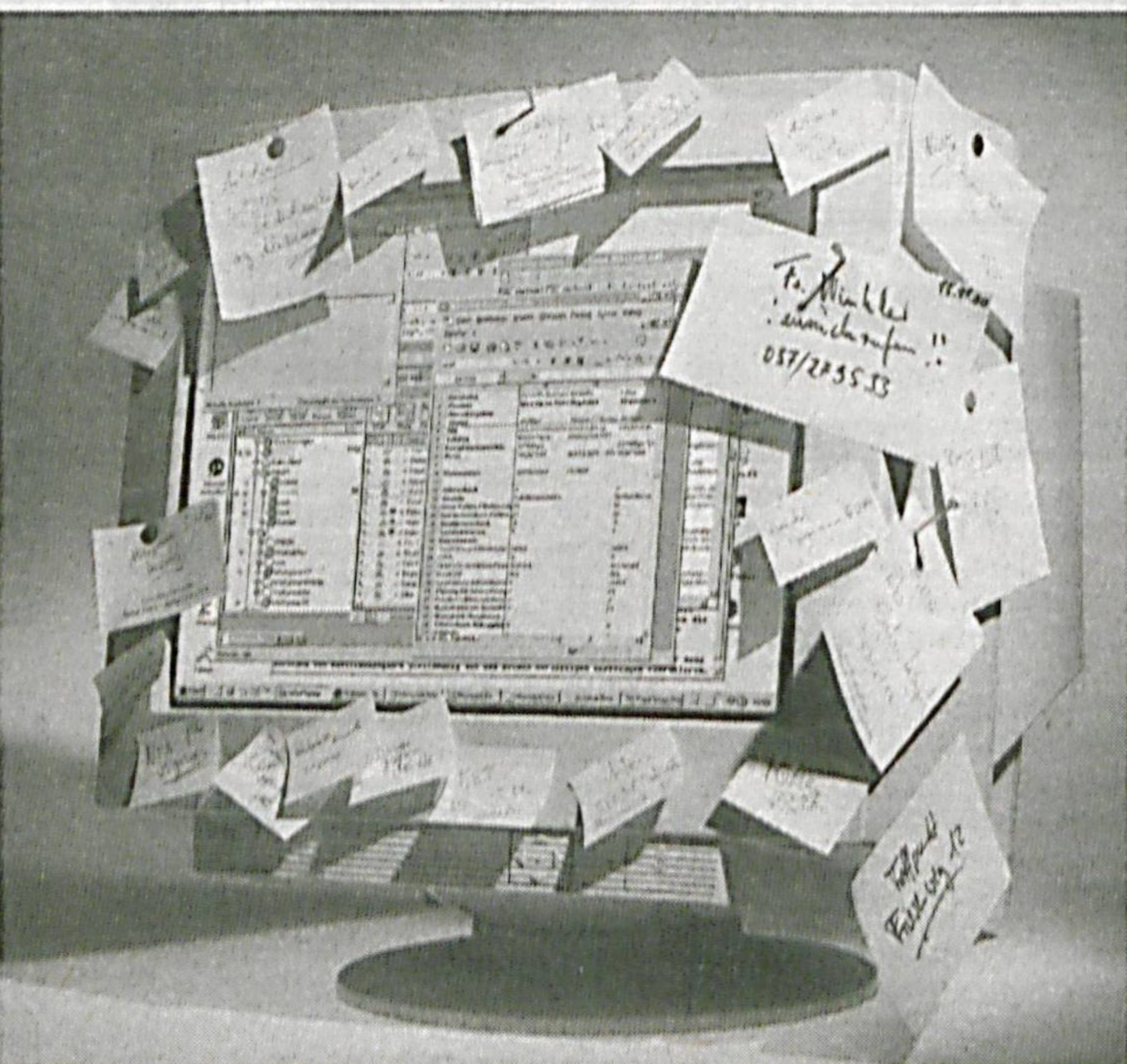
Бир сафар расм дарсида ўқитувчимиз (тўртинчи синфда ўқирдик) мана бундай вазифа берди: «Ҳамма ўз уйининг расмини чизиб келади. Ҳа, ҳамма ўз уйининг...». Чизишда қийналдим. Ёмғир суви ерга тегиб сачрашидан ташқи девор пастки қисмининг ўзгарган ранги қўлимдаги олти хил қаламнинг биронтасига ўхшамасди. Кейинги дарс бошланди. Орқароққа ўтирдим. Ўқитувчи биринчи қатордан баҳо қўйишни бошлади. Мендан олдинги ўриндикда очик турган расмга мўраладим. Қурбонларнинг уйи. Ўхшамасди деб ўйладим. Унга аёло баҳо қўйилди. Энди навбат... «Қани, ука! И-е, нега бўямадинг?..» Уч олдим, бошқа нарсга ҳақида ўйлаяпман. Нимага Қурбоннинг чизганига беш қўйилди?.. Уларнинг уйи яшил рангда эмас-ку?!» Кимдир ўқитувчига норозилик билдирди: «Нима учун Зарифага беш қўйдингиз?! Уларнинг уйида антенна йўқ-ку!» «Бу нима деганинг? Кўрсат, Зарифа! У чиройли чизган. Бўлди, жим!» Ҳақиқатан ҳам унинг расми кўзни қамаштирарди.

Дарс тамом бўлгунча уйимизнинг расмини тўғри келган қаламлар билан чизиқлардан чиқармай бўяб қўйдим. Чиройли чикди. Лекин барибир Қурбонларнинг уйи аслида яшил эмасди. Зарифаларнинг уйида эса антенна йўқ эди.

Бугунги маънавий-маданий вазият ҳақида ўйласам, ҳар доим битта ҳулосага келардим: санъат ҳам, маънавият ҳам одамга жамиятда масъулият юклаши керак. Бироқ... Улкан овоз узатгичлар атрофидаги жазав... Ҳамда аслида яшил бўлмаган уй...

Вақтингиз ва имкониятингиз бўлганида бу ҳақда ўйлаб кўрарсиз. Шу баҳонада биз сизни мулоҳаза ва муносабатга чорлаймиз.

Тўлқин ТЎРАХОНОВ

Газетхон
ИЛҲОМИ

Ватан ҳақида сўз

Новдалари ўзингдан бешигимнинг, Калити қўлингда қалб эшигимнинг, Сўзбошиси ўзингсан қўшиғимнинг, Юрак қоним — Ватан.

Ўзимники ахир гулу, тиконинг, Ўзимники дейман яхшинг, ёмонинг, Ўзимники доим орзу, армонинг, Танда жоним — Ватан.

Уяламан бермай туриб, олгани, Севаман деб аюҳаннос солгани, Совуқ тушса қушдай қочиб қолгани, Пок виждоним — Ватан.

Хилқат ўзингдурсан роҳатми, азоб, Не қилдим узокдан қидириб савоб, Каъбам ўзинг, сени айлайман тавоф, Саждагоҳим — Ватан.

Ким яшар меҳрингдан бебаҳра қолиб, Бир қафт тупроғингни ёнига солиб, «Жаннат»да ҳам армон ёқадан олиб, Шараф-шоним — Ватан.

Оққа ўраб ўстирдинг қучоғингда, Оқни таниб улғайдим ардоғингда. Бир кун оқда қўсалар тупроғингга Жисму жоним — Ватан

Ҳимоят НАЗАРОВА,
Гулистон тумани

Оҳ, Ватан, мен сени кўп соғинаман,
Ўйинг ҳаёлимга ўхшаши қизик,
Юрагим тубидан мен талпинаман,
Баҳорий ҳисларга меҳримни тизиб.

Тонгги шабнамдаги бир шудринг каби,
Лабимга тегасан бир пиёладай.
Дилгинам дил эмас, бир Ватан қалби,
Тебраниб турибди қирмиз лоладай.

Ҳар қарич ерингни ўпиб, ардоқлаб,
Саждалар қилайин пойингга, Ватан.
Фарзанд бўла олсам бурчимни оқлаб,
Қанот бер, сени деб дунё қучаман.

Сайёра САТТОРОВА

Қизил денгиз... Ажойиб бир жой,
Денгиз туби маржонга лим-лим.
Палмазорлар очади чирой,
Ҳиёбонлар, гулзорлар сўлим.

Хуллас, борлиқ ажиб серчирой,
Ресторанлар ёшдек шашқатор.
Овқат пайти бир пиёла чой —
Истаб...
Етди кўнглимга озор.

Бир чойнакча памил чой учун
Нақ йигирма доллар тўладим.
Чиқиб кетди чўнтакдан тутун,
Ҳайрат ичра бўлди бўларим.

Ресторанда таомлар мўл-қўл,
Чой ичмаскан ажнабий чоллар.
Бизда чойга узатсангда қўл,
Сўрашмайди ҳеч қандай доллар.

Юртим, дунё кездим мен узок,
Тенгсиз диёрлигинг ҳис этдим.
Бўлмаса-да денгизнинг бироқ,
Зилол сувларингга беш кетдим.

Сенсан ўзи тенги йўқ маскан,
Жаннат сендан олади чирой.
Курраимизга табассум билан,
Узатавер пиёлада чой...

Озод ХУШНАЗАРЗОДА

Кишилар бир-бирига илтифот қилганида «Бир пиёла чой ичамиз» ёхуд «Киринг, чой қуйиб бераман» дейишади. «Чой ичмасам бошим оғрийд» деган гаплар ҳам кулоққа чалиниб туради. Дарҳақиқат, киши чой ичганда ўзини тетик сезади, роҳатланади.

Чой инсониятга милoddан аввалги учинчи асрдан маълум. Чойнинг ватани Хиндхитой. У дастлаб Хитойда ўстирила бошланган, номи ҳам хитойча, яшил барг маъносини англатади. 1200 йил олдин яшаб ўтган хитой олими Лу Ю ёзиб қолдирган «Чой қонунлари» номли асарда шундай маълумотлар бор: «Бу ажойиб ичимлик инсон танасига ниҳоятда кучли таъсир қилади, қон айланишини кучайтиради, танадан заҳарли моддаларни чиқариб, касалликка қарши ҳимояни оширади, бўғимлардаги оғриқни йўқотади, моддалар алмашинувини яхшилаб, терини тозалайди, хафақон... каби бир қатор касалликларни даволашда ёрдам беради».

Аввалига чой доривор ўсимлик сифатида қўлланиб, кейинчалик экин майдонлари кенгайтирилган, кундалик ичимликлар қаторига қўшилган.

Эрамининг VI асрига келиб Хиндистонда беморларни чой билан даволашгани ҳақида маълумотлар бор.

IX асрда Хиндистонга саёҳат қилган араб савдогари Сулаймон бу ерда қандайдир бута баргини дамлаб ичиш авжиде эканлигини ёзиб қолдирган. Европада чой XIV асрда маълум бўлган. Қитъада дастлаб венецияликлар чой тўғрисида хабар топган. Тарихий манбаларга қараганда, инглизларга чой 1598 йилда, португалларга эса 1600 йилда маълум бўлган. Россияга чой 1638 йилда келтирилган.

Юртимизга чой дастлаб XIII асрда, мўғуллар истилоси даврида келтирилади. Чой барглари худди сомон каби қопларда от-арава, туяларга ортиб ташилан. Бунинг оқибатида чой узок йўлдаги ҳар хил ўсимликларнинг қўланса ҳидини ўзига сингдириб олиб, тез айниб қолар эди. Кейинчалик чой ташиш учун қулай бўлган пресслас усули пайдо бўлади. Буни мўғуллар кашф қилган. Чойни Мўғулистондан Туркистонга олиб келиш ниҳоятда қимматга тушганлиги учун кейинчалик, келтирмай қўйишган. Чойхўрликка ўрганиб қолган халқ ёввойи доривор кўкат — далачой (баъзан қизилпойча, чойчўп, чойўт ҳам дейилад)ни дамлаб ичишга одатланади. Бундан ташқари, қайноқ сувга солганда чой каби маза берадиган кечки «тош олма» дарахти қобиғидан ҳам фойдаланишган.

XIX асрнинг ўрталаригача Андижон, Наманган, Қўқон савдогарлари Қашқарга тез-тез қатнаб, чой олиб келиб сотишган. Айни пайтда, чой Хиндистон, Япония, Шри-Ланка, Африканинг баъзи туманлари, Жанубий Америка, Фарбий Европа мамлакатларида кўплаб етиштирилади. Чой бутаси ёки дарахти доимо яшил тусда бўлиб, баъзиларнинг бўйи 10 метрга етади.

Чой барги таркибиде ошловчи моддалар, кофеин, теофиллин, сантин, параксантин, метилксантин, изатин каби алколоидлар, лецитин, цитозин каби фосфолар сакловчи органик бирикмалар, С, В₁, В₂ витаминлари, никотин ва пантотен кислоталари ҳамда бироз микдорда хлороген кислота, эфир мойи, фловонидлар, гликозидлар бор. Шу моддалар туфайли, чой баргидан олинган дорилар турли хасталикларни даволашда яхши наф беради.

Чой кишининг ақлий ва жисмоний фаолиятини яхши-

лайди. Юрак-томир, мия, жигар, буйрак томирларини кенгайтиради ва пешоб келишини яхшилади.

Чой рақнинг ҳам давоси экан. Япониялик олимларнинг диққатини кўпроқ кўк чой истеъмол қилинадиган жойларда аҳолининг рақ билан кам оғриши жалб этди. Улар бунни денгиз чўчкаларида текшириб кўришди. Рақ билан касалланган чўчкаларни икки гуруҳга бўлишди. Уларнинг бир гуруҳини кўк чой билан сийлашди. Бироз вақтдан сўнг жониворларнинг биринчи гуруҳи ўлди, лекин иккинчи гуруҳда касаллик аломатлари камая борди ва баъзи ҳолларда тамоман тузалиб кетди.

Чой чанқовбосди ичимлик бўлиш билан бирга, бир қатор хасталикларни даволашда қўлланади.

Рухий толиқиш, уйқусизлик-

лади ва сузилади. Икки хил дамлама аралаштирилиб, тоза банкларга қўйилади ва музлатгичда сақланади. Тайёр малҳам кунига 4 маҳал овқатдан 30 дақиқа олдин 2 қошиқдан ичилади. Бир ёшгача бўлган болалар 2 қошиқчадан ичади. Ўткир ичбуруғда даволаниш муддати 5-10 кун бўлса, сурункали ичбуруғда 15-20 кун давом этади.

Енгил куйишда: тоза бинт аччиқ кўк чойда намланиб, шикастланган жойга қўйилади. Бундай компресс то куйган жой тузалгунча кунига 5 маҳал қўйилади.

Кўзга говмичча чиққанда: бир қошиқча майда тўйилган кўк чойга бир пиёла қайноқ сув қуйиб, 10 дақиқа тиндирилади, сузилади. Тоза бинт дамламада ҳўлланиб, оғриётган кўзга қўйилади ва 10 дақиқа давомиде ушлаб турилади.

Шуни ёдда тутиш керакки, кўк чой юқори кислотали гас-

қошиқчаси бир қошиқча қора чойга қўшилиб, устига ярим литр қайноқ сув қўйилади ва 20 дақиқа тиндирилади. Дамлама доқадан ўтказилиб, кунига 4 маҳал овқатдан ярим соат олдин илиқ ҳолда ичилади.

Уйқусизликда: ухлашдан ярим соат олдин қора чойга сут қўшиб ичилади. Озгина асал қўшилса нафли бўлади. Даволаш муддати 1 ой.

Асаб толиқишда, астенцияда: дўлана, қорағат, шотут мевалари ва ялпиз барги ҳамда қора чой майда тўйиб аралаштирилади. Ундан бир қошиқча олиб, устига 0,5 литр қайноқ сув қуйиб, ярим соат тиндирилади. Дамлама кунига бир пиёладан овқатдан бир соат олдин ичилади.

Буйрак касалликларида: 2 қошиқдан бўтакўз, далачой ўтлари, маккажўхори попуғи, наъматак меваси бир қути қора чой билан қоронғу жойда сақланади. Аралашманинг 1 қошиқчасига

ўраб дамланади. Кун давомиде ичилади. Мурчли чой аъзоларни, айниқса ошқозон ва жигарни тозалаб, танани қиздиради. Бундан ташқари, заҳарларга қарши курашиш хусусиятига ҳам эга. Бундай чой шамоллаш, кўкрак оғриғиде наф бўлади.

Майизли чой: бир қошиқча сариқ ёки қора майиз бир қошиқча кўк чой билан дамланади. Қайноқ сув таъсирида майиз бўртиб чиққач, қўллашга яроқли бўлади. Бундай чой қаттиқ шамоллаш, жигар ва ичак касалликлари ва қорин оғриғиде шифо бўлади. Зотилжамда кўкракни тўлдириб турувчи балғамдан халос қилади, бўғилган овозни тиклайди.

Қалампирмунчоқли чой: 5 дона қуритилган қалампирмунчоқ ва бир қошиқча 95 навли кўк чойдан чойнакка солиб, устидан қайноқ сув қўйилади. Дамланади. Сўнг кунига 4-5 маҳал овқатдан олдин ичилади. Бундай чой қусиш ва кўнгил айниғиде фойда беради, кўзни ўткирлаштиради, оғиз ҳидини яхшилади.

Седанали чой: бир чимдим седана уруғи, бир қошиқча қора ёки кўк чой устига қайноқ сув қуйиб, чўғда дамланади. Седанали чойни асал билан ичиш фойдали. Бундай чой овқатнинг ҳазм бўлишига ёрдам беради, оғиздаги қўланса ҳидни йўқотади. Пешобни ҳайдайди, йўтал, тумов, сувчечак, сариқ касалини тузатади, қораталоқ яллиғланишининг олдини олади. Эмизикли аёл сутини кўпайтиради.

Райҳонли чой: ярим литрли чойнакка бир қошиқча кўк чой, 10 дона райҳон барги солиб дамланади. Райҳонли чой юракни мустаҳкамлайди, нафас қисилишда наф беради, ич кетишини тўхтатади.

Қашнич уруғли чой: бир қошиқча қашнич уруғи ярим литр сувга солиниб, 5 дақиқа қайнатилди ва унга кичкина қошиқда қора чой солиб хона ҳароратигача совутилади ва сузилади. Кун давомиде ичилади. Бундай чой тутқанок, кучли бош оғриғиде даво бўлади. Бурун қонашини, қон туфлашни тўхтатади. Хафақонда эм бўлади, овқатдан кейинги нордон кекиришни йўқотади.

Ширчой: сирли идишининг яримига сув солиниб қайнатилди, унга кичкина қошиқда қора чой солинади-да, олови пастлатилди. Сўнг пичоқ учиде туз ва 50 грамм сариеғ солиб, 20 дақиқа паст оловда қайнатилди. Бундай чой юрак-томир касалликлари, ошқозон-ичак, қандли диабет, жигар, буйрак хасталикларида наф беради. Нафас йўллари шамоллашда, кексаларда хотира пасайишида энг яхши парҳез ҳисобланади.

Чойни овқат орасиде ичмаган маъқул. Чунки у ошқозон ширасининг кўп ахралишига олиб келиб, луқмани меъёридан ортик суолтиради. Натихада, ундаги фойдали витаминлар камади, ошқозон фаолияти қийинлашади, умуман, ейилган овқатнинг фойдаси бўлмайди. Ошқозон-ичак фаолиятини зўриқтирмаслик учун чойни таомдан ярим соат олдин ёки овқатланиб бўлган, 30 дақиқадан кейин оз-оздан ичиш керак.

2-3 соат туриб қолган чойни ичиш тавсия этилмайди. Чунки бундай чойдаги барча фойдали моддалар заҳарга айланиб, танани зарарлайди.

Дори-дармон чой билан эмас, қайнаган илиқ сув билан ичилади. Чунки чой ниҳоятда кучли ичимлик бўлиб, дориларнинг таъсирини кеседи.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ, дорешунос

да:

к ў к

чой ва

ялпиз 3/

1 микдор-

да омукта

қилинади. Бир

қошиқча аралашмага

бир пиёла қайноқ сув қўйи-

лади ва 15 дақиқа дамланади.

Доқе орқали ўтказиб, асал

қўйилади ва кунига бир маҳал

ётишдан олдин бир-икки ҳафта

мобайнида ичилади.

Тоқок оғриғи, ангина, ларингит,

фарингитда: бир қошиқ кўк

чойга бир пиёла сув қуйиб, ўрта

оловда 5 дақиқа қайнатилди,

бироз совуғач, доқадан ўткази-

лади. Илиқ дамламада тоқок кун-

нига 3 марта чайилади.

Тиш оғриса: саримсоқнинг

икки бўлакчаси майда эзилиб,

бир пиёла аччиқ кўк чойга қўши-

лади. 5 дақиқа тиндириб, доқа-

дан ўтказилди. Тайёр дамла-

мада кунига 6 марта оғиз ча-

йилади, охириги чайишда оғизда

2 дақиқа ушлаб турилади. Оғиз-

да ҳосил бўлган саримсоқ ҳиди-

ни йўқотиш учун бир чимдим

куруқ кўк чойни чайнаш кифоя.

Тиш чириши (кариес)нинг ол-

дини олиш ва тиш эмалини

мустаҳкамлаш учун, таомдан

кейин оғиз бўшлиғини кўк чой

дамламасида чайинг. Бундан

ташқари, кун давомиде 2-5 пи-

ёлагача сутли кўк чой шакар

солинмасдан ичилади. Таъм бе-

риш учун озгина тоза асал

қўйиш мумкин. Даволаш муд-

дати 1 ой.

Милк қонашида: чой 15

дақиқа қайнатилиб, доқадан

ўтказилди. Тиш тозалангач,

илиқ дамламада оғиз кунига 2

маҳал чайилади. Даволаниш

муддати 7 кун.

Шамоллаш ва грипда:

бир пиёла аччиқ кўк ёки қора

чойга яримта лимон, 3 қошиқ-

ча асал қўшиб аралаштирилади.

Бу дори кунига 5 маҳал ичи-

лади. Даволаниш муддати 7 кун.

Ичбуруғда: 100 грамм кўк

чой устига 2 литр сув қуйиб,

ярим соат тиндирилади, ўртача

оловда 1 соат қайнатилди. Сўнг

3 қават доқадан ўтказиб,

чой қолдиғи устига яна 1 литр

сув қуйиб 40 дақиқа қайнати-

рит, ошқозон ва ўн икки бармоқли ичак яраси, қон босими паст, қалқонсимон беши катталашгаан (буқоғи бор) кишиларга тавсия этилмайди. Чунки кўк чой беморда жигилдон қайнаши ёки қорин оғриғини келтириб чиқариши мумкин.

Кўпчилиқда кўк чой билан қора чойнинг фарқи нимада деган, савол туғилиши табиий. Қора чой тайёрлаш учун сараланган чой барглари сўлдирди, ўралади, ачитилади ва ўртача ҳароратда ферментация қилинади. Кўк чой олишда эса барглар ачитилмайди, ферментация қилинмайди. Қора чойда организмни зарарланишдан сақлайдиган кимёвий моддалар бор. Қора чой касалликдан кейинги ҳолсизланиш, бронхит, зотилжам, ошқозон яраси, гастритда наф беради. Қора чой озгина олмали сирка ёки тоза асал билан аралаштириб ичилса, бўғим касалликлари, мушак оғриғидан азият чекувчи, сурункали ларингитга чалинган беморларга малҳам бўлади.

Инглиз олимларининг таъкидлашича, қора чойни сут ёки лимон билан 4 маҳал ичган киши юрак-томир касалликларидан сақланар экан.

Витамин етишмовчилиғиде: қорағат барги ёки меваси, наъматак меваси қора чой билан аралаштирилади. Аралашманинг бир қошиғига ярим литр қайноқ сув қуйиб, термосда тиндирилади ва сузилади. Дамлама кунига 4 маҳал овқатдан олдин 1,5 пиёладан ичилади.

Камқонлик, касалликдан кейинги ҳолсизланишда: дала-

чой, тоғрайҳон, қорағат ва наъматак меваси майда тўйилиб, аралаштирилади ва банкага солиб қоронғу жойда сақланади. Аралашманинг бир

бир пиёла қайноқ сув қуйиб, 10 дақиқа тиндирилади, сузилади. Дамлама кунига 1 пиёладан 3 маҳал овқатдан ярим соат олдин ичилади. Даволаниш муддати 15-20 кун.

Қорин дам бўлишида: қора чой укроп уруғи билан 1/10 микдорда аралаштирилади. Бу чойнинг бир қошиғига ярим литр сув қуйиб, ўртача оловда 5 дақиқа қайнатилди. Дамлама совутилиб, кунига уч маҳал овқатдан ярим соат олдин бир пиёладан ичилади.

Тромбофлебит (оёқ веналарида тикилмалар ҳосил бўлиб, кўқариб чиққанида), қоннинг юқори даражасидаги ивишида, варикознинг олдини олиш мақсадида: 50 грамм қора чой 2 қошиқ наъматак уғли билан аралаштирилиб устига бир ярим пиёла қайноқ сув қуйилади ва 15 дақиқа дамланади. Дамлама кунига 2 маҳал таомдан ярим соат олдин ичилади.

Бош оғриғиде: 10 қошиқча ялпиз ўти майда тўйилиб, аралаштирилади. Банкага солинади. Бу чойнинг бир қошиқчасига бир пиёла қайноқ сув қуйиб, 10 дақиқа дамланади. Дамлама ҳар 2 соатда бир пиёладан ичилади.

Шуни ёдда тутиш керакки, аччиқ дамланган қора чой ичиш асаблари таъсирчан, парижонхотирлик, туғма юрак иллоти, қон босими, анемия каби касалликларга чалинган беморларга тавсия этилмайди. Аччиқ қора чойни ҳаддан ташқари кўп (кунига 8-10 маҳалдан кўп) ичиш инсонда кучли юрак уриши, кулоқларда шовқин пайдо бўлишини, уйқусизлик, қабзият, веналарнинг варикоз кенгайишини келтириб чиқариши мумкин.

Мурчли чой: ярим қошиқча қора мурч 1 қошиқча қора чой билан бирга чойнакка солинади ва устидан қайноқ сув қўйилади. 5 дақиқа сочиққа

«Тико» бекатдан энди жила бошлаганда ҳайдовчи орқароқда қўл силтаб, биз томон чопиб келаётган йўловчини кўриб қолди.

— Жон ака, илтимос! Чўнтагимда бир тийиним йўқ. Мени фалон жойгача ола кетинглар.

— Бўпти, ука, хижолат чекманг.

Йўлга тушдик. Ҳайдовчи салон ойнасидан ўқтин-ўқтин орқа ўриндикда гужанак бўлиб ўтириб олган ҳалиги йигитга қараб қўяди.

— Бу дейман, олисроқдан келаяпсизми, ука?

— Қозоқдан қочиб келаяпман. Икки кундан бери йўл юраман. Яхшиям сизга ўхшаган инсофли кишилар бор. Кўп йўлни яёв босиб, товонларим қаварди.

— Нима учун? Пулингизни олдириб қўйдингизми?

— Қўйинг, сўраманг, ака. Пулимни олсалар майли эди. Шаъним билан оримни олишди...

— Узр, оғайни. Дардингизни янгилаб қўйганга ўхшайман.

Йўловчи бир муддат жимиб қолди. Дардчил хотираларини бизга айтиб бергиси келди шекилли.

— Шу ёзда уйланган эдим. Атиги икки ҳафта бирга яшадик. Кейин ҳамқишлоқ йигитлар билан қўшилиб, пул ишлаб келгани Қозғистонга жўнадим. Биринчи ойда яхшигина даромад қилдик. Кейин шайтон мени йўлдан урди, акалар. Ҳам бирга яшаймиз, ҳам кўпроқ танга ишлаймиз деган мақсадда уйга келиб, қўярда-қўймай гулдай хотинимни ўша ёққа эргаштириб кетдим.

Рафикамга биринчи куни иш топилмади. Биз эркаклар эрталабдан хуфтонгача меҳнат қиламиз... Ўша куни кеч соат 9 ларда итдай чарчаб, хонага қайтаётгандим. Хилват ерда тўрт-бешта барзанги йўлимни тўсди. Роса дўппослашгач, анҳор бўйгача судраб боришди. Кейин томоғимга пичоқ тираб: «Хотинингни қолдириб, ҳозироқ бу ердан қорангни ўчирасан! Бўлмаса бошингни узиб танангни ит топмас жойга кўмиб юборамиз!» дейишди. Бир амаллаб уларнинг чангалидан қочишга эришдим. Ҳали туз тотганим йўқ.

Бошқаларни билмадим, лекин мен бошига тушган ғавғолар учун ўша йўловчи йигитга асло ачинганим йўқ. Сабрсиз йигит туфайли мағлуб бўлган бахтга, хўрланган муҳаббатга ачиндим...

Ўзбекистон бўлиб қўйлангиз

Буюк ипак йўли мамлакатларининг навбатдаги халқаро адабиёт симпозиуми Туркиянинг Оқсарой шаҳрида ўтиши мўлжалланган эди. 50 минг кишилик стадионда томошабинлар биз ўйлагандан ҳам кўра тирбанд. Марказга ўрнатилган афсонавий кўшк-саҳна, оқшомги сержило чироқлар, томошабинлар олқиши кишини завқлантиради.

Ниҳоят, тантаналар бошланди. Булбул-воз ҳофиз Савовийдан кейин минбарга озарбайжонлик олим ва шоир Садник Пошша чорланди. Унинг шеърлари саҳнани мунаввар айлагувчи мусикий сўзтага улашиб кетди. Ижро тугаши билан чор атрофни олқишлар босиб кетди.

Айни ана шу ҳаяжонли онларда турк ва рус тилида жонажон Ўзбекистонимизнинг номи янграётганини эшитиб қолдим. Қисқагина табрик охирида махсус ёзилган шеъримни ўқиб бердим.

Тантаналар алламаҳалгача давом

этди. Америка, Хитой, Руминия, Украина вакиллари фикрларини галма-гал ифода қилишди. Кечки таомдан сўнг меҳмонхонада Ўзбекистон фан арбоби Малик Муродов билан таассуротларимиз ҳақида сўзлашиб ўтирдик. Шунда мен устоз-шоғирдлик нуқтаи назаридан кўнглимга тушган саволни у кишидан сўрашга жазм этдим.

— Домла, чиқишимда бирон камчилик сезмадингизми?

Домла бир зум ўйланиб ўтирди-да, кейин самимий оҳангда деди:

— Яхшиликка яхши-ю, аммоси ҳам йўқ эмас. Томошабинлар Ўзбекистон учун қарсак чалди. Сиз эса бир шоир қадар шеър ўқидингиз. Ўзбекистон бўлиб сўйлашни одат қилинг, шунда кўнглингиз чароғон тортади.

Орадан ўн етти йил ўтибди ҳамки, бу сўзлар қулоғим остида жаранглайди. Менинг ҳам ёшларга тилагим шу: Ўзбекистон бўлиб қўйланг! Токи, миллат довуғи бутун оламга таралсин.

Юлдуздан келган чизик

Само узра сочилган дуру гавҳарлар — ёниқ юлдузлар жилвасини кузатишни яхши кўраман.

Бу дам ҳам кўкка маҳлиё боқардим. Шу пайт ўзидан ёлқинли из қолдирганча кўкда бир юлдуз учди. Самодан тортилган зарҳал чизик нақ қароғим қаърига келиб яширинди. «Қойил-е, зўр ёғду таратдимиз?». Беихтиёр кўнглимдан ана шундай фикр кечди.

Дунёнинг ишлари қизиқ-да. Ўша учган юлдуз минг-минг йиллар мобайнида самодан шикваланиб, бошимиз узра ҳаёт ёғдуларини

улашгани табиий. Аммо унинг шахди, жилолари бир зумгагина бўлса-да эътиборимизни банд эта олганмиди? Бу саволга жавобимиз тақрибий. Йўқлик қаърига учганда эса ёрқин изларига тан бермоқдамиз.

Яхшилар, замондошлар кечмишини ҳам ана шу юлдузларга ўхшатса арзийди. Атрофимизда доимо одамларга яхшилик қилиб яшовчи кишиларни кўп учратамиз-у, лекин бир калима илиқ сўзимиз билан уларни

шод этишдан тийинамиз. Сафимизни тарк этганида эса кеч бўлган бўлади...

Таниқли шоир Тарас Шевченко юбилейида иштирок этиш учун Ўзбекистондан ҳам ижодий гуруҳ тақлиф этилганди. «Рўзвон» ҳамда «Зарбулоқ» ашула ва рақс халқ бадиий жамоасидан саралаб олинган гуруҳ катта тайёргарлик билан поездда сафарга отланди. Ўзига хос эҳтиром билан кутиб олинган вакиллар дастлаб Харков, кейинчалик Киев шаҳридаги маданият ва санъат саройларида маҳоратини намойиш этдилар. Айниқса, Украина телерадиокомпанияси, Киев давлат маданият институти, Киев олий ҳарбий билим юртида бўлиб ўтган учрашувлар икки мамлакат ижод аҳли учун ҳам эсда қоларли бўлди.

Ижодий гуруҳни қардош юртга бошлаб кетишимнинг яна бир тарафи ҳам бор эди. Чунки қардон дўстим, Украина маданият ишлари вазирлиги халқ ижодиёти илмий-услубий маркази директори Владимир Подкапаев билан бу ҳақда Туркия сафари чоғида батафсил ахдлашиб олгандик. Сўнг телефон орқали келишувимиз чоғида Владимир Петрович, «Сизларни шахсан

ўзим кутиб оламан», дея ваъда қилгани боис, мезбонлардан тез-тез Владимир ҳақида суриштириб қўярдим. Афсуски, улар аниқроқ жавоб қилишдан нагадир тийилишарди. Фақат сафарнинг учинчи куни дўстим қулочларини кенг ёйганча меҳмонхонамизга очик чехра билан кириб келди.

«Жондан кечсанг ҳам дўстан кечма» дейилади халқ мақолла-

— Қани, дўстим, айт-чи, сафар кўнглидагидек кечаяптими?

— Албатта, ҳаммаси яхши. Фақат... Сенсиз кечган дастлабки икки кунни ҳисобга олмаганда.

рида. Сўнгги бир ҳафта Владимир ҳамроҳлигида кечди. Ажойиб ташкилотчи эмасми, у ҳар куни қардошликни улуғловчи бир тадбирни ўйлаб топиш ҳаракатида бўлди. Сафаримиз тугашига бир кун қолганда Киевдаги муҳташам бинода совға-саломлар алмашинарди. Тўкин дастурхон атрофида Подкапаев ичимлик қўйилган биллур қадахни қўлига оларкан, секингина мен томон юзланди:

Бу гапни эшитиш ҳамоно қардонимнинг чехрасидаги ҳушнудлик секин-аста сўна бошладди. Шундоқ қадахни стол устига қўйиб, лабларига сигарет қистирди. Кейин тушқун кайфиятда «чекиш бурчаги»га ўтиб, тутунлар оғушида ҳаёлга берилди.

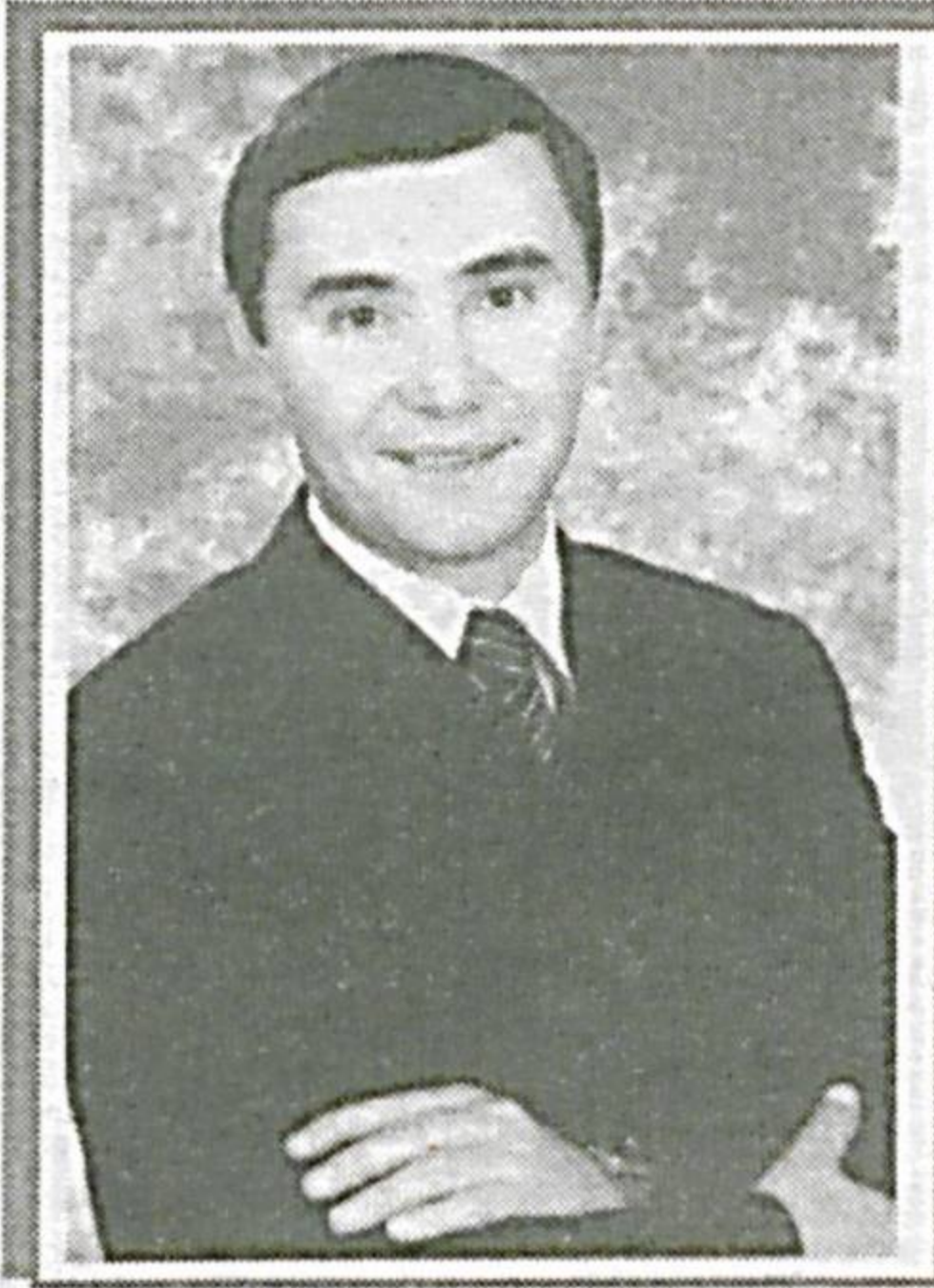
Ёнимда ўтирган Надежда Ивановна ўша онда бир сирни эҳтиёткорлик билан менга маълум қилиб қолди: «Биласизми, таш-

рифларингиздан атиги бир кун аввал Владимир Петрович онаизорини тупроққа қўйиб қайтганди. Унинг илтимосига кўра, бу йўқотишни сизлардан сир тутишга ҳаракат қилдик...».

«Наҳотки... Демак, қардоним шунча кундан буён оғир дардни кўксига кўмиб юрган экан-да! Мен галварс бўлсам...». Туни билан елкамдаги юкдан фориг бўла олмадим. Эртаси куни поезд жўнашига икки соатча вақт қолганда Надежда Ивановна Подкапаевнинг оиласи билан қишлоқдаги қабристонга жўнаб кетганини маълум қилиб қолди. Мен бўлсам у билан бундай ҳолатда ажралишни сира-сира тасаввур қила олмадим. Шу боис сўнгги илтимосимни мезбон аёлга баён этдим.

Вокзал яқинидаги дўкандан гулчамбар харид қилиб, хизмат машинасида зум ўтмай қишлоқ қабристонига етиб бордик. Ярим соатлар чамаси дўст ёнида туриб, онаси хотирасига эҳтиром бажо келтиргач, бироз енгиллашгандай бўлдим.

Мансур ЗОИР

Сухбатдошимиз Саид Анвар Фарғона вилояти Бағдод тумани Олчин қишлоғида туғилган. «Ораликдаги одамлар», «Уч кун хўроз бўлганим», «Қизикчининг қилиғи ҳам қизик», «Ҳамма биладиган эртақлар», «Абдулла қизик нима дейди?», «Муҳиддин Дарвеш» каби китоблари чоп этилган. «Томошамисан томоша», «Хизматимиз хизматда», «Осмондан тушган одамлар» комедиялари республика-миз ва Қозоғистон Республикасида сахналаштирилган. «Халқ сўзи» газетаси, Ўзбекистон телерадиокомпаниясида фаолият кўрсатган. Айни кунда «Муштум» журналида ишлайди.

«Қаҳрамон ларини
ҳаётдан оламан...»

— Халқимиз азалдан ҳазил-мутоибага ўч. Ҳаётни кузатсангиз шундай одамлар борки, қишлоғидан нарини кўрмаган, ҳатто умрида бирон китобни ёлчитиб ўқимагану, аммо гапга «тўн кийдиради». Сизнинг қаҳрамонларингиз орасида ҳам шундайлар кўп. Қаҳрамон танлашда нималарга эътибор қаратасиз?

— Ҳалқимиз орасида латифа, ҳангома айтмаган инсонни тополмайсиз. Афандинамо ва қизиқчи одамлар атрофимизда бисёр. Улардан эшитганларимни қоғозга туширишга, бошидан ўтган воқеаларни эса қандай бўлса шундайлигича тасвирлашга ҳаракат қаламан.

Қолаверса, адабиётимиз ҳамиша ҳаҳвий асарларга бой бўлган. Тарбиявий, керак бўлса катта ижтимоий маънога эга бўлган бундай асарлар кулиб-кулиб ўқилса-да, коса тагида ётган нимкосани китобхон сезиб туради. Халқимизга хос топқирлик, ҳозиржавоблик воситасида ҳақиқатни англаштириш бобомерос қадриятлардан ҳисобланган. Амир Темурдек қудратли соҳибқирон саройида ҳам ана шундай ҳақиқатни ҳазил билан ниқоблаб айтадиган кизикчи-масхарабозлар фаолият қўрсатган.

— Устозларингиз ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Ҳажвий асарларни қойилмақом қилиб ёзиб, қаҳрамонини ўқувчи кўз ўнгига келтириб қўйишда Абдулла Қодирийга ҳамиша қойил қолганман. Ўқиб-ўрганганим сари буюк адибнинг мероси нақадар серқирра ва ўзига хослиги мени ҳайратлантиради.

Абдулла Қаҳҳор, Ғафур Фулом, Саид Аҳмад, Нёмат Аминовнинг ижоди ҳам менга маҳорат мактаби бўлган. Шунингдек, Худойберди Тўхтабоев, Фарҳод Мусажонов, Шароф Бошбеков, Анвар Обиджоннинг ҳажвий асарларини севиб ўқийман.

Қолаверса, ҳажвчилик бизга ота касб. Падари бузрукворимиз Анвар Муқимов ўз даврида ҳажвий ҳикоялари билан ўқувчилар меҳрини қозongan. 1962 йили отам ёш ёзувчиларнинг республика семинарида қатнашади. Семинар мобайнида Саид Аҳмад домла отамнинг биринчи асарларидан «Қовун сайли» номли ҳикоясига оқ йўл ёзиб, «Ўзбекистон маданияти» (ҳозирги «Ўзбекистон адабиёти ва санъати») газетасида эълон қилади. Бу нарса устоз Абдулла Қаҳҳорнинг назарига тушади. Отам семинардан олам-олам таассурот билан қишлоққа қайтиганида мен туғилганман. Устозларининг шарафига менга Саид деб исм қўйишган.

— «Саид Анвар ҳажвияларини ўқиб, ош егандай маза қиласиз» дея сизга Ўзбекистон халқ шоири Анвар Обиджон оқ йўл тилаган экан.

— Устоз жуда ошириб юборган-у, аммо адабиётнинг вазифаси инсонни калака қилиш эмас, ўзини ўзига кўрсатиш, ҳақиқатни англатиш. Ёзувчи нигоҳи билан атрофга андак диққат билан назар солсангиз қандай топқир, донишманд одамлар билан замондош эканлигингизни кўриб фахрланасиз. Шундай ҳолатлар бўладики, одамларнинг ўзи ўзини кулгили вазиятларга тушириб қўяди, ундан чиқиб кетиш йўлини излайди. Гоҳ йўл топади, гоҳ ундан ҳам баттар аҳволга тушади. Кўрганларимни кўнглимдан ўтказиб адабиётга олиб қираяпман. Ҳаётда ўзи гувоҳ бўлган воқеаларни китобдан ўқиш одамларга завқ беради.

Албатта, бунда асосий гап муаллифнинг ишонтириш маҳоратида! Менимча, яхши ёзувчи ўқувчини қаҳрамонлар қилмишига ишонттиради ва энг муҳими, улар китобхоннинг яқин одамига айланади.

— Танқидга муносабатингиз?

— Тўғри танқидни бажонидил қабул қиламан. Аммо... Илгари «Танқид келажакнинг меваси» деган гап бўларди. Лекин у гап эди холос. Масалан, «Муштум» журналида отамнинг «Кинобоп воқеалар» номли фелетони босилиб чиқди. Унда туманда бузғунчилик, амал сотиш авж олганлиги, буларнинг ҳаммасига ўша пайтдаги партия комитетининг биринчи котиби айбдорлиги айтилганди. Туманга ўт кётди мисоли. Фелетонни текшириш бошланди. Текшириш комиссияси раиси — фелетон қахрамони — биринчи котибнинг ўзи! Комиссия аъзолари эса котиб қўл остида ишловчи лаганбардорлар. Хуллас, фелетондаги фактлар тасдиқланмади деган хулоса чиқаришди, тахририятга шу мазмунда бир кулоч раддия ёзишди.

Кўп ўймай Тошкентдан
текширувчилар борди.
фелетондаги фактлар тас-
диқланди. Аммо биринчи
котиб вилоятга ишга кўта-
рилиб кетди. Албатта, бу
кечаги гаплар эди. Ме-
нимча, танқид ёзган одам
ҳам, танқидга учраган ҳам
мард бўлиши керак. Ана
шу нарса унинг ҳаётга
қарашини, қиёфасини
белгилайди.

Амина ҚОДИРОВА
суҳбатлашди

Хизматда миз,
хизматда

(Эрка қиём ҳангомаларидан)

Ковогим жуда осилиб кетибдими, бакрайиб қолдинг? Биз чидадик-да, иродамиз кучли, сен бўлганингда томошадан ўкириб йиғлаб чиқардинг. Балет кўриб келаяпмиз.

Билет эмас, ба-лет, ўқимаган. Билетни хотин олиб келган экан. Илгари ҳаммаёқни қўшиб ёзиш босиб кетди деб жар солардик. Энди қўшиб бериш замони бўлибди. Хотин ойлик олган экан, билет қўшиб беришибди. Ўзиниям хумордан чиққунча сўқдим: «Қўшиб олар экансан, бирорта «муйсафид» олмайсанми? Ҳеч бўлмаса, пиво беринг десанг тилинг узилиб тушар-миди?!».

Кейин ярим
пулини қай-
тариб бе-
ришса ҳам
«яримта»га
етади деб
томошахона-
сига бордим.
Кассирни ич-
карида дейиш-
ди. Ҳаммаёқ пули
куйган одамлар би-
лан тўла — кассирни то-
пиб бўлармиди! Ноилож ортимга
қайтдим. Фалокатни кўрмайсаним,
чиқадиган эшик берк. Дўқ қилдим,
ялиниб кўрдим, парво қилишма-
ди: «Эшиклар томоша тугагач очи-
лади». «Томошанг тугагунча дўкон-
лар беркилади!» деганимга кулоқ
ҳам солишмади.

«Муттаҳамлар!» дедим. «Зўравонлар!» дедим. «Одам тополмасанг томошакхонангни беркитиб қўй, ё бўлмаса неча-неча театрлар бинога зор, ўшаларга бер!» дедим. Ишқилиб пардаси очилгунча айтмаган гапим қолмади. Кейин томошасини қўриб, бирдан таъсирланиб кетдим.

«Балетни тушунализми ё бошқа нарсадан таъсирланиб?..».

Алжима! Тушунмасак, таъсирлан-
ниб чиқармидик. Уйига ўт тушган
соқовлар фожиасини шунақа ўхша-
тиб кўрсатишди, баъзи одамлар
ҳиқиллаб йиғлаб юборди.

Парда очилиши билан эру хотин дод-фарёд билан чиқиб келди. Ёнғин ярим кечаси бошланган эканми, шошилиб кийинишга ҳам улгуришмабди. У ёққа чопишди, бу ёққа чопишди, бақирай дейишса тиллари йўқ, ҳамма уйкуда, ҳеч ким ёрдамга чиқмади.

«Адойи тамоом бўлди! Ҳаммаёк ёниб кетди» дегандай эри боши ни тиззалари устига қўйиб ўтири олди. Хотин атрофида айлана кетди: «Хафа бўлманг, отаси, бош омон бўлса дўппи топиладди».

Куласан-а! Бунақа деб айтгани
йўқ, ҳаракати билан шунақа деб ту-
шунтирди-да.

Кейин эри шарт ўрнидан турди. Хотини газни ёки те-левизорни ўчирмасдан ухлаб қолган

ҲУСАН СОДИКОВ

эканми, ишқилиб ўт кетишига сабабчи экан-да. Эр «Сенинг айбинг билан шир яланғоч қолдим!» деб танасига ишора қилди. Хотини ҳам бўш келмади: «Менингам кийгани кўйлагим қолмади!». Гап қайтарганига эрининг аччиғи чиқди-ми, хотинини шарт кўтариб, ерга урмоқчи бўлди. Хотини ҳам эпчил экан, оёқлари орасидан сирғалиб чиқиб, эрининг бошига чиқиб олди. Яна зарда билан ерга урмоқчи бўлганди, хотин эпчиллик қилиб қочди. Эр кува-кува охири хотинини тутди. «Ўзингням ўтга ташлайман!» деб қўлтиқлаб олди. Жуфти қургур бало экан, қўлидан қандай қилиб чиқиб кет-

ди, менам сезмай
қолибман. Тўпо-
лонда оёғи си-
ниб дими,
чиқбдими,
бир оёқлаб
чолиб кетаяп-
ти-да! Кейин
мадори қол-
мади шекил-
ли, гурс йиқил-
ди. Ана ундан
кейин эрнинг гир-
дикапалак бўлишини
кўраверасан: «Жаҳл чиқ-

қанда ақл қочади, хотин, мени кечир» деб шу айланиб худонинг зорини қилди, рафиқаши бошини кўтариб ҳам қўймади. «Отамлар бор, янги уй қуриб беришад!» дегандай атрофга ишора қилиб алдаб кўрди, хотини парво қилмади. «Осмондаги ойни олиб берсам, мени кечирасанми?» деб тепага сапчий кетди, хотин қиё ҳам боқмади. Эр қўл силтаб чиқиб кетди. Дам ўтмай бир қанча қизларни бошлаб келди. Хотинини туртиб, қизларга ишора қилиб: «Битта бизнинг уй ёнмабди, буларни-киям куйиб кул бўлибди. Қара, манавилар ҳам ярим яланғоч қолибди», — деди. Хотиннинг чиройи бироз очилиб, ўрнидан турди. «Вой, ростданми? Вой, ростданми?» дегандай қизлар билан бир-бир кўришиб чиқди. Қизлар ҳам «Кўриб турибсиз-ку!» дегандай ўрниларида гир-гир айланиб, қўйлақлари қолмаганини кўрсатишди. Хотин бир-бир босиб эрининг олди-га борди. «Сиздан ҳам ўтди, мендан ҳам ўтди, отаси, бир-биримизни кечирайлик» деди. Таранг қилиш навабати эрига ўтди. «У ёққа чопиб, бу ёққа чопиб сарғайиб юраманми?» деганга ишора қилиб, сахна бўйлаб айлана кетди. Хотини «Хеч қакёқча чопмай-сиз, отам ёрдам қилади» деб эрининг орқасидан айланиб чиқди. Эр хурсанд бўлиб кетиб, кучоғини очди. Хотини кулоғига «Пулдан ҳам ёрдам қилади!» деди шекилли, эр терисига сиғмай, жуфтини бошига чиқариб олди.

Кейин бир қарсак янгради, бир қарсак янгради, томошахонанинг ойналари зириллаб кетди. Шу тўполонда дегин, кимдир правасини йўқотиб қўйбди-да! «Права, права!» деб бақиради-да! Ҳатто артистлар ҳам сахнага қайта чиқиб, бизда бўлса топиб ол дегандай қатор туришди. Шундайям жағи тинмайди. Камига ўртоқлари ҳам қўшилди: «Права, права!». Эшик очилган экан, эҳтиётингни қилсанг ўласанми деб, секин чиқиб келавердим...

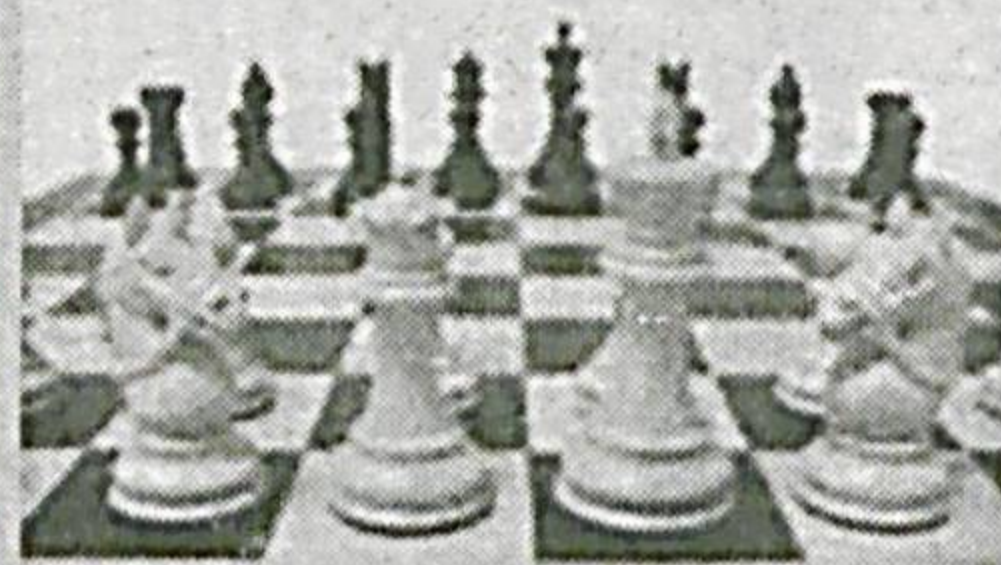
Рассом: Хусан СОДИҚОВ

Саид АНВАР

Шахмат

Ўзбекистон шахмат федерациясининг Тошкент шаҳар бўлими томонидан ёшлар ўртасида Наврўз байрамига бағишлаб ташкил этилган турнир нихоясига етди.

Ғолиблар аниқланди

Юзга яқин ёш шахматчи иштирок этган мусобақада Борис Лебедев ғолибликка эришди. У кетма-кет олти партияда А.Амиржонов, О.Абдусатторов, Н.Абдусатторов, А.Кияткина, Р.Сайфулин ва М.Афолайяни мот қилди.

Кейинги еттинчи турда Борис Лебедев асосий рақобатчиси — Темур Измайлов билан дона сурди. Пешқадам шахмат усталари беллашувида кучлар тенг келди ва 6,5 очко тўплашга эришган Б.Лебедев, олти очкони қўлга киритган Т.Измайлов ҳамда Сирожддин Машариповлар кучли учликни банд этишди.

Қизлар ўртасида энг яхши натижага Маржона Афолайян эришди.

Аёл омон бўлса

Таълим ва фан ходимлари қасаба уюшмаси Хоразм вилоят кенгаши томонидан анъанавий еттинчи аёллар спартакиадаси ўтказилди.

— Мақсадимиз Баркамол авлод йилида хотин-қизларни жисмоний тарбия ва спортга янада кенгроқ жалб қилиш, бу орқали аёллар саломатлигини мустаҳкамлаш, шу билан биргаликда, соғлом турмуш тарзини оммалаштириш ва тарғиб қилишдир, — дейди кенгаш раиси Муассар Раҳимова.

Бу йил туман босқичларида 2000 дан зиёд соҳа ходимлари иштирок этган бўлса, 200 дан ортиқ устоз-мураббий виллоят босқичида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Очилиш маросимида сўзга чиққан виллоят қасаба

уюшма ташкилотлари бирлашмаси раиси Раҳимберган Матрасулов, виллоят хотин-қизлар қўмитаси раиси Шакаржон Хўжаниёзова аёлга ҳар доим хушнудлик, соғломлик ярашишини, бу оилалар тотувлиги ва ишлаб чиқариш унумдорлигини таъминлашда ҳам муҳим аҳамият касб этишини таъкидладилар.

Иштирокчилар стритбол, кросс, эстафета, стол тенниси, волейбол, баскетбол каби спортнинг олти турида ўзаро беллашдилар.

— Мусобақа ҳаётимда унутилмас из қолдирди, — дейди Боғот туманидаги 14-сон

Спартакиада

МТМ ходими Гулшан Жумабоева. — Файрат-шижоатим ошиб, кайфиятим кўтарилди.

Яқунда Хазорасп, Урганч ва Хонқа туманлари кучли учликни банд этишди. Шунингдек, ҳар бир тур бўйича ғолиблар аниқланди.

Ғолиб ва совриндорларга кубок, диплом ҳамда совғалар топширилди.

М. ТЎРАБОЕВА,
«Ishonch» мухбири

Жаҳонда иккинчи

18 - 26 март кунлари Бутунжаҳон муайтай федерацияси ташаббуси билан Таиланднинг Бангкок шаҳрида тайбокс бўйича еттинчи жаҳон чемпионати бўлиб ўтди.

Дунёнинг қирқ бир давлатидан келган спортчилар ёшлар, катталар ва ҳаваскорлар гуруҳларига бўлинган ҳолда рингга чиқишди. Мазкур чемпионатда ўзбекистонлик муайтай усталарининг ўн уч нафари мамлакатимиз шарафини ҳимоя қилди. 91 кг. вазн тоифасида катталар ўртасида рингга чиққан ҳамюртимиз Жамол Бахронов (Тошкент) Франция, Украина ва камерунлик рақибларини нақаутга учратиб, жаҳон чемпиони деган номга мушарраф бўлди. Яна бир вақилимиз Бобур Тигиев (Самарқанд) ёшлар ўртасида 54 кг. вазн тоифасида олтин медал соҳибига айланди. Бундан ташқари, спортчиларимиз бешта кумуш ва учта бронза медалини терма жамоамиз фойдасига ишлаб, яқунда умумжамоа ҳисобида мезбонлардан сўнг ик-

кинчи ўринни банд этишди.

— Жаҳон чемпионати ҳар жиҳатдан юқори савияда ташкил этилди, — дейди Ўзбекистон муайтай ассоциациясининг вице президенти Эркин Қуттибоев. — Мамлакатимиз спортчилари жуда яхши тайёргарлик кўрганликларини амалда намойиш этишди. Айниқса, 91 кг.да бўлиб ўтган жанг барчанинг олқишига сазовор бўлди. Спортчиларимизни залда ҳозир бўлган томошабинлар, жумладан, таиландлик ўзбеклар ҳам қўллаб турдилар.

Бу ғалабалар Ўзбекистонда спортга, хусусан, ёшлар спортга берилаётган эътиборнинг ёрқин самарасидир.

Муайтай

Саломатлик гарови

Соғлиқни сақлаш ходимлари қасаба уюшмаси Наманган вилояти кенгаши томонидан Наманган шаҳар тиббиёт коллежи ўйингоҳида Баркамол авлод йилига бағишлаб тиббиёт коллежлари талаба қизлари ўртасида волейбол ва стол тенниси бўйича III-анъанавий «Саломатлик» спартакиадаси ўтказилди.

Волейбол бўйича муваффақиятли қатнашган Наманган шаҳар тиббиёт коллежи 1-, Косонсой тиббиёт коллежи 2- ва Ҳаққулобод тиббиёт коллежи қизлари 3- ўринларга эгаллик қилишди.

Стол теннисида эса Поп, Наманган шаҳар ва Чортоқ тиббиёт коллежлари вакиллари кучли учликни банд этиб, диплом ва қимматбаҳо совғалар билан мукофотланди.

Р.РАХМАТУЛЛАЕВ,
Соғлиқни сақлаш ходимлари қасаба уюшмаси Наманган вилоят кенгаши раиси

Мини футбол

Тошкентнинг «Ардус» жамоаси мини футбол бўйича тўртинчи бор мамлакат чемпиони деган номга сазовор бўлди.

«Ардус» тўртинчи бор чемпион

Пойтахтимиздаги «Ўзбекистон» спорт мажмуи мезбонлик қилган навбатдаги турда ўн уч жамоа баҳс олиб борди. Ушбу тур олдиндан чемпионликка пойтахтнинг икки номдор жамоаси — «Ардус» ва «Бунёдкор» даъвогарлик қилган эди. Яқунда олтин медалга «Ардус» вакиллари эгаллик қилди. Тошкентлик чарм тўп усталари сўнгги турда «Гулистон»ни 17:1, «Қурувчи-Зарафшон»ни 7:3, «Пахтакор»ни 8:1, «Нафис»ни 8:2, «Сўғдиёна»ни (Жиззах) 11:0, «Локомотив»ни 11:7, «Турон-С»ни 8:1 ҳисоби билан доғда қолдирди.

Ардусчилар йигирма тўрт беллашувдан фақат биттасида «Бунёдкор» билан дуранга имзо чекиб, қолган баҳсларда зафар қучиб, жами 70 очко тўплади. Жорий мавсумда «Ардус»нинг мамлакат чемпиони ва Ўзбекистон кубоги соҳибига бўлишига катта ҳисса қўшган бош мураббий Александр Петров «Энг яхши мураббий» номинациясида ғолиб деб топилди. Рақиблар дарвозасини эллик уч марта аниқ нишонга олган Дилшод Ирсаилов тўпурарлар баҳсида биринчи бўлди. Жамоа посбони Николай Кравченко «Энг яхши дарво-

завон» деб топилди.

Олдинги турларда «Ардус» билан тенгма-тенг рақобат олиб борган «Бунёдкор» футболчилари тўртинчи турда «Чирчиқ» жамоасига (2:4) имкониятни бой бергач, амалда чемпионлик учун курашни тўхтатди. Бироқ пойтахтликлар қолган ўйинларда «Олтин тола»дан 4:2, «Гулистон»дан 10:0, «Пахтакор»дан 2:0, «Нафис»дан 20:6 ҳисобида устун келиб, кумуш медални ўзла-

риники қилишди.

Чемпионатнинг учинчи ўрин учун бўлган баҳсларида 2009 йилги чемпион — «Қурувчи-Зарафшон» футболчилари тўртинчи турнинг сўнгги учрашувида чирчиқлик мини футболчиларга 1:2 ҳисобида ютқазиб қўйди. Шундай қилиб, мусобақа жадвалида рақибдан бир очко кўп тўплаган «Чирчиқ» футболчилари бронза медали билан тақдирланди.

Аёллар футболи

Пойтахтимиздаги «Ёшлик» спорт мажмуида мини-футбол бўйича хотин-қизлар ўртасидаги Ўзбекистон VI чемпионатининг ҳал қилувчи учинчи тур учрашувлари якунига етди.

«Севинч»нинг олтинчи ғалабаси

Турнир жадвалида пешқадамлик қилиб келаётган Қаршининг «Севинч» жамоаси қизлари Самарқанднинг «Шердор» жамоасини 7:1, Чирчиқнинг «Чирчиқ» жамоасини 8:0, Андижоннинг «Андижанка» жамоасини 4:1, Қаршининг «Олимпия»сини эса 3:0 ҳисобида мағлуб этиб, кетма-кет олтинчи бор Ўзбекистон чемпиони деган номга мушарраф бўлишди.

Қаршининг яна бир пешқадам жамоаси «Олимпия» футболчилари кумуш медал билан тақдирланган бўлса, шохсупанинг учинчи ўринини Андижоннинг «Андижанка»си банд этди.

Бошланғич таълим ва спорт йўналишида билим бериладиган Чирокчи спорт-педагогика коллежида 800 дан зиёд ўғил-қиз сабоқ олмоқда.

Спортсевар ёшлар кўпаймоқда

— Ўқувчиларнинг маҳорати, спортдаги натижалари йилдан-йилга ўсиб бормоқда, — деди директорнинг спорт ишлари бўйича ўринбосари Фарҳод Бойхонов. — Футбол бўлими тарбияланувчиси Мухриддин

Алиев ва мураббий Камол Валиев «Чирокчи» жамоасига жалб қилинган. Наврўз Бобоев устозлигидаги дзюдочилар орасида истеъдодлилари кўп. Аббос Негматов, Шаҳбоз Мардоновни бемалол Марс Маҳмудов, Шерали Жўраевга издош деб ҳисоблаш мумкин.

Шунингдек, коллежимизда қизлар ўртасида спортни ривожлантириш, хотин-қизлар мураббийлари тайёрлаш бўйича ҳам қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Мухайё Шоймардонова устозлик қиладиган баскетболчи қизларимиз ҳам босқичда ғолиб бўлиб, баҳсларни давом эттирмоқда.

2009-2010 ўқув йилидан бошлаб коллежда таэквондо WTF бўйича ҳам мутахассислар тайёрлаш йўлга қўйилди. Ёш мураббий Жасур Примов ёшларга Олимпиада дастуридан ўрин олган ушбу яккакураш туридан машғулотлар ўтати. Яқинда етти нафар спортчимиз Қарши шаҳрида ўтган виллоят биринчилигида қатнашиб, олти нафари совриндор бўлиб қайтди.

Ўтган йили Болалар спортини ривожлантириш жамғармасининг виллоят филиали томонидан коллежга кураш гилами ва бир қанча спорт жиҳозлари берилди.

— Баркамол авлод йили биз устоз ва мураббийлар зиммасидаги масъулиятни янада оширди, — дея суҳбатга қўшилди директорнинг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари Исожон Икромов. — Ҳафтанинг шанба куни бизда «Спорт ва баркамол авлод куни» деб эълон қилинган. Шу куни барча мураббий ва ўқувчилар саломатлиги йўлида жисмоний тарбия билан машғул бўлади.

Акмал АБДИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Агросаноат мажмуи ходимлари қасаба уюшмаси Қашқадарё виллоят кенгаши жамоаси тармоқ қасаба уюшмаси Китоб туман кенгашининг раиси Пўлат Жуманазаровга акаси **Тимур ЖУМАНАЗАРОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Тўлиқ ўтказгичли» ҳайвон

Филлар бошқа тўрт оёқли жониворлардан фарқли равишда тез юриш учун ҳам, тўхташ учун ҳам ҳар тўрт оёғидан фойдаланар экан. Британия қироллик ветеринария коллежининг Жон Хатчинсон бошчилигидаги бир гуруҳ олимлари шундай хулосага келишди.

Тадқиқот доирасида олти Хиндистон фили ердан узилган ҳар бир қадамидаги кучни қайд этувчи ускуналар ўрнатилган махсус платформалардан юргизилган.

Маълум бўлишича, ҳаракатланиш пайтида филларнинг олд ва орқа оёқлари турли тезликда бир хил зўриқишни қабул қилар экан. Бу эса олимларнинг филларни тўлиқ ўтказгичли автомобилларга ўхшатишларига сабаб бўлди.

Бошқа тўрт оёқли ҳайвонларда тезликни оширишда одатда катта зўриқиш орқа оёқлар, тўхташда эса олд оёқлар зиммасига тушади.

2010 йилнинг биринчи чорагида евро курси долларга нисбатан 6,4 фоиз пасайди. Бу эса, «Bloomberg» агентлигининг хабарига кўра, кейинги ярим йил мобайнида Европа валютаси пасайишининг рекорд кўрсаткичидир.

Евро курси пасаймоқда

Евро курси евроҳудудда жойлашган бир неча давлатнинг, биринчи навбатда Грециянинг молиявий қарзлари оқибатида бир неча ойдан буён пасайишда давом этмоқда. Ушбу давлат ҳукумати жорий фаслнинг ўзидаёқ 20 миллиард евро миқдоридаги қарзларини узи-

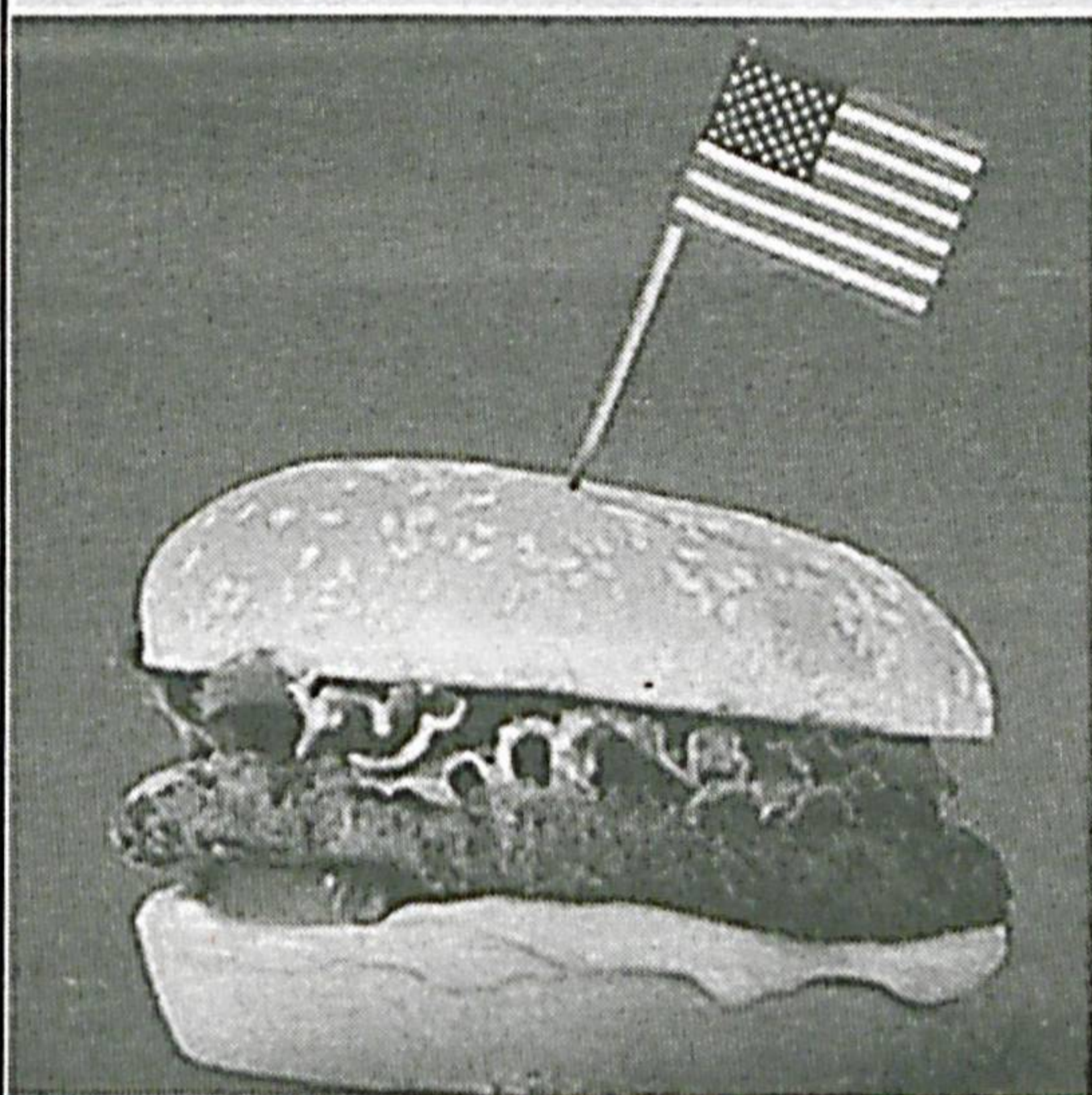
ши лозим. Бу эса мамлакатдаги ҳозирги бюджет тақчиллиги даврида амалга оширилиши ўта қийин масаладир.

Европа иттифоқи эса, ўз навбатида, ушбу давлатга қатъий равишда фақат март ойининг охирида кўмаклашишга қарор қилган. Мулкдор-

ларнинг Европа валютасини сота бошлашига эса Германия ҳукуматининг ташаббуси сабаб бўлди: унда ЕИнинг макроиктисодий нормаларини бажармаётган у ёки бу давлатни евроҳудуддан чиқариш механизмини ишлаб чиқиш таклиф қилинган эди.

Гамбургер университети

«Шанхайда биринчи хитой «McDonald's» гамбургери университети очилди», — деб хабар қилади «Associated Press».

Маълум бўлишича, гамбургер университети «McDonald's» фирмасига 250 миллион долларга тушган. Ўқув биноси олдида енгил тановул ресторанларининг рамзи — Роналд Макдоналд ҳайкали ўрнатилган. Аммо университетдаги дарслар гамбургер тайёрлашга эмас, иш юритишнинг турли жабҳаларига бағишланади.

«McDonald's» фирмасининг Осиё-Тинч океани минтақаси ҳамда Яқин Шарқ ва Европа ҳудудлари бўйича бошқарувчи директори Тим Фентоннинг фикрига кўра, хитой бозорида енгил тановул ресторанлари тез ривожланмоқда. Енгил тановул таомлари сотувидан тушган фойда Хитойда 2009 йили 300 миллиард долларни ташкил қилган. Фентоннинг сўзларига кўра, ўқув биносининг айнан Шанхайда очилиши компания учун стратегик аҳамиятга эга.

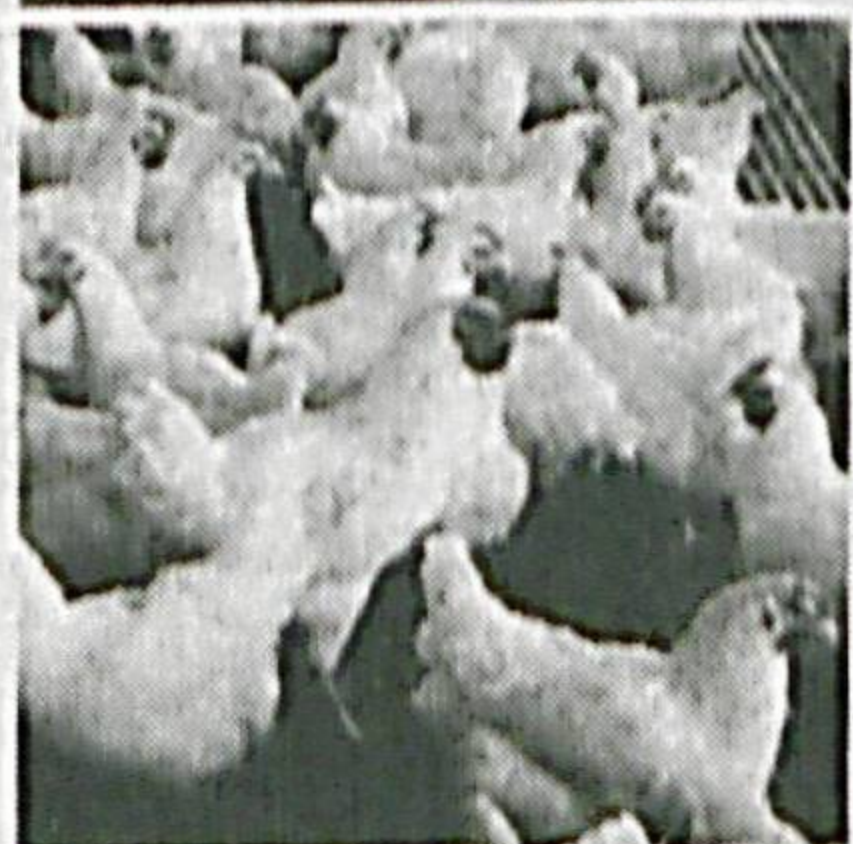
Илк гамбургер университети 1961 йили АКШнинг Иллинойс штатида очилган. Дастлаб билим юртини 14 нафар талаба тамомлаган эди. Ҳозир эса университетда йилига беш мингга талаба таълим олади. Ушбу даргоҳ дунёдаги илк корпоратив университетлардан саналади.

Интернет хабарлари асосида Санжар САЪДУЛЛАЕВ тайёрлади

Ўзбекистон агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши

Тармоқ ходимлари ва бутун республикамиз аҳлини Наврўз байрами билан чин дилдан муборакбод этади.

Уларга мустаҳкам соғлиқ, омад ва бахт-саодат тилайди!

МУАССИС:
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир
Абдухолик АБДУРАЗЗОҚОВ

Таҳрир ҳайъати:

Алла Долженкова,
Анвар Юнусов,
Довуд Мадиев
(Бош муҳаррир ўринбосари),
Жаҳонгир Шарофбоев
(масъул котиб),
Маъмура Адилова,
Мирзохид Содиқов,
Нормамат Аллаёров,
Носирхон Акбаров,
Ойсулв Нафасова,
Пиримкул Қодиров,
Соғиндиқ Ниетуллаев,
Шамси Эсонбоев

Бизга қўнғирок қилинг:

Котибият: 256-52-78
Хатлар бўлими: 256-85-43

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0116-рақам билан рўйхатга олинган.
IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди.
Бичими А-3.
Ҳажми 4 босма табоқ.

Манзилимиз:

100165, Тошкент шаҳри,
«Бухоро» кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Газета ҳафтанинг сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади.

Сотувда эркин нархда

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.
Нашримиздан кўчириб босилганда «Ishonch»дан олинганлиги кўрсатилиши шарт.
Тижорат аҳамиятига молик материаллар (h) белгиси остида чоп этилади.

E-mail: mail@ishonch.uz

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Навбатчи котиб:

Ж.Шарофбоев

Навбатчи:

Н.Махамов

Мусахҳих:

Н.Раҳимова

Саҳифаловчи-дизайнер:
Ҳ.Абдужалилов

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди - 21.00

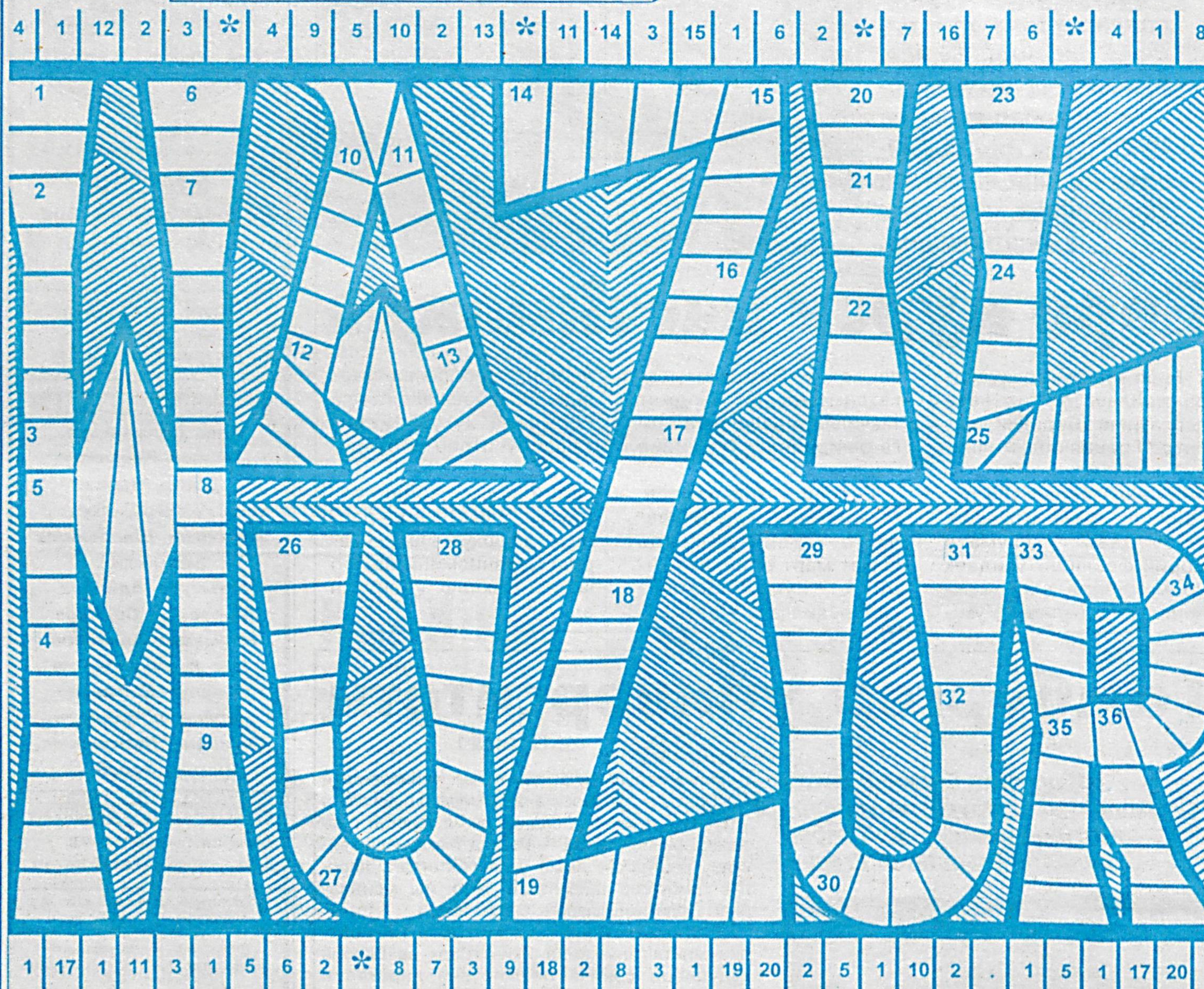
Буюртма Г—352

Тиражи: 19324

ISSN 2010-5002

1 345

Кроссворд

Н: Энига: 5. Дарёга номдош тансиқ таом.

Бўйига: 1. Масал жанрининг отаси ҳисобланувчи қадимги юнон донишманди Эзоп таърифича, дунёдаги энг ширин ва энг аччиқ. 2. Мўъжаз ҳажвия номи билан аталувчи қизлар исми. 3. Гулламай мева тугади. 4. Новвой қўлқопи. 6. Киши фарзандли бўлгачгина сазовор бўлинадиган ном. 7. «Жон»ли вилоят. 8. Фармонбинининг кўзғалончи келини. 9. ... келди, ҳамма келди.

А: Энига: 10. Қўлнинг кири. 12. Фарзинга берилган амал.

Бўйига: 10. Аскиячиларнинг азалий жанри. 11. Дорбознинг иш қуроли. 12. Қон томирига номдош пойтахт. 13. Дўстона саломлашиб, муштлашиш билан тугайдиган баҳс саҳнаси.

З: Энига: 14. Балиқ ўрнига сир олишда ҳам қўлланиладиган қурол. 19. Шошганда топилмайди.

Бўйига: 15. Баъзилар уни қилдан ҳам қидиради. 16. Барчани тўйдирса-да, ўзи асло емайди. 17. Шеърга куй жўрлигидаги ижродан сўнг берилган ном. 18. Қирдан бошланиб, овул билан туговчи, овладиган парранда.

И: Бўйига: 20. Футболда кимга қувончу, кимга алам бўлган ҳолат. 21. Ўзи

юрар зина. 22. Саёқ юрганнинг насибаси.

Л: Бўйига: 23. Ўтириб ўйналадиган спорт туридаги ортга қайтмас аскар. 24. Сифати тепкиси билан белгиланадиган мато.

Энига: 25. Компютерчининг қўлидан тушмайдиган жонивор.

У: 26. Зокир Очилдиев ва Ортик Султоновни машҳур қилган полиз экин. 28. Илтифот билан қабул қилинадиган тиканли совға.

Ёй бўйича: (бешта ҳарф). Бола — лой, она — ...

У: Бўйига: 29. Корхоналарда ишлаб чиқариладиган «қизалоқ». 31. Ёш оналар замонавий эстрада қўшиғи билан алмаштириб юборадиган азалий қўшиқ. 32. Меҳнат фаолияти усиз бошланмайди.

Ёй бўйича: 30. Келин-куёв тўйларида сўнг бошланадиган қариндошлик (тўртта ҳарф).

Р: Энига: 33. Бир пайт осмонда гumbурлайди, бир пайт сабзига нав. 35. Ишга қўним, хирмонга ...

Бўйига: 33. Шириннинг ёри номидан бошланувчи дарахт. 34. Кийимлари қават-қават, тугмаси йўқ фақат. 36. Ўзи миттигина, аммо гапни тўхтатади.

МУАММОНОМА

Аввало қуйида таърифланиб, рақамларда ифодаланган калит сўзларни топинг.

1. Санъаткор Абдураим Абдуваҳобов «тахаллуси» — 19, 7, 8, 11, 9, 3, 1.

2. Кулгимиз дарғаси Юсуфжон қизик Шакаржонов ҳикматидан: Кулинг 10, 14, 17, 20, 3, 1, 5 — умрингиз узок бўлади.

3. «Тун» билан тугалланувчи доим яшил, шифобахш мойли жануб дарахти — 12, 1, 18, 20, 7, 6.

4. Туяни суғориб бўлмайдиган анжом — 16, 14, 8, 2, 16.

5. Асосан тўйда керак — 4, 7, 17, 6.

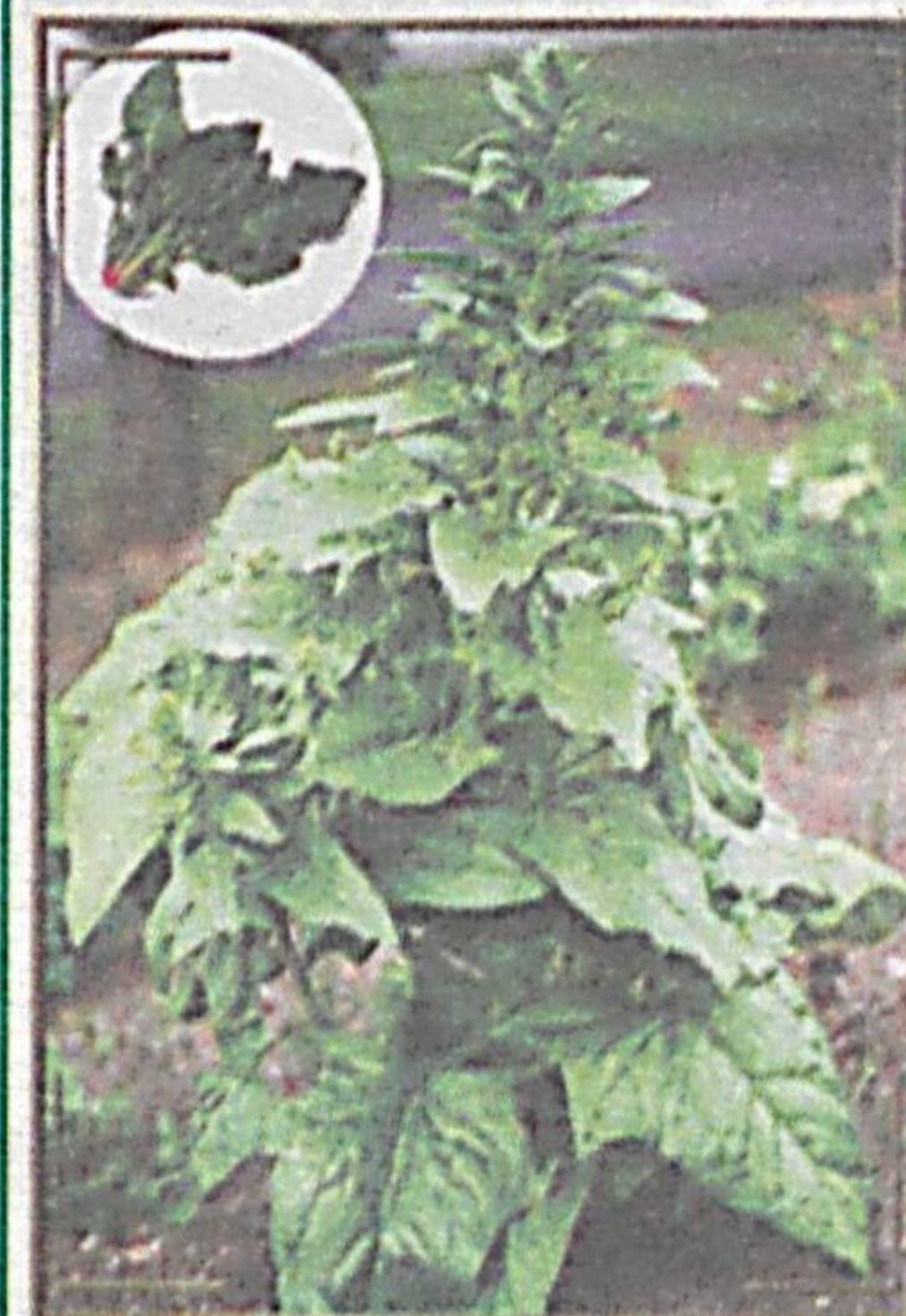
6. Қаловини топувчи устакор кишиларнинг дарахтда юрадиган жойи — 11, 1, 5, 15.

7. Тўғри сўзда бор нарсa — 20, 14, 13, 8, 9, 13.

8. Кўтариб юриш энг қулай соз — 6, 1, 18.

Энди калит сўзлари жавоблари асосида шакл атрофидаги рақамларни ҳарфлар билан алмаштириб, муаммонани ҳал этинг. Бунда улардан ҳазилга оид ибратли сўз ва унинг муаллифи бўлган қадимги юнон қомусий олими номини билиб олишга муваффақ бўласиз.

Фозилжон ОРИПОВ
ҳазиллашиб, ҳузур қилди

Наврўз
неъматлари

Исмалоқ

Гўзал баҳорнинг дурдек томчиллаган ёмғирларидан адирларда, далаларда, ариқ бўйларида бодраб чиққан ялпиз, отқулоқ, жағ-жағ, мадорлар Наврўз элчилари ҳисобланади. Ўзига хос таъмга эга бўлган неъматлардан яна бири исмалоқдир. Исмалоқ тоғ ён-бағирларида, ўтлоқ ва далаларда ўсади. Ундан аёлларимиз сомса, чучвара, варақи сомсалар тайёрлайди.

Исмалоқдан тайёрланган пишириқлар ниҳоятда шифобахш бўлиб, унинг таркибида инсон организми учун энг зарур қувват бағишловчи В1, организмни ўстирувчи, асаб тизимларини тинчлантирувчи В2, ошқозон-ичак тизими фаолиятини яхшиловчи, қон-томир деворларини мустаҳкамлаб, инсулт, инфаркт касалликларининг олдини олувчи РР, модда алмасишувини яхшиловчи, эркаклик қувватини оширувчи Е витаминлари мавжуд.

Абу Али ибн Сино ўз даврида исмалоқ баргидан тайёрланган қайнатмадан йўтални йўқотувчи, балғам кўчирувчи, қабзият ва сафрони даволовчи восита сифатида фойдаланган.

Ҳозирги халқ табobatiда ҳам ушбу ўсимлик кенг қўлланилади. Мана улардан бири: 200 грамм сувга 1 ош қошиқ исмалоқ баргини майдалаб, 10 дақиқа паст оловда қайнатилади, 60 дақиқа тиндиргач, сузиб олинади. Бу қайнатмадан кунига 3-4 маҳал овқат ойишдан 2 соат аввал оз-оздан хўплаш тавсия этилади. Шунда камқонлик, рахит, томоқ, ўпка хасталиклари сиздан анча йироқда бўлади.

Мадор

Тян-Шян, Ҳисор, Боботўғ ён-бағирларидаги саримсоқ-пиез баргини эслатувчи, бироқ қуйи қисми қизғишлиги билан фарқланиб, қувват бағишловчи бу неъмат мадор деб номланади. Мадорнинг лентасимон барглари узунлиги 30-35, ҳатто 40 см. гача бўлади. Ундан кўк сомса, варақи, чучвара, ўрама тайёрланади. Мадорнинг қуввати от гўшти қувватига тенг бўлиб, қон босими паст бўлган беморларга фойда беради. Уни қон босими баланд беморлар тановвул қилмагани маъқул.

Турсунхўжа
АЗЛАРХОНОВ

Тасвирий санъат

Табиат рассомлар нигоҳида

Ўзбекистон Бадий академияси Қашқадарё вилоят бўлими ташкил этилиши, кўхна воҳа рангасвир усталарини руҳлантириб юборди. Қўркам табиат, қадимий тоғ ва мевазор боғлар бағрида ижод қилаётган юксак иқтидор эгаларининг рассомчилик санъати янги парвозларга чоғланмоқда.

— Пойтахтимиздаги «Фото» уйида Бадий академия томонидан ўтказилган «Юртимиз жавоҳирлари» кўргазмасида рассомларимизнинг воҳа ҳаётига оид

170 дан ортик асарлари намойиш этилди, — дейди Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси вилоят бўлими масъул котиби Исмоил Тўхтамишев. Истеъдодли рассом Азамат Сатторовнинг «Олтин куз», «Ҳолат», «Уйғунлик», «Мироқига йўл», «Зилол дарё», «Кеч куз» каби асарларида она табиатнинг бетакрор манзаралари ўз аксини тогган.

Ижоднинг юксак чўққилари сари интилаётган рассомлар Шамсиддин Аликуловнинг «Тоғларга қор тушади»,

«Ёрқин дарахт», «Тоғдаги майдонлик» ҳамда Мирзохид Маматовнинг «Мироқига дала ҳовли», «Оқдарё манзаралари», «Ҳисорак сув омбори», Тошпўлат Номозовнинг «Урик дарахти», «Мовий тоғлар», «Нафис табиат» каби асарлари ўзининг тиниқ ранглари билан соҳа мутахассислари ва муҳлисларининг эътирофига сазовор бўлди.

Иzzат ХИКМАТОВ,
«Ishonch»нинг
жамоатчи муҳбири

Моҳият

*Сабр шундай
бир кучли
нарсадирки,
ғазабни
шижоатга,
шиддатни
ҳалимга,
катталиқни
тавозеъга,
ёмонлиқни
яхшилиқка
айлантирмакликка
қуввати етар.*
Абдулла АВЛОНИЙ